اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• اول خرداد ۱۴۰۱
• ۲۰ شوال ۱۴۴۳
• ۲۲ مه ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۸۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۶۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

خصوصی‌سازی متوقف نمی‌شود

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه خصوصی‌سازی متوقف نمی‌شود، گفت: باید اصلاح ساختار و رفتار داشته باشیم که حتما هم این‌گونه خواهد شد.

سید ابراهیم رئیسی در «نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران» با بیان اینکه امیدوارم این رویداد راه را برای تصمیم‌گیری در زمینه قانون‌گذاری و اجرای طرح واگذاری شرکت دولتی باتوجه به تجربیات گذشته فراهم کند، گفت: کاری که تاکنون انجام شده، روشن است اما بازنگاهی به آنچه انجام شده، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است.
۲

صندوق توسعه ملی در مارپیچ برداشت دولت‌ها

ذخیره قلک ارزی را تمام نکنیم

مهدی غضنفری، رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی در همایش «صندوق ثروت ملی و عدالت بین‌نسلی» به‌صراحت به انتقاد از برخی بخش‌های دولتی پرداخت که صندوق توسعه ملی را منبعی برای جبران کسری بودجه نهاد متبوع خود می‌دادند.

به گفته بسیاری از کارشناسان ناترازی بودجه و حاکمیت دولت بر بخش اقتصاد منجر به فاصله جایگاه صندوق با هدف‌گذاری انجام‌شده می‌شود و این همان اتفاقی است که این سال‌ها برای صندوق ذخیره ارزی ایران افتاده است؛ تا آنجا که به گفته برخی نمایندگان و تحلیلگران اقتصاد در شرایط موجود صندوق توسعه ملی به تهدیدی برای کشور تبدیل شده، زیرا دولت‌ها برای رفع ناترازی بودجه به سراغ این صندوق می‌روند، در حالی که اگر صندوق نبود سراغ مولدسازی دارایی می‌رفتند. شواهد حاکی از آن است که اهداف صندوق توسعه ملی در مارپیچ برداشت دولت‌ها گم شده و این نهاد از فلسفه پیدایش خود فاصله گرفته است.
۴

عکس: آیدا فریدی

چالش‌های قیمتی بازار خودرو ادامه دارد

خودرو در ایستگاه بلاتکلیفی
۴

سرمقاله

اصلاح ساختار نهادهای نظارتی
۲

گفت‌وگو

یادگیری پلتفرمی به‌جای حفظ‌کردن‌های طوطی‌وار
۱۳

گزارش‌های روز

فلرینگ هزینه‌ساز و طبیعت‌سوز
۱۵

تداوم سیاست‌های محکوم به شکست

در چند سال گذشته تنظیم بازار فولاد به چالشی اساسی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد و سیاست‌گذاران بدل شده است. این تنش‌ها در یک بازه زمانی به قدری شدت گرفت که حتی شاهد ورود نمایندگان مجلس و تلاش برای تصویب طرحی برای تنظیم این زنجیره بودیم. وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز بر رفع مشکلات حاکم بر این بخش تاکید داشت. با این وجود، نه‌تنها مشکلات برطرف نشده، بلکه هر روز اختلافات در این زنجیره شدت می‌یابد. در چنین شرایطی، بسیاری از تولیدکنندگان با مشکلات جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند که حتی زمینه کاهش قابل‌توجه تولید یا توقف آن را هم فراهم کرده است.

هفته گذشته معاون دادستان کل کشور در انتقاد به تولید صنایع پایین‌دستی فولاد با پایین‌ترین ظرفیت، درخواست کرد تنظیم بازار فولاد به‌تدریج به کنسرسیوم فولادی‌ها واگذار شود.
۱۱

سرمقاله

اصلاح ساختار نهادهای نظارتی

غلامعلی رموی
کارشناس اقتصاد

در تمام سال‌های گذشته در روند بررسی‌های دوره‌ای بازار، بیشترین تخلف مربوط به گرانفروشی و گاهی کم‌فروشی بوده است. بعد از آن، احتکار و امتناع از عرضه کالا، از تخلفات پرتکرار بازار به‌شمار می‌روند. گرانفروشی در بازار ناشی از دوعامل اصلی است؛ نخست اینکه افزایش روزانه نرخ کالا و خدمات ناشی از افزایش هزینه‌های موثر بر تولید کالا یا واردات ازسوی تولیدکننده یا واردکننده است؛ به‌نحوی که نرخ بازار نسبت به نرخ متعارف یا مصوب بیشتر باشد. دلیل دوم هم افزایش فزاینده تقاضا برای کالا و محدودیت عرضه آن است که می‌تواند ناشی از کاهش موجودی کالا و احتکار باشد. در این صورت، گرانفروشی و تخلفات دیگر می‌توانند اتفاق بیفتد؛ بنابراین دور باطلی از تخلف در اثر نوسانات بازار اتفاق می‌افتد.

این فرآیند را می‌توان از مصادیق اصلی نایابی و گرانی در بازار مسکن، خودرو، لوازم خانگی و سایر کالاهای سرمایه‌ای و غیرسرمایه‌ای دانست. به‌قول معروف، بازار ویترین سیاست‌های اقتصادی دولت‌هاست و هرگونه تغییر و تحول در سیاست‌های کلان اقتصادی، تاثیر آنی بر شرایط آن خواهد داشت؛ بنابراین راهکار حل معضل را نه در بطن بازار که در مولفه دیگر مبتلابه بازار می‌توان مشاهد کرد.

راهکار درمان مشکلات را باید در موضوعات دیگری مانند برنامه‌ریزی برای امنیت و ثبات اقتصادی، تلاش برای ثبات و افزایش قدرت پول ملی، جلوگیری از افزایش نقدینگی، حذف نظام یارانه‌ای غیرهدفمند و رانتیر، جلوگیری از فعالیت‌های سوداگرانه نظام بانکی و ساماندهی سیاست‌های پولی و بانکی، هدایت سرمایه‌های مردم از دلالی به سمت فعالیت‌های مولد و توجه به توسعه تجارت داخلی و خارجی جست‌وجو کرد.

تجارب دولت‌های قبل و بعد از انقلاب و عدم‌موفقیت آنها در ساماندهی بازار با استفاده ابزاری از نظام بازرسی و نظارت بر بازار، به‌خوبی نشان داده چگونه بارها دولت‌ها به‌منظور جالب‌نظر جامعه یا عدم‌پذیرش هزینه اصلاحات ساختاری اقتصاد، این راه میان‌بر و غیرموثر را آزموده و در بلندمدت آواری بر ویرانه‌های اقتصادی کشور افزوده‌اند. شاید به همین دلایل است که جامعه ایرانی را جامعه کوتاه‌مدت می‌گویند.

به‌عنوان نمونه، سیاست‌های مبارزه با گرانفروشی سال‌های ۱۳۵۳ تا ۱۳۵۶ به‌خوبی می‌تواند نتایج یک تجربه ناموفق در کنترل بازدارنده و همه‌جانبه توسعه بازرسی و نظارت بر بازار را در مقابل دیدگان همگان قرار دهد.

در آن سال‌ها به سبب تورم مبتلابه اقتصاد ایران، دولت سیاست همه‌جانبه‌ای در کنترل و مدیریت بازار به مرحله اجرا گذاشت. تمامی فرآیندهای تنظیم بازار از تولید تا مصرف در اختیار دولت قرار گرفت و شبکه گسترده‌ای از گروه‌های بازرسی بدون کوچک‌ترین اغماضی، متخلفان اقتصادی را در هر پست و مقامی مورد تعقیب قرار دادند. در همین راستا، نهادهای حمایتی و نظارتی مانند انجمن حمایت از مصرف‌کننده و نهادهای بازرسی و نظارت اتاق اصناف و سازمان حمایت از مصرف‌کننده، تهیه و تامین کالا با محوریت دولت مانند شرکت بازرگانی دولتی ایران و حتی فروشگاه‌های بزرگ زنجیره‌ای راه‌اندازی و هر یک از این تشکیلات مکلف شدند کالا را با کمترین سود ممکن و در کوتاه‌ترین زمان به مصرف‌کننده برسانند.

در این مسیر، برنامه مبارزه با گرانفروشی با بسیج مردمی، دانشجویان، بانوان و دانش‌آموزان اجرایی شد و دولت توانست با بالاترین ضریب کنترل، نظارتی همه‌جانبه بر بازار اعمال کند. با این همه، در حالی که روند تورمی بازار طی ۲ سال حدود ۳ درصد کاهش یافت و از ۱۸ به ۱۵ درصد رسید اما آثار و نتایج این گونه سیاست‌ها در بلندمدت اقتصاد ایران را از مسیر توسعه و تکامل بازداشت و سنگ بنایی شد که تاکنون اقتصاد کشور از آن رهایی پیدا نکرده است.

از همان زمان، دولتی‌سازی اقتصاد کشور آغاز شد و نظام یارانه غیرهدفمند نیز تاکنون که نیم‌قرن از آن گذشته، اقتصاد ایران را هدف گرفت. نظام رانتیر استمرار یافت و بخش‌های غیردولتی و خصوصی نتوانستند مجالی برای عرض‌اندام پیدا کنند. البته در سال‌های بعد، روند تورم با شتاب بسیار بیشتری ادامه داشت و مشکلات را لاینحل باقی گذاشت. تکرار تجارب تلخ گذشته از سوی دولت‌های بعدی، این امکان را از جامعه بزرگ اقتصادی کشور سلب کرد که بتواند هم‌پای تحولات جهانی تعالی یابد. اگرچه برخی اقدامات بعد از انقلاب موجب رونق بخش‌هایی از اقتصاد غیردولتی و مولد شد اما این حجم از تحولات نسبت به ساختار بزرگ، غیرمولد و تا دندان دولتی ایران، قابلیت زیادی برای خودنمایی ندارد.

اصلاح ساختار و شرح وظایف و اختیارات نهادهای نظارتی یک ضرورت حتمی و قطعی برای اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود اما این سیاست باید بعد از بازسازی و ایجاد ساختارهای جدید و متناسب با آنها شکل گیرد، وگرنه استمرار روند اشتباه گذشته، هرگز نمی‌تواند موجب حل معضلات این حوزه شود. امروزه نهادهای نظارتی به‌جای توسعه بازرسی و کنترل فیزیکی بازار، به‌مثابه یک ردیاب خودکار با رصد حوزه‌های گوناگون اقتصادی تلاش دارند کوچک‌ترین نوسانات و مشکلات بازار از تولید تا مصرف را برمبنای شیوه‌های علمی، کنترل و ارزیابی کنند و نتایج اقدامات خود را به‌عنوان راهکارهایی برای سیاست‌های آینده در اختیار متولیان امر قرار دهند. البته در این فرآیند نیز یک نظام تنبیهی سخت برای افزایش ایمنی بازار پیش‌بینی‌شده اما بسیار محدود و البته موثر است.

در هیچ جای جهان ۳ میلیون بازرسی از واحدهای صنفی در سال انجام و چندصد هزار پرونده تخلف خرد و کلان تشکیل نمی‌شود. دریافت چندصد هزار گزارش مردمی نشان از مشکلات جدی در اقتصاد کشور دارد؛ نه تخلف گسترده کسبه و بازاریان؛ بنابراین به‌جای معلول باید به فکر علت باشیم.

همکاری سازمان امور استخدامی با معاونت علمی ریاست‌جمهوری

معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری با اشاره به دستاوردهای شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های قبل و بعد از اشتغال، گفت: سازمان امور استخدامی با محصولات متنوع شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های مرتبط با فعالیت‌های دانشگاه‌ها، کارآموزی‌ها و نحوه استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی می‌تواند تحولات جدی در حوزه اشتغال دانش‌آموختگان در دستگاه‌ها ایجاد کند.

به گزارش ایسنا سورنا ستاری در حاشیه بازدید از نمایشگاه ایران‌ساخت در جمع خبرنگاران با اشاره به همکاری و تعامل سازمان امور استخدامی با معاونت علمی، افزود: یکی از رویکردهای جدید این سازمان تحولات جدی در زمینه استخدام در دستگاه‌ها است، چراکه ما شرکت‌های زیادی داریم که در حوزه‌های اشتغال‌آفرینی فعال هستند و لازم است سازمان امور استخدامی وارد این عرصه شود.

وی با اشاره به تولید محصولات متنوع شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های مرتبط با فعالیت‌های دانشگاه‌ها، کارآموزی‌ها و نحوه استخدام فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، اظهار کرد: بخشی از این محصولات مربوط به حوزه‌های قبل از اشتغال و بخش عمده دیگر آن مربوط به بعد از اشتغال است که شامل پایش‌هایی می‌شود که بعد از اشتغال ازسوی سازمان امور استخدامی بر کارمندان انجام می‌شود.

ستاری خاطرنشان کرد: این حوزه، حوزه نسبتا جدیدی در کشور است که هم می‌تواند اشتغال‌آفرینی کند و هم موجب تحولات جدی در کشور خواهد شد. در همین حال رئیس مجلس شورای اسلامی قانون جهش تولید دانش‌بنیان را برای اجرا به دولت ابلاغ کرد. طرح «جهش تولید دانش‌بنیان» چند بار بین شورای نگهبان و مجلس در رفت‌وآمد بود و در نهایت چهارشنبه، ۲۱ اردیبهشت موردتایید شورای نگهبان قرار گرفت.

رئیسی در همایش «خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران»:

خصوصی‌سازی متوقف نمی‌شود

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه خصوصی‌سازی متوقف نمی‌شود، گفت: باید اصلاح ساختار و رفتار داشته باشیم که حتما هم این گونه خواهد شد.

به گزارش مهر، سید ابراهیم رئیسی در «نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران» با بیان اینکه امیدوارم این رویداد راه را برای تصمیم‌گیری در زمینه قانون‌گذاری و اجرای طرح واگذاری شرکت دولتی باتوجه به تجربیات گذشته فراهم کند، گفت: کاری که تاکنون انجام شده، روشن است اما بازنگاهی به آنچه انجام شده، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است.

وی ادامه داد: برای همه روشن است که اقتصادی که ۸۰ درصد یا کمتر یا بیشتر آن دولتی است، مشکلات زیادی دارد. همه باید بر اساس قانون اساسی رفتار کنیم که در آن اقتصاد هم دولتی، هم خصوصی و هم تعاونی ذکر شده است. همه باید براساس قانون اساسی عمل کنیم که اصل ۴۴ و سیاست‌های ذیل آن هم در قانون و هم در اجرا مورد تاکید است و در برنامه‌های ششم تا دوم به‌وضوح تاکید شده که دولت متصدی نباشد، بلکه حمایتگر، نظارتگر و هدایتگر باشد.

رئیسی با تاکید بر اینکه میان آنچه باید باشد و آنچه اکنون هست، تفاوت وجود دارد، گفت: باید از گذشته درس بگیریم که چه کاری باید انجام دهیم. همه ما اتفاق‌نظر داریم که دولت نباید متصدی باشد، بلکه حمایتگر بخش خصوصی چه مالی و چه حقوقی و چه دیگر نحوه‌های حمایتی باشد.

وی تصریح کرد: بازنگری در تابلوی خصوصی‌سازی و نگاه نقادانه به آن، به ما کمک می‌کند. در این سال‌ها تابلویی ترسیم کرده‌ایم به اسم خصوصی‌سازی. اگر دقیق نگاه و به ساحت‌های مختلف توجه کنیم، باید دریابیم که اشکال، ساختاری یا در رفتارها بوده است. اگر در ساختار ایراد داشتیم، هر قدر مدیران تغییر کنند، تاثیر ندارد. اگر هم رفتارها اشتباه بوده، باید بازنگری شوند.

رئیس‌جمهوری با طرح این سوال که چرا به سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی آنچنان که موردنظر سیاست‌گذار و قانون اساسی بوده، عمل نشده است؟ پاسخ داد: از دیدگاه همه صاحب‌نظران، اندیشمندان، فعالان اقتصادی، سرمایه‌گذاران و کسانی که خودشان شرکت‌های دولتی را خریداری کرده‌اند، اگر سوال کنیم که چرا موفق نبوده‌اید یا اگر موفق بوده‌اید، رمز موفقیت‌تان چیست، می‌توانیم مسیر پیش‌رو را ترسیم کنیم؛ بنابراین این بازنگری یک الزام است.

رئیسی افزود: بر سیاست‌های ابلاغی ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و همچنین سیاست میدان واقعی دادن به بخش خصوصی تاکید داریم. در بسیاری از موارد از دولت با تابلو یا بدون تابلو، خصوصی‌سازی انجام شده که به آن خصولتی هم گفته‌اند. مثلا واگذاری به تامین اجتماعی یا بانک‌ها و صندوق‌ها انجام شده که آیا واقعا بخش خصوصی تلقی می‌شوند؟ یک بخش دولتی دیگر با عنوان دیگری آمده و آن شرکت را در اختیار گرفته است. برویم از بخش خصوصی واقعی سوال کنیم که آیا فضا برای فعالیت فراهم است؟ ممکن است بگوید در ظاهر، میدان فراهم است اما واقعا چنین نیست؛ باید این روش تغییر کند. وی با طرح این پرسش که آیا آنچه موردنظر قانون‌گذار بوده، عملیاتی شده؟ گفت: پاسخ منفی است، عمل نشده و باید علت‌های آن بررسی شود.

رئیس‌جمهوری سپس این سوال را مطرح کرد که آیا حالا که خصوصی‌سازی با مشکل مواجه شده، باید متوقف شود؟ گفت: خیر؛ باید ادامه یابد، اما باید اصلاح ساختار و رفتار داشته باشیم که حتما این گونه خواهد شد.

رئیسی گفت: باید فضای فسادزا را از بین ببریم، نه اینکه پرونده فساد به دادگاه‌ها بدهیم. تولید، محور رونق است.

باید کاری کنیم که فضای کسب‌وکار رونق یابد. هر چه رونق و رشد اقتصادی بیشتر شود، کشور بهتر عمل می‌کند. چرا رشد اقتصادی در سال‌های گذشته ۰.۴ درصد بود؟ آیا قرار است هدف‌گذاری جدید رشد اقتصادی در حد یک آرمان باقی بماند یا تحقق یابد؟

سرمایه‌گذار باید احساس امنیت کند

وی تصریح کرد: رشد اقتصادی ۲ پایه دارد؛ یکی رشد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و دومی رشد بهره‌وری؛ سرمایه‌گذار باید احساس امنیت کند و بداند که هم اصل سرمایه و هم سود آن تضمین است. به این، امنیت سرمایه‌گذاری گفته می‌شود.

رئیس‌جمهوری تاکید کرد: در مرحله بعد از واگذاری نیز نباید خریدار رها شود. چرا کارخانه‌ها را رها می‌کنیم؟ خریدار برای دریافت تسهیلات باید مورد حمایت قرار گیرد، چون هم سرمایه و هم آبرویش را گذاشته است.

توانمندسازی بخش خصوصی بسیار مهم است؛ اما نه در حد حرف، بلکه کل مجموعه کشور باید حامی سرمایه‌گذار باشند. وقتی چنین فردی با سرمایه‌گذاری خود از دولت حمایت و در رشد اقتصادی و رونق تولید کمک می‌کند، ما هم باید از او حمایت کنیم؛ بنابراین خصوصی‌سازی آغاز کار دولت است، اما نه به‌عنوان فعال اقتصادی بلکه در نقش حامی، هدایتگر و نظارتگر که باید ساز کار متناسب با این فرآیند طراحی شود.

رئیسی با اشاره به استرداد برخی بنگاه‌های واگذار شده، گفت: اگر مجموعه واگذارشده‌ای مسترد شود، پیام خوبی ندارد. شاید به‌عنوان دستگاه قضا از بازگشت اموال به دولت خوشحال باشم، اما آیا در نگاه مجموعه‌های اقتصادی کار مثبتی است؟ باید کار ما سیگنال مثبت به بازار بفرستد، نه اینکه پیام منفی بدهد.

وی یکی دیگر از اهداف این رویداد را عبرت‌آموزی دانست و گفت: دنبال آن نیستیم که بگوییم پیشینیان اشتباه کرده‌اند، بلکه به‌دنبال عبرت گرفتن هستیم که اگر اشکالات اساسی چه در قیمت‌گذاری‌ها، چه در هیات‌های واگذاری و چه در توانمندسازی‌ها بوده، برطرف شود.

رئیس‌جمهوری تاکید کرد: نباید در این راه دچار افراط و تفریط شویم بلکه نگاه واقع‌بینانه داشته باشیم و بایدها و نبایدها را تنظیم کنیم؛ هم به بایدها ملتزم باشیم که بیش از همه متوجه دولتمردان است و هم نبایدها را کنار بگذاریم.

رئیس جمهوری فردا به عمان سفر می‌کند

رئیس‌جمهوری به‌دعوت رسمی «هیثم بن‌طارق آل‌سعید» سلطان عمان در رأس هیاتی بلندپایه، به این کشور سفر می‌کند. ملاقات رسمی در کاخ العلم، دیدار دوجانبه با «هیثم بن طارق آل سعید» سلطان عمان، امضای چند سند همکاری، دیدار با ایرانیان مقیم و دیدار با تجار و فعالان اقتصادی عمانی از جمله برنامه‌های سفر یک‌روزه رئیسی به این کشور است. سفر رئیسی به مسقط، نخستین سفر رئیس‌جمهوری ایران به این کشور در دوره سلطان جدید عمان و پنجمین سفر خارجی رئیس‌جمهوری در ۹ ماه فعالیت دولت سیزدهم است. گفتنی است در راستای ایجاد زمینه‌های گسترش روابط اقتصادی و تجاری ایران و عمان، هیاتی ۵۰ نفره از تجار و فعالان اقتصادی ایران هفته گذشته به این کشور سفر کردند. در عین حال جواد اوجی، وزیر نفت ایران در جریان سفر به مسقط با الرومحی، وزیر انرژی و معادن عمان دیدار و رایزنی کرد. بنا بر اعلام سفارت ایران در مسقط، در این دیدار طرفین درباره توسعه همکاری دو کشور در زمینه انرژی و پروژه‌های مشترک تبادل‌نظر کردند.

حقابه ایران از هیرمند پیگیری حقوقی می‌شود

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: از مجاری حقوقی موضوع برقراری حقابه ایران از رودخانه هیرمند را پیگیری می‌کنیم تا حقابه این رودخانه مرزی که ایران مستحق آن است از سوی افغانستان داده شود.

سعید خطیب‌زاده در سفر به تایباد و در حاشیه بازدید از مرز دوغارون در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: درباره تامین حقابه ایران از رودخانه مرزی هیرمند از سوی افغانستان در سیستان و بلوچستان، کمیسرهای عالی آب دو کشور مراوداتی با هم داشته‌اند. وی تاکید کرد: تامین حقابه ایران که باید محقق می‌شده تا امروز محقق نشده است. سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: زیرساخت‌های خوبی در مرز دوغارون وجود دارند که روند ترانزیت، صادرات و واردات را تسهیل کرده و امیدست در آن سوی مرز و در افغانستان هم چنین امکاناتی فراهم شود. خطیب‌زاده افزود: تجهیزات و امکانات مناسبی در حوزه ارائه خدمات به رانندگان ایرانی و افغانستانی در مرز دوغارون پیش‌بینی شده که باز هم جای ارتقا دارد. وی ادامه داد: هدف از بازدید از معبر بین‌المللی دوغارون آشنایی میدانی با این کانون اقتصادی است و بخش‌های مختلف مرز دوغارون نشان‌دهنده حسن همسایگی جمهوری اسلامی ایران با افغانستان است. او اضافه کرد: مرز دوغارون یکی از مهم‌ترین مرزهای زمینی کشور است که نقش بسزایی در توسعه روابط ایران و افغانستان دارد و روابط دیرینه ایران و افغانستان نشان‌دهنده تعاملات بالای این دو کشور است. خطیب‌زاده در سفر به این گذرگاه مرزی از محل زمین ساخت اردوگاه اتباع خارجی، پارکینگ شهید فخری‌زاده، نقطه صفر مرزی ایران و افغانستان، پاسگاه مرزی دوغارون، منطقه ویژه اقتصادی دوغارون و نمایندگی اداره کل امور اتباع و مهاجران خارجی در تایباد بازدید کرد.

پیش‌نویس لایحه اصلاح قانون اصل ۴۴ آماده شد

وزیر اقتصاد از تقدیم پیش‌نویس لایحه اصلاح قانون اصل ۴۴ به کمیسیون اقتصادی دولت خبر داد.

به گزارش مهر، سید احسان خاندوزی در رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران به روند واگذاری در سال‌های گذشته اشاره کرد و گفت: در سال‌های ۸۴ و ۸۵ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد. قانون اجرای این سیاست‌ها نیز در سال ۸۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که دسته‌بندی فعالیت‌های حاکمیت به گروه‌های مختلف انجام شد. سپس ابلاغیه‌هایی برای خروج دولت از تصدی‌گری تنظیم شد.

وی افزود: قرار بود بخش خصوصی توانمند شود و سهم بخش خصوصی و تعاونی از اقتصاد افزایش یابد. از بار مالی دولت کاسته و اقتصاد ایران رقابت‌پذیر شود. اینها نقطه عطف سیاست‌گذاری اقتصادی بود. امروز برای بازخوانی مسیر گذشته و بررسی تمام واگذاری‌های قبلی یک رویداد برگزار کرده‌ایم.

وزیر اقتصاد تصریح کرد: با عبرت‌آموزی از گذشته مسیر پیش‌رو را تشخیص می‌دهیم. سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کشور در اجرای اصل ۴۴ از واگذاری‌های گذشته مورد قبول نیست و گزینه‌ای جز تغییر این مسیر نداریم. در این مسیر به لزوم احیای اعتماد عمومی در سرمایه‌گذاران نیازمندیم.

وی افزود: در حال حاضر اعتماد اندکی در سرمایه‌گذاران به واگذاری‌ها وجود دارد. همچنان اعمال حقوق مالکانه دولت را در شرکت‌های واگذارشده شاهدیم. نه قبل از واگذاری‌ها آمادگی داشتیم و نه بعد از واگذاری‌ها از خریداران حمایت کردیم.

عکس روز

رئیس‌جمهوری در نمایشگاه کتاب

عکس: ایرنا

ویژه تر از خبر

هشدار وزیر اقتصاد به کارخانه‌های تولید کاغذ

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: به کارخانه‌های تولید کاغذ که براساس اصل ۴۴ واگذار شدند، اما به تعهدات خود در قرارداد واگذاری عمل نکرده‌اند، هشدار می‌دهیم که تولید خود را به ظرفیت واقعی نزدیک کنند.

به گزارش وزارت اقتصاد، سید احسان خاندوزی با حضور در سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب در محل مصلای تهران از غرفه‌های این نمایشگاه بازدید کرد و با فعالان حوزه نشر به گفت‌وگو پرداخت.

وی در ابتدای این بازدید در دیدار با معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به بررسی مشکلات و موانع حوزه نشر کتاب در چارچوب وظایف و ماموریت‌های وزارت اقتصاد پرداخت و در نهایت مقرر شد، زمینه رفع این مشکلات با برگزاری جلسات هماهنگی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ با سازمان‌های تابعه وزارت اقتصاد ازجمله سازمان امور مالیاتی در کوتاه‌ترین زمان برگزار شود. وزیر اقتصاد در این بازدید اظهار کرد: در این مقطع زمانی که فضای اقدامات اساسی در حوزه اقتصاد جدی است، بنده در نمایشگاه کتاب تهران به‌عنوان یک رویداد تاثیرگذار و دارای قدمت و اعتبار در داخل و خارج، حاضر شدم تا در عمل به‌عنوان یک مسئول اقتصادی اعلام کنم ما به نگاه راهبردی رهبر معظم انقلاب در اهمیت اقتصاد و فرهنگ به‌عنوان دو بال محرکه کشور باور داریم. خاندوزی افزود: اقتصاد نشر هم به جهت گردش و دور مالی، هم تنوع محصولات و هم تعداد مخاطب بزرگ‌ترین اقتصاد در حوزه فرهنگ است. وی با بیان اینکه وزارت اقتصاد آماده است در کنار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با نگاه و مشورت تخصصی، به‌طور خاص تقویت تولید کاغذ، به حرفه‌ای‌تر شدن این اقتصاد و توسعه پایدار آن کمک کند، گفت: به کارخانه‌های تولید کاغذ که براساس اصل ۴۴ واگذار شدند، اما به تعهدات خود در قرارداد واگذاری عمل نکرده و تولید کاغذ را در شرایط فعلی با تنگنا مواجه کرده‌اند، هشدار می‌دهیم که در سال ۱۴۰۱ باید تولید خود را به ظرفیت واقعی نزدیک کنند.

همچنین در آخرین روز از برگزاری سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، رئیس‌جمهوری سرزده وارد نمایشگاه بین‌المللی کتاب شد و از بخش‌های مختلف آن بازدید کرد. در این بازدید ناشران و فعالان حوزه نشر درباره دغدغه‌های حوزه کتاب با رئیس‌جمهوری گفت‌وگو کردند.

گسترش صنعت
یکشنبه
اول خرداد ۱۴۰۱
۲۰ شوال ۱۴۴۳
۲۲ مه ۲۰۲۲
شماره ۲۰۶۲
پیاپی ۳۳۸۰
www.sanatnewspaper.com

خودرو در ایستگاه بلاتکلیفی

یادگیری پلتفرمی به‌جای حفظ‌کردن‌های طوطی‌وار

ذخیره قلک ارزی را تمام نکنیم

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو مطرح کرد

دستاوردهای اتحاد استراتژیک دو خودروساز

گروه صنعت: مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو اعلام کرد: اراده دو خودروساز بزرگ کشور، نزدیک شدن دیدگاه‌ها به یکدیگر در راستای منافع ملی و صنعت خودرو است و در همین راستا، نخستین دستاورد اتحاد استراتژیک ایران‌خودرو و سایپا به‌زودی به ثمر خواهد نشست.

در همین راستا، به‌زودی خودرو شاهین گروه سایپا مجهز به قوای محرکه تولیدی گروه صنعتی ایران‌خودرو خواهد شد و این یکی از اقدامات اساسی در توسعه تجارت و خدمات قوای محرکه ایران‌خودرو است و در ادامه نیز این همکاری‌های مشترک توسعه خواهد یافت.

عکس: صنعت

مهدی خطیبی با اشاره به اهمیت همایش موتورهای درون‌سوز و نفت به‌دلیل اهمیت موتور و قوای محرکه، گفت: در تمام طرح‌های توسعه‌ای از جمله توسعه محصول، توجه ویژه‌ای به قوای محرکه از منظر میزان آلایندگی، قدرت و شتاب می‌شود و در شرایطی که گروه صنعتی ایران‌خودرو در مسیر رشد و تحول قرار دارد، این موضوع را مورد توجه جدی قرار داده و برای آن برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت ترسیم کرده است. وی خاطرنشان کرد: در کوتاه‌مدت، هدف و استراتژی ایران‌خودرو تولید موتورهای کم‌مصرف، در میان‌مدت ارتقا و در بلندمدت، سرمایه‌گذاری در زمینه خانواده موتورهای جدید و کم‌مصرف است. وی ایجاد پاورترین ایران‌خودرو را حاصل اهمیت بالای قوای محرکه و موتور خودرو دانست و با بیان اینکه این اقدام ملی و ارزشمند است، گفت: وظیفه این پروژه سفارش‌گذاری، بازاریابی و فروش قوای محرکه به خارج از گروه صنعتی ایران‌خودرو بوده که یکی از اهداف محوری تعیین شده است. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو با تاکید بر اینکه تفاوتی میان ایران‌خودرو و سایپا وجود ندارد، دو خودروساز را مایه افتخار کشور دانست و گفت: ما دلسوز نظام و همه ما فرزندان این آب‌وخاک هستیم و برای عزت کشور و هم میهنان‌مان تلاش می‌کنیم.

خطیبی با اشاره به توانمندی‌های صنعت خودرو کشور که توانسته در حوزه‌های گوناگون از جمله موتور و قوای محرکه دستاوردهای قابل توجهی داشته باشد، گفت: همان‌طور که دستاوردهای هسته‌ای داشتیم که کشور را مقتدر کرده، در صنعت خودرو نیز موفقیت‌های زیادی کسب کرده‌ایم و مسیر توسعه را به‌خوبی طی می‌کنیم اما ممکن است برخی منافع فردی که در مقابل منافع اجتماعی قرار گرفته، مانع از دیده شدن این دستاوردها شود.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، با بیان اینکه بزرگ‌ترین منتقد صنعت خودرو خودمان هستیم، گفت: با حضور بخش خصوصی، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، پروژه تست تصادف خودرو کلید خورده که نشان می‌دهد برای تغییر و اصلاح اعتقاد و اراده راسخی وجود دارد، این پروژه ماندگار و بسیار مهم برای صنعت خودرو کشور خواهد بود.

وی با بیان اینکه با افتخار و اقتدار در صنعت پرافتخار خودرو برای مردم و میهن سرافراز ما کار می‌کنیم، گفت: ما امانتدار سرمایه ملی هستیم و این سرمایه و امانت را خرج اعتبار شخصی نمی‌کنیم.

خطیبی با بیان اینکه با سرعت باید به سمت تولید خودروهای هیبریدی حرکت کنیم، عنوان کرد: در گروه صنعتی ایران‌خودرو تابع نظرات تخصصی و تجربیات هستیم.

■ بروزرسانی محصولات

مدیرعامل سایکو، توسعه صنعتی اغلب کشورهای پیشرفته را مدیون تولید صنعتی دانست و اظهار کرد: تولید، ضامن ارزش پول ملی و رشد اقتصادی کشورهاست و بخش مهم تولید صنعتی به تحقیقات علمی وابسته است.

عادل پیرمحمدی دانشگاه‌های کشور را پشتوانه تحقیقات و زمینه‌ساز ارتقای تولید صنعتی دانست و گفت: تولید با کیفیت به پشتوانه تحقیقات، مسیر ترقی و پیشرفت را سپری خواهد کرد و به مدد تلاش، کوشش و اقدامات انجام‌شده در ۳۰ سال گذشته، تولید صنعتی کشور براساس نیاز مشتریان و با تحولات عظیم همراه بوده است. مدیرعامل سایکو با اشاره به فعالیت بیش از ۱۲۰۰ قطعه‌ساز در صنعت خودرو، اظهار کرد: صنعت خودرو در شرایط دشوار تحریم به حیات پرافتخار خود ادامه داده و باعث رشد و ارتقای زنجیره تامین و تولید بوده است و امر تولید در صنعت خودرو در شرایط محدودیت سوییفت هم لحظه‌ای با رکود همراه نبوده و مفتخریم که در سال گذشته در گروه صنعتی ایران‌خودرو روند افزایش تولید ادامه یافت و برنامه‌ریزی تولید ۷۵۰ هزار خودرو در سال جاری، تداوم این مسیر پرافتخار خواهد بود.

پیرمحمدی صنعت خودرو را لکوموتیو صنایعی مانند فولاد و پتروشیمی دانست و افزود: مایه افتخار است که صنعت خودرو به‌عنوان بزرگ‌ترین خریدار فولاد، آلومینیوم و مواد اولیه، ۹۲ درصد ورق‌های فولادی با استحکام کششی بالا را از صنعت فولاد داخلی تامین کرده است.

وی با تاکید بر ضرورت حمایت دست‌اندرکاران از این سرمایه عظیم ملی، صادرات محصولات گروه صنعتی در سال گذشته به کشورهای همسایه را مایه مباهات جمهوری اسلامی دانست و گفت: تعامل هدفمند و سودمند تحقیقات دانشگاهی و امر خطیر تولید پس از پیروزی انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های کشور به‌درستی شکل گرفته و این امر در صنعت خودرو با ایجاد باور ما می‌توانیم به تعالی رسیده است.

وی با اشاره به ۳ محصول موتور و بروزرسانی آنها در گروه صنعتی ایران‌خودرو در سال گذشته، اظهار کرد: جوانان متخصص ما در صنعت خودرو با تلاش شبانه‌روزی به‌دنبال رشد اقتصادی هستند که به معنای واقعی، نیازمند افزایش بهره‌وری است و با افزایش تولید و حمایت از صنعت داخلی محقق خواهد شد.

مدیرعامل سایکو با تاکید بر ضرورت تصویب قانون خودرو گفت: رشد صنعت خودرو، نیازمند تصویب قانون خودرو است و سیاست‌گذاری‌های متناقض و دخالت‌های فاقد تخصص، آفت جان صنعت خودرو به‌عنوان یک سرمایه بزرگ ملی خواهد بود.

■ قوی‌ترین موتور ۳ سیلندر داخلی

موتور ۳استوانه پاشش مستقیم، به‌عنوان قوی‌ترین موتور ۳ استوانه در خانواده موتور ۳استوانه بنزینی در نهمین نمایشگاه موتور تهران به نمایش درآمد.

این موتور با برخورداری از سامانه سوخت‌رسانی تزریق مستقیم مرکزی بنزین در محفظه احتراق خود و مجموعه پرخوران (توربوشارژ) قابلیت تولید بیشینه توان ۱۴۸ اسب بخار و بیشینه گشتاور ۲۴۰ نیوتن متر را دارد و سطح آلایندگی موتور ۳F3H یورو ۶ است.

قطعات اصلی موتور شامل بدنه، بستار، دسته سمبه، سمبه خام با بقیه موتورهای خانواده موتور مشترک است و در زنجیره تامین کنندگان داخلی و خارجی تولید خواهد شد.

این موتور از ۳ ماهه نخست ۱۴۰۳ بر بسیاری از خودروهای تولیدی ایران‌خودرو، جایگزین قوای محرکه فعلی می‌شود و در سبد مصرف سوخت خودروهای تولیدی ایران‌خودرو نقش کاهشی بسزایی را ایفا می‌کند.

■ نمایش تارا با موتور ۳ استوانه

همزمان با برپایی این رویداد، خودرو تارا با موتور ۳ استوانه معرفی شد، نکته دارای اهمیت آن است که خودرو یادشده در سبد محصولات آینده ایران‌خودرو از موتورهای گوناگون خانواده موتور ۳ استوانه همانند 3F3L استفاده خواهد کرد.

موتور 3F3L دومین موتور در خانواده موتور ۳ استوانه به لحاظ عملکردی و نخستین موتور معرفی شده به بازار خواهد بود.

این موتور با استفاده از مجموعه پاشش درگاهی بنزین و مجموعه پرخوران، قابلیت تولید بیشینه توان ۱۲۰ اسب بخار و بیشینه گشتاور ۱۸۵ نیوتن متر و سطح آلایندگی یورو ۶ را دارد. محصول تارا با قوای محرکه موتور ۳ استوانه 3F3L و جعبه‌دنده دستی MT6 یکی از محصولاتی است که در سال ۱۴۰۲ قابل عرضه به بازار خواهد بود.

جذابیت‌های گوناگون عملکردی این خودرو به‌گونه‌ای است که با حفظ شرایط عملکرد خودرو نسبت به خودرو تارا و نسل جدید موتور تنفس طبیعی EF7 (NA+) دارای مزیت چشمگیر کاهش مصرف سوخت است و نتایج شبیه‌سازی‌های انجام شده، حاکی از دستیابی این موتور به مصرف سوخت ۵.۷ لیتر در پیمایش ۱۰۰ هزار کیلومتر با رعایت استاندارد آلایندگی یورو ۶ است.

در نمایشگاه امسال، علاوه بر ۱۷ قطعه‌ساز بزرگ کشور که قطعات موتوری تولیدی خود را به نمایش گذاشتند، شرکت دانش‌بنیان تحقیق، طراحی و تولید موتور ایران‌خودرو نسل‌های گوناگون موتورهای درون‌سوز و هیبریدی و تازه‌ترین دستاوردها در حوزه قوای محرکه و خدمات مهندسی را به نمایش درآورد.

در عین حال، قطعات موتوری داخلی‌سازی شده از سوی این شرکت از جمله ECU، حسگرها و عملکرهای سیستم مدیریت هوشمند خودرو، نرم‌افزار ECU نیز به نمایش درآمد.

آزمون سرد موتور و دستگاه سنجش آلایندگی تا سطح یورو ۶ به‌عنوان جدیدترین خدمات ایپکو که کاهش ارزبری قابل توجهی خواهد داشت نیز در نمایشگاه موتور در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت.

بهره وری؛
صیانت از کار و سرمایه ایرانی

شرکت زغال سنگ البرز مرکزی یکی از بزرگ ترین تولیدکنندگان کنسانتره زغالسنگ در کشور در سال ۱۳۷۰ در اداره ثبت اسناد سوادکوه مازندران به ثبت رسیده است. بهره وری در شرکت زغالسنگ البرزمرکزی از سال ۱۳۸۳ با استقرار سیستم مدیریت کیفیت بنا نهاده شد. این شرکت با برنامه ریزی مداوم و اهتمام به بهبود مستمر با احداث کارخانه زغالشوئی جدید با تکنولوژی روز دنیا، اخذ پروانه مالکیت معدن گلیران، پیگیری اکتشاف در پهنه کردآباد، تدوین سند استراتژی، دریافت گواهینامه های سیستم مدیریت یکپارچه (ISO9001,ISO14001, ISO45001)، برنامه ریزی جهت خروج از اصل ۱۴۱ قانون تجارت به دنبال ترویج و اشاعه فرهنگ بهره وری است. شرکت زغالسنگ البرز مرکزی با تلاش شایسته مدیران و کارکنان در هشتمین دوره جایزه مدل بهره وری معادن و صنایع معدنی ایران در سال ۱۴۰۰، رتبه پیشروان چهار ستاره را کسب نمود.

آغازگران

CACCO
شرکت زغالسنگ البرزمرکزی

یادداشت

مراقب تله‌های تورمی باشیم

امین دلیری
کارشناس اقتصاد

گسترگی خدمات حمل‌ونقل به صورت جاده‌ای (بین‌شهری و شهری)، ریلی، دریایی و هوایی تمام شئونات جامعه را دربرمی‌گیرد و از سوی دیگر، افرادی که در این حرفه اشتغال دارند، جامعه بزرگی از جمعیت شهروندان را شامل می‌شوند که خانواده‌های آنها از محل درآمدزایی این حرفه، ارتزاق می‌کنند.

بنابراین تصمیم‌گیری درباره قیمت‌گذاری خدمات حمل‌ونقل دو طیف کاملا متفاوت را شامل می‌شود، یک سوی آن خدمات‌دهنده و سوی دیگر آن، خدمات‌گیرنده است. حال چنانچه تصمیم‌گیری توازن این بازار عرضه و تقاضا را از حالت تعادل خارج کند یا به نفع یکی و به زیان دیگری تمام شود، بازار تعادلی را دچار وقفه و مشکل خواهد کرد.

آنچه امروز کشورهای اروپایی درباره افزایش غیرمنتظره هزینه‌های حمل‌ونقل با آن مواجه شده‌اند با تاثیر هزینه حمل‌ونقل در قیمت تمام شده کالا نمایان است. افزایش دو برابری هزینه‌های حمل‌ونقل در کشورهای اروپایی که برخی از کالاهای مصرفی خود را از سایر کشورها مانند چین وارد می‌کنند، نگرانی‌های زیادی برای این کشورها ایجاد کرده است.

این افزایش غیرمنتظره حمل‌ونقل، می‌تواند تورم منطقه یورو را تا ۲ درصد افزایش دهد. این افزایش نرخ تورم ناشی از افزایش هزینه حمل‌ونقل می‌تواند یک هشدار به حاکمان کشورهای منطقه یورو باشد که وضعیت اقتصادی آنها در مواجهه با شیوع بیماری کرونا و شوک افزایش قیمت انرژی با شروع جنگ روسیه و اوکراین و افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل، بسیار متزلزل و نامتعادل شده است.

البته با توجه به تورم صادراتی کالاهای کشورهای اروپایی به دیگر کشورها، امکان انتقال گرانی کالاها به‌عنوان یک تهدید بالقوه برای کشورهای جهان وجود دارد.

باتوجه به مصوبه ستاد تنظیم بازار درباره افزایش تعرفه‌های حمل بار و مسافر، مقرر شد نرخ تعرفه‌های باربری و مسافر نسبت به سال ۱۴۰۰، ۲۵ تا ۴۵ درصد افزایش یابد. در این روند نمی‌توان از اهمیت و تاثیرگذاری حمل‌ونقل بر اقتصاد کشور غافل بود.

افزایش نرخ تعرفه‌های حمل‌ونقل به‌طور مستقیم به‌عنوان یکی از عوامل تاثیرگذار در قیمت تمام‌شده کالاهای واحدهای تولیدی نقش تعیین‌کننده دارد.

طبق بررسی‌های انجام‌شده ۱۲ درصد قیمت تمام‌شده کالاهای تولید شده در ایران را هزینه‌های حمل‌ونقل تشکیل می‌دهد.

افزایش قیمت حمل بار با همان ضریب قیمتی و با توجه سهم و وزن آن در قیمت تمام‌شده کالا، بر هزینه‌های در جریان ساخت کالا و هم در قیمت نهایی کالا که به مصرف‌کننده عرضه می‌شود، تاثیر می‌گذارد.

همچنین ماهیت تسری‌پذیری افزایش قیمت حمل بار و مسافر به سایر کالاها و خدمات، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم باعث افزایش کالا و خدمات در ابعاد وسیع می‌شود؛ بنابراین همواره قاعده تاثیرگذاری آنی هزینه حمل‌ونقل به کالاهای تولیدی و مصرفی باید مدنظر تصمیم‌گیران باشد.

افزایش ۲۵ تا ۴۵ درصدی نرخ تعرفه‌های حمل بار و مسافر، با توجه به وزن آن در قیمت تمام‌شده کالا، ۳ تا ۵.۴ درصد اثر مستقیم در افزایش قیمت کالاها و خدمات خواهد داشت.

با توجه به موارد یادشده و تاثیر نرخ ارز بر کالا و خدمات در اقتصاد ایران، همواره باید مواظب تله‌های تورمی ناشی از شوک‌های ارزی و قیمتی بود.

با اعمال سیاست‌های دستوری هم نمی‌شود از شدت اثر این شوک‌ها کاست و این یک قاعده ثابت شده اقتصادی است، در هر زمان اتفاق بیفتد، اثر خودش را خواهد گذاشت. بنابراین اقتصاد ایران را باید با نگاه واقع‌بینانه‌تر و با حساسیت بیشتر ساماندهی کرد.

به علاوه اینکه با پذیرش آثار و پیامدهای هر جراحی اقتصادی باید مراقب بخش‌های گوناگون اقتصاد و دهک‌های اجتماعی از تاثیرپذیری تغییرات ریشه‌ای اقتصاد بود.

واردات هدفمند و کاهش نرخ خودرو

نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی بر لزوم تولید خودرو با کیفیت از سوی خودروسازان که امکان رقابت با محصولات خارجی را داشته باشد، تاکید کرد. نصرالله پژمان‌فر در گفت‌وگو با خانه ملت درباره واردات مدیریت شده خودرو گفت: به‌نظر می‌رسد فرصت داده‌شده به خودروسازها برای افزایش کیفیت خودروها کافی است، چراکه آنها در راستای افزایش دانش فنی خود اقدامی انجام ندادند. اگر این مهم محقق شده بود، کشور می‌توانست صنعت خودرو قوی داشته باشد. به همین دلیل، مجلس با جدیت به‌دنبال واردات مدیریت شده خودرو بود، چراکه این کار سبب ایجاد رقابت و تولید محصول باکیفیت‌تر از سوی خودروسازان داخلی می‌شود. همچنین باید اطمینان ایجادشده برای خودروسازها مبنی بر اینکه مردم مجبور هستند خودروهای آنها را با هر قیمت و کیفیتی خریداری کنند سلب کرد، در واقع بهتر است فرصتی تعریف‌شده به خودروسازها داده شود.

به‌عنوان مثال باید ۵ سال به خودروسازها برای جبران کیفیت پایین محصولات‌شان فرصت داد و هر سال ۱۰درصد ورود خودروهای خارجی آزاد شود تا در پایان ۵ سال، خودروسازها احساس خطر کنند که این مهلت دیگر قابل جبران نیست و باید با خودروهای خارجی رقابت کنند. او اظهار کرد: صادرات خودروهایی مانند پراید، تیبا و پژو به کشورهایی مانند عراق، پاکستان و افغانستان به‌دلیل رقابت با خودروسازان جهانی نبوده، بلکه به‌دلیل هزینه‌های پایین دستمزد، انرژی و تولید نسبت‌به هزینه‌های ارزی جهان است که سبب‌شده به تناسب نرخ ارز، قیمت خودرو ایرانی برای مردم کشورهای همسایه ارزان باشد، چراکه یارانه‌های مردم در پایین بودن قیمت خودرو برای خارجی‌ها تاثیرگذار است.

چالش‌های قیمتی بازار خودرو ادامه دارد

خودرو در ایستگاه بلاتکلیفی

مونتاژ کنندگان با پول خریدار، خودرو وارد می‌کنند

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

سفره دلالی بالاخره از بازار خودرو برچیده می‌شود؟ صنعت خودرو از سال ۹۷ تا کنون تنش‌های زیادی به‌لحاظ تیراژ تولید، کیفیت، قیمت و... تجربه کرده است. در ۳ سال اخیر با افت تیراژ و ممنوعیت واردات، تعداد خودروهای عرضه‌شده به بازار به کمتر از نیم رسید. در این میان، بهم خوردن توازن عرضه و تقاضا سبب‌شده قیمت خودرو به‌ویژه خودروهای خارجی نجومی شود. نرخ خودروهای وارداتی مدل‌های پیش از ۲۰۱۷ امروز در ایران از مدل‌های سال آنها (۲۰۲۲) بسیار بالاتر است. آیا با واردات این حباب قیمتی می‌ترکد؟ آیا راه‌اندازی سامانه فروش یکپارچه میزان عرضه خودرو را بیشتر می‌کند؟

عکس: صمت

چه ایرادی دارد با توجه به نیاز بازار، خودرو ۲۰ هزار دلاری با تعرفه صفر وارد شود؟ این اقدام، رقابت در بازار ایجاد می‌کند و کیفیت محصولات داخلی را ارتقا می‌دهد. اگر واردات با تعرفه صفر انجام شود، دولت به خودروسازان اجازه می‌دهد خود آنها قیمت محصولاتشان را در بازار تعیین کنند. در چنین بازار رقابتی است که مصرف‌کننده انتخاب می‌کند با توجه به سطح درآمدش چه خودرویی خریداری کند

ادامه تصدی‌گری دولت

اماواگرها درباره رانت‌های موجود در صنعت خودرو باعث‌شده برخی ذی‌نفعان در پاسخ منتقدان اعلام کنند اگر این شرکت‌ها و افراد مشخص هستند، چرا معرفی نمی‌شوند؟ این موضوع پیچیدگی پرونده ساماندهی صنعت و بازار خودرو را نشان می‌دهد. سامانه فروش یکپارچه، راه‌اندازی شد در حالی‌که منتقدان بیان کردند اگر شیوه ثبت‌نام و قرعه‌کشی با وجود حضور نمایندگان نهادهای نظارتی دارای اشکال بوده، چرا متخلفان بازخواست نمی‌شوند؟ و اینکه، این حجم از هزینه مازاد و هدررفت زمان برای چه تحولی در بازار خودرو برنامه‌ریزی شده است؟ برخی هم معتقدند این رفتار دولت، با این مورد که اعلام می‌کند تا شهریور تمام سهام دولتی خودروسازان واگذار می‌شود، در تناقض است، زیرا تصدیگری او را در صنعت و بازار خودرو بیشتر می‌کند. برخی فعالان بازار به رویکرد تعیین‌شده یعنی واردات خودرو به‌شرط صادرات خودرو، قطعه، قوای محرکه و دانش فنی مهندسی، خوشبین نبوده و عنوان می‌کنند خودروهای چینی به‌نام مونتاژ وارد می‌شوند، زیرا درحال‌حاضر تولیدکنندگان خودرو و زنجیره تامین، نقدینگی کافی برای افزایش تولید و صادرات ندارند و علاوه بر این، بازاریابی و بازارسنجی خود نیاز به سرمایه‌گذاری جداگانه‌ای دارد.

با تمام این مسائل، بازار خودرو با کوچک‌ترین خبری دچار نوسان شده و قیمت‌ها در آن بالا و پایین می‌شود. در روزهای اخیر با عنوان حذف دلال‌ها و واردات خودرو، قیمت‌ها تا حدودی روند نزولی داشت. با راه‌اندازی سامانه فروش یکپارچه و ملزم شدن خودروسازان خصوصی به عرضه محصولات خود در این سامانه، برخی از این شرکت‌ها اعلام کرده‌اند قرار است خودروهای خود را در بورس کالا عرضه کنند؛ محصولاتی که قیمت آنها سبب گلایه فعالان و کارشناسان بازار خودرو شده است. این خودروها در واقع به‌نام تولید با کمترین درصد داخلی‌سازی از چین وارد می‌شوند، آن هم نه خودرو سال که مدل‌های قدیمی‌تر تا در کشور مونتاژ شوند.

> سعید موتمنی: شرکت‌هایی ۳ ماهه محصولات را به‌فروش می‌رسانند و قرار است با پول خود خریدار، خودرو را از چین وارد کنند؛ پس چرا نباید اجازه داد خود افراد حقیقی و حقوقی این کار را انجام دهند؛ البته با قیمت پایین‌تر

نوسانات قیمتی داخلی‌ها و مونتاژی‌ها

سعید موتمنی، رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو درباره وضعیت بازار خودرو به صمت گفت: امسال پیش از مطرح‌شدن موضوع واردات خودرو، بازار در رکود به‌سر می‌برد، قیمت‌ها روند صعودی داشت و با افزایش قیمت، افراد تمایلی به خریداری خودرو نداشتند.

او افزود: فروشنده قیمت بالا اعلام می‌کرد اما متقاضی برای خرید وجود نداشت.

موتمنی با بیان اینکه فرازوفرود در بازار خودرو زیاد است، ادامه داد: در چند روز گذشته با مطرح شدن فروش یکپارچه و آزاد شدن واردات خودرو، قیمت‌ها در بخش محصولات داخلی بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان و در بین مونتاژی‌ها بین ۵۰ تا ۶۰ میلیون تومان کاهش داشته است.

این فعال بازار درباره وضعیت قیمت خودروهای وارداتی هم گفت: بازار خودروهای خارجی هنوز تغییری نکرده، زیرا جزئیات واردات از سوی دولت مشخص نشده است. مشروط کردن واردات به صادرات خودرو و قطعه در کنار سایر سخنان ضدونقیضی که شنیده می‌شود، بازار را در بلاتکلیفی نگه داشته است.

▣ واردات به‌نام مونتاژ

موتمنی با اشاره به راه‌اندازی سامانه فروش یکپارچه عنوان کرد: در حال‌حاضر خودرو ویرایشی و به شکل حواله‌ای به فروش می‌رسد. مدت‌ها بود خودرو حواله‌ای فروخته نمی‌شد. با راه‌اندازی این سامانه، خودرو در دفاتر فروخته می‌شود و متقاضیان خودرو می‌توانند به یکی از نمایندگی‌های تعیین‌شده مراجعه کنند تا حواله به‌نام آنها صادر شود.

او گفت: مسئله دیگر این است که یکی از شرکت‌های مونتاژکننده خودروهای چینی در داخل، نرخ محصولاتش را در همین سامانه فروش یکپارچه، ۳۰ تا ۳۲ هزار دلار تعیین کرده است. آیا نهادی، قیمت تمام‌شده این شرکت‌ها را رصد می‌کند که نرخ‌های تعیین شده واقعی هستند، یا خیر؟ علاوه‌بر این، این فروش با تحویل ۳ ماهه است و چه تضمینی وجود دارد، تخلفی انجام نشود. پیش‌تر در سال‌های ۹۶ و ۹۷ پیش‌فروش شرکت‌های متفرقه چه مشکلاتی برای خریداران خودرو به‌وجود می‌آورد؟

این فعال بازار در ادامه سخنان خود یادآور شد: شرکتی ۳ ماهه محصولاتش را می‌فروشد و قرار است با پول خریدار، خودرو را از چین وارد کند، حال پرسش این است که چرا نباید اجازه داد خود افراد حقیقی و حقوقی این کار را انجام دهند و البته با قیمت پایین‌تر. آیا این شرکت، قطعه و خودرو صادر می‌کند که با پول مشتریان داخلی، خودرو چینی را به‌نام مونتاژ وارد می‌کند؟ در این‌باره باید نهادی موضوع را پیگیری کند که وقتی شرکت‌ها خلف‌وعده می‌کنند، حق مشتریان ضایع نشود.

▣ حذف همزمان دو سیاست دستوری

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو در ادامه گفت: بارها و بارها عنوان شده که بر مبنای علم اقتصاد، بازار براساس عرضه و تقاضا هدایت می‌شود. چرا قیمت خودرو در ۳ سال گذشته بیش از ۱۰۰ درصد افزایش داشت و روزبه‌روز فاصله قیمتی خودرو در کارخانه و بازار بیشتر شد؟ چون تولید افت داشت، تولیدکنندگان داخلی نتوانستند نیاز بازار را تامین کند. بازار خودرو در سال ۹۶ حدود ۱.۵ خودرو تولید کرد، به‌اضافه وارداتی که انجام شد. پس از آن، تولید داخل در تمام سال‌های ۹۷، ۹۸، ۹۹ و ۱۴۰۰ در مجموع حدود ۲.۵ میلیون خودرو بود و تیراژ تولید نصف شد و فاصله‌قیمتی ایجادشده باعث شد خریدار مثلا پژو ۲۰۶ تیپ۲ حدود ۱۶۸ میلیون تومان گران‌تر از قیمت واقعی آن در بازار معامله کند. این یعنی شرکت خودروساز نتوانسته براساس نیاز تولید داشته باشد.

موتمنی با بیان اینکه اگر واردات آزاد شود باید انحصاری نباشد، گفت: تا هر فرد حقیقی و حقوقی خودرو وارد کند و تعادل قیمتی در بازار برقرار شود. از سوی دیگر باید اجازه داد خودرو کارکرده باکیفیت مطلوب وارد شود. به این ترتیب، دیگر اجحافی در حق خریدار نخواهد شد که امروز پول بپردازد و ۳ ماه دیگر، طرف قرارداد خودرو را از چین وارد و به او تحویل دهد. امروز این شرکت‌ها پول سانتافه مدل ۲۰۲۲ را می‌گیرند و خودرو چینی تحویل می‌دهند.

این فعال بازار اظهار کرد: قیمت جهانی لاماری ایما چند است؟ دیگنیتی و فیدلیتی در کشورهای دیگر به یک میلیارد تومان نمی‌رسد اما نرخ آنها در بازار داخل چقدر است؟ دولت باید تعرفه واردات را کاهش دهد تا شاهد ریزش قیمت در بازار خودرو باشیم.

موتمنی در پایان تاکید کرد: چه ایرادی دارد با توجه به نیاز بازار، خودرو ۲۰ هزار دلاری با تعرفه صفر وارد شود؟ این گونه‌اقدامات، رقابت در بازار ایجاد می‌کند و کیفیت محصولات داخلی را ارتقا می‌دهد. اگر واردات با تعرفه صفر انجام شود، دولت به خودروسازان اجازه می‌دهد تا خود آنها قیمت محصولاتشان را در بازار تعیین کنند.

در چنین بازار رقابتی است که مصرف‌کننده انتخاب می‌کند با توجه به سطح درآمدش چه خودرویی خریداری کند.

> امیر حاج‌ابوالحسن: مطرح شدن موضوع واردات بیشتر برای این بود که جو روانی بازار تا حدودی فروکش کند و افزایش قیمت‌ها متوقف شود

جو روانی و حباب قیمتی

امیر حاج‌ابوالحسن از دیگر فعالان بازار خودرو معتقد است واردات هر خودرویی در ساماندهی نسبی آن تاثیر مثبت دارد. وی به صمت گفت: براساس سیگنال‌های خبری که در حوزه تولید و بازار خودرو منتشر شده، محصولات داخلی ۱۰ تا ۴۰ میلیون تومان کاهش قیمت داشته‌اند و خودروهای وارداتی هم ۱۰۰ میلیون تا ۲۰۰ میلیون تومان افت قیمت را تجربه کردند.

این نمایشگاه‌دار خودرو در واکنش به نرخ برخی خودروها مانند پراید با بیش از ۲۰۰ میلیون تومان، عنوان کرد: خودروهایی که از چرخه تولید خارج شده‌اند را باید مستثنا کرد. تولید نشدن بعضی از محصولات، جوی خاص ایجاد کرده تا حباب قیمتی به وجود آید.

او ادامه داد: سایر خودروها در چند روز اخیر افت قیمت داشته‌اند. به‌عنوان‌مثال، قیمت پژو۲۰۷ پانوراما دنده‌ای از ۴۳۵ میلیون تومان روزهای پایانی هفته گذشته، رنگ سفید ۴۰۰ میلیون تومان و رنگ مشکی ۴۰۵ میلیون تومان معامله شد. اما خودروهایی که تولیدشان متوقف شده هرکس که این مدل‌ها را در اختیار دارد، قیمت سلیقه‌ای اعلام می‌کند.

▣ ضرورت ایجاد توازن در بازار

این فعال بازار خودرو درباره مصوبه واردات خودرو و وارد شدن خودرو در سال جاری اظهار کرد: هر خودرویی وارد شود، بخشی از نیاز بازار تقاضا را پوشش می‌دهد و در نتیجه روی قیمت محصولات داخلی و خارجی تاثیر خواهد گذاشت. تا زمانی‌که خودرویی وارد بازار نشود، نمی‌توان قطعی گفت کدام خودروها بیشترین ریزش قیمتی را تجربه خواهند کرد.

حاج‌ابوالحسن با بیان اینکه اگر فقط خودروهای چینی وارد کشور شود، سایر خودروها قیمت‌های نجومی خواهند داشت، گفت: توازن در بازار خودرو باید برقرار باشد. هر نوع انحصاری نتیجه‌اش افزایش حبابی قیمت‌ها خواهد بود. البته ورود خودروهای چینی مدل ۲۰۲۲ قیمت محصولات چینی مونتاژ داخل را می‌شکند که خودروهای مدل قدیمی را تولید (مونتاژ) می‌کنند.

او تصریح کرد: قیمت‌ها بستگی به حقوق و عوارض گمرکی هم دارد. پیش‌بینی می‌شود امسال واردات خودرو محقق نشود. موضوع واردات بیشتر برای این بود تا حدودی جو روانی بازار فروکش کند و افزایش قیمت‌ها متوقف شوند. به هر حال با قید شرط صادرات برای واردات، نمی‌تواند امسال شاهد ورود خودرویی به کشور بود.

از سوی دیگر هم ارز کافی برای واردات کالایی مانند خودرو وجود ندارد و تنها راهکار افزایش تولید و عرضه بیشتر خودرو است.

حاج‌ابوالحسن درباره تاثیر احیای برجام بر بازار خودرو گفت: تاثیر احیای برجام بر اقتصاد و بازار کشور معمولا پس از یکی‌دو سال نمود پیدا می‌کند.

وضعیت فعلی اقتصاد به‌گونه‌ای است که افراد بیشتر در ملک و ساختمان سرمایه‌گذاری می‌کنند. این امر منجر به‌بهم ریختگی بازارها از جمله خودرو و مسکن شده است.

سخن پایانی

در آخرین اخبار منتشرشده درباره واردات خودرو، معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت هدف این وزارتخانه در واردات خودروهای اقتصادی را اتصال این خودروها به خطوط تولید داخلی عنوان و ابراز امیدواری کرد پس از دستیابی به اطلاعات جامع، تنظیم و اجرای درست آیین‌نامه واردات و هدفمند کردن تخصیص‌ها، خروج تمامی خودروهای داخلی از چرخه قرعه‌کشی به‌عنوان هدف اصلی محقق می‌شود. این امر آیا در نهایت منجر به تحقق خواسته مشتریان به ارتقای کیفی و تنوع محصولات با قیمت رقابتی در بازار داخل خواهد شد؟

فولاد مبارکه در صدد تحقق اقتصاد غیرنفتی

تداوم سیاست‌های محکوم به شکست

گردشگری معدنی ذخیره‌ای غنی اما متروک

معادن بکر افغانستان در میدان رقابت ایران با چین، پاکستان و هند

برگ برنده به کدام کشور می‌رسد؟

افغانستان به‌دلیل برخورداری از ذخایر و ظرفیت‌های بالای معدنی که افزون بر بیش از ۱۴۰۰ نقطه می‌شود در چند سال اخیر موردتوجه بیشتر کشورهای منطقه و البته قدرت‌های بزرگ قرار داشته است. به گزارش صمت پس از خروج امریکا از افغانستان، چین، پاکستان و هند سه ضلع مثلثی را تشکیل داده‌اند که به‌نوعی معادن افغانستان را انحصارا در اختیار گرفته‌اند. برخی معتقدند باتوجه به سفر اخیر مقامات وزارت صنعت، معدن و تجارت ایران و مذاکره با دولت این کشور می‌توان امیدوار به باز شدن فضایی تازه در روابط اقتصادی دو کشور بود.

سهم ایران از معادن افغانستان

کیوان جعفری‌طهرانی، تحلیلگر ارشد بین‌المللی حوزه معدن و صنایع معدنی معتقد است اگر ذخایر لیتیوم افغانستان را هم حساب کنیم، ارزش معادن و ذخایر این کشور به ۳ هزار میلیارد دلار یا ۳ تریلیون دلار می‌رسد. البته بدون لیتیوم نیز ارزش ذخایر معدنی افغانستان هزار میلیارد دلار یا یک تریلیون دلار خواهد بود. این ارقام نشان می‌دهد ذخایر بسیار بزرگ و گسترده‌ای در افغانستان نهفته است.

این تحلیلگر ارشد بازار بین‌المللی حوزه معدن با اشاره به وضعیت نابسامان افغانستان از نظر اقتصادی گفت: بسیاری از ذخایر بکر در این کشور بهره‌برداری نشده است؛ از همین رو امروز بیشتر کشورهای جهان از جمله چین، روسیه و تا حدی هند علاقه‌مند هستند در افغانستان حضور پیدا کنند. البته از بین همه اینها جایگاه چین بالاتر است. چین در توافقنامه با پاکستان در زمینه طرح مبتکرانه کمربند و جاده BRI که باعث توسعه پاکستان و بنادر گوادر شده، نقش پررنگی داشته است؛ به این ترتیب چین چند سالی است که در پاکستان حضور پیدا کرده است. جعفری‌طهرانی با اشاره به اینکه چین به‌شدت به ذخایر غنی سنگ‌آهن، مس، خاک‌های نادر و لیتیوم افغانستان نیاز دارد، ادامه داد: جایگاه چین برای حضور در معادن افغانستان بسیار پررنگ‌تر از سایر کشورها است؛ به‌ویژه اینکه این کشور سابقه حضور در معادن افغانستان را دارد. نخستین شرکت خارجی که در سال ۲۰۰۷ نسبت به بهره‌برداری از معدن مس عینک در ایالت لوگر اقدام کرد، چینی بود. چینی‌ها تا سال ۲۰۱۴ تا زمانی که داعش به این معدن حمله نکرده بود، در افغانستان حضور داشتند. او با اشاره به اینکه امروز چین بیشترین شانس برای بهره‌برداری از معادن افغانستان را دارد، ادامه داد: طالبان در توافقی با چین و پاکستان بخش زیادی از بهره‌برداری معادن را به چینی‌ها واگذار خواهد کرد. این تحلیلگر ارشد بازار بین‌المللی معدن با اشاره به نقش ایران در بهره‌برداری از معادن افغانستان تاکید کرد: امیدوارم ایران نیز در جمع بهره‌برداران اصلی معادن افغانستان حضور یابد و بتواند با دانش خوب اکتشاف و استخراجی که دارد از معادن سنگ‌آهن و مس این کشور بهره‌برداری کند. از آنجا که ایران در آینده با کمبود سنگ‌آهن مواجه می‌شود باید بتواند در این کشور ورود و از معادن سنگ‌آهن آن بهره‌برداری کند. امروز باتوجه به اینکه طالبان از سیاست پاکستان تبعیت می‌کند، ایران باید هرچه زودتر به مثلث پاکستان، چین و افغانستان متصل شود. او تصریح کرد: البته طالبان باید به این امر اشتیاق نشان دهد که فعلا چنین اشتیاقی اعلام نشده است. باوجود برنامه‌ریزی چین، ترکیه و پاکستان برای معادن افغانستان، بعید می‌دانم به‌زودی سهمیه‌ای برای ایران به‌منظور حضور در معادن افغانستان اختصاص پیدا کند. جعفری‌طهرانی ادامه داد: چین از طریق پاکستان می‌تواند افغانستان را به بندر گوادر وصل کند و عملا از شهر کاشگر در استان سن‌کیانگ چین که با افغانستان همسایه است، نقطه غربی چین را از طریق افغانستان و پاکستان به دریای عمان و اقیانوس متصل و مشکل ترانزیت کالا را از طریق دریای آزاد به غرب چین به‌ویژه برای واردات نفت از طریق ۳ هزار کیلومتر خط لوله احداث‌شده، برطرف کند. او با اشاره به کم‌کاری دولت‌های قبلی ایران نیز گفت: هرچند امریکا در افغانستان حضور داشت و به ایران اجازه ورود نمی‌داد، اما کم‌کاری‌هایی هم از طرف ما صورت گرفت. در حال حاضر هم با حضور چین و باتوجه به اینکه هیچ تفاهمنامه‌ای هم با چین امضا نکردیم و قرارداد ۲۵ ساله هم تنها در حد حرف ماند و فقط وقت‌کشی کردیم، ایران جایگاهی در افغانستان ندارد؛ مگر اینکه تغییر سیاستی توسط دولت ایجاد و باعث شود ارتباط با افغانستان و البته با چین نیز بهتر شود. از نقش عربستان در افغانستان نیز نباید غافل شد. از آنجا که این کشور نقش فعالی در سیاست‌گذاری سیاسی و اقتصادی پاکستان دارد، در نتیجه در افغانستان هم نفوذ دارد. او تصریح کرد: باتوجه به اینکه سیاست‌گذاری فعلی طالبان از پاکستان نشأت می‌گیرد، می‌توان گفت نقش عربستان هم در افغانستان پررنگ است؛ از همین رو ایجاد روابط سیاسی و اقتصادی ایران با عربستان حتی می‌تواند برای توسعه روابط سیاسی و اقتصادی با افغانستان موثر باشد.

فرصت سرمایه‌گذاری ایران در معادن افغانستان

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و افغانستان از فرصت سرمایه‌گذاری ایران در معادن افغانستان خبر داد.

حسین سلیمی ضمن بیان این مطلب افزود: تاکنون بیش از ۱۴۰۰ منطقه معدنی در افغانستان شناسایی‌شده است. این کشور پهناور دارای ذخایر زیرزمینی از جمله مس، لیتیوم، آهن، طلا، نیوبیوم و کبالت است که با استخراج این معادن، افغانستان به یکی از بزرگ‌ترین کشورهای صادرکننده مواد معدنی در جهان تبدیل خواهد شد. امیدوارم سفر معاون معدنی و فرآوری مواد وزیر صنعت، معدن و تجارت مقدمه‌ای باشد برای همکاری دو کشور در حوزه معدن و در این زمینه باید دولت پیش‌قدم باشد.او معتقد است از آنجایی که قوانین در افغانستان ثبات کافی ندارد و تغییرات بسیار سریع اتفاق می‌افتد، سرمایه‌گذار دولتی به‌خاطر مسائل سیاسی می‌تواند ریسک کند، اما بخش خصوصی نیاز به قوانین باثبات دارد و باید امنیت سرمایه‌گذاری در کشور افغانستان وجود داشته باشد تا بخش خصوصی وارد حوزه معدن و سایر حوزه‌ها شود.

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و افغانستان به سایت اتاق ایران گفت: مدت‌هاست که چین، پاکستان، روسیه و ترکیه به حوزه معدن در افغانستان وارد شده‌اند. ما همسایه این کشور هستیم و مرزهای طولانی با آنها داریم و نباید از سرمایه‌گذاری در افغانستان غفلت کنیم. ما با کمبود معادن سنگ آهن روبه‌رو هستیم و می‌توانیم این کمبود را از افغانستان جبران کنیم. او تاکید کرد: آمارها نشان می‌دهد افغانستان ۱.۴ میلیون تن عناصر نادر خاکی دارد که گروهی متشکل از ۱۷ عنصر مورد استفاده در ساخت محصولات الکترونیکی مصرفی و تجهیزات نظامی هستند. کوه‌های افغانستان منابع معدنی مهمی نظیر مس، طلا، نفت، گاز طبیعی، اورانیوم، بوکسیت، زغال‌سنگ، سنگ‌آهن، عناصر خاکی نادر، لیتیوم، کرومیوم، سرب، روی، سنگ‌های قیمتی، تالک، سولفور، تراورتن، گچ و سنگ مرمر را در خود جای داده‌اند. او ادامه داد: البته من در این مدت تغییرات مهمی در جهت همکاری ندیده‌ام، اما اینکه دولت‌ها پیش‌قدم همکاری در حوزه معدن شوند، گام مثبتی است و بخش خصوصی از آن استقبال می‌کند.

سخن پایانی

همکاری در حوزه معدن فرصت مناسبی برای تجارت پایدار میان دو کشور ایران و افغانستان به‌شمار می‌رود؛ برهمین اساس کارشناسان معتقدند معادن افغانستان می‌توانند محور اصلی همکاری تجاری و سرمایه‌گذاری شوند و ادامه این روند می‌تواند نوید خوبی برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی ایران هم باشد. با این همه فعالان این حوزه معتقدند باید با بررسی دقیق قوانین این مسیر، مشکلات به روشنی شناسایی شود و در صورت ثبات شرایط، بخش خصوصی آمادگی لازم برای سرمایه‌گذاری در این حوزه را دارد.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

کیوان جعفری‌طهرانی

حسین سلیمی

خبر روز

تولید با هدف رقابت در بازار جهانی

معاون بهره‌برداری و اکتشاف ایمپاسکو با اعلام خبر آغاز تولید در مجموعه نفلین سینیت کلیبر با هدف رقابت در بازار جهانی گفت: اجرای طرح ۴۰ هزارتنی تولید کنسانتره نفلین سینیت کلیبر که با هدایت شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران توسط بخش خصوصی به اجرا در آمده، با هدف رقابت در بازارهای جهانی دنبال می‌شود. به گزارش شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، خدایار کریم‌نژاد ضمن بیان این مطلب تصریح کرد: این طرح در چارچوب توسعه منطقه کلیبر (آذربایجان شرقی) و اشتغالزایی بیشتر و تولید باکیفیت بالاست و به روش «تر» عملیاتی شده و اکنون در حال انجام تست‌های راه‌اندازی است. کریم نژاد اظهار کرد: ایمپاسکو در چارچوب سیاست دولت، مبنی بر توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته و افزایش اشتغالزایی، نسبت به جذب سرمایه‌گذار بخش خصوصی به‌منظور استخراج و فروش معادن و راهبری مجتمع‌های تابعه خود اقدام کرده است. به‌گفته وی، ایمپاسکو در این روش علاوه بر صیانت از منافع دولت به روش حفظ مالکیت واحدهای معدنی، موجب می‌شود وضعیت اقتصادی مجتمع‌ها بهبود یابد. علاوه بر این فعالیت‌های توسعه‌ای و افزایش تولید توسط بخش خصوصی منجر به اشتغالزایی بیشتر و جذب نیروی انسانی جدید می‌شود. معاون بهره‌برداری و اکتشاف ایمپاسکو خاطرنشان کرد: مجتمع نفلین سینیت کلیبر در چارچوب راهبری ایمپاسکو سال ۱۳۹۶ به بخش خصوصی واگذار شد. تعداد نیروی انسانی مجتمع در زمان واگذاری ۴۶ نفر بوده که برای سرمایه‌گذاری انجام‌شده توسط راهبر در سال ۱۴۰۰ به ۹۰ نفر افزایش یافت. وی در ادامه افزود: طبق اصل ۴۴ قانون اساسی بخش دولتی منع سرمایه‌گذاری داشت و با برنامه واگذاری دو هدف را دنبال می‌کرد؛ یکی رعایت قانون و دیگر بسترسازی برای مشارکت بخش خصوصی. آمارهای اعلامی حاکی است، میزان تولید کنسانتره نفلین سینیت در سال گذشته به حدود ۷۸۰۰ تن رسید و میزان محصول فروخته شده حدود ۷۴۰۰ تن بود.

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه
شرکت نوین الکترود اردکان (سهامی خاص) شماره ثبت ۱۲۶۵

بدینوسیله از کلیه صاحبان سهام و یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه این شرکت که درساعت ۱۱ صبح روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۱۰در محل سایت کارخانه به آدرس اردکان، کیلومتر ۱۵ جاده نائین، شرکت نوین الکترود اردکان برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:
۱- استماع گزارش هیأت‌مدیره و بازرس در خصوص عملکرد سال منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
۲- تصمیم‌گیری در خصوص تصویب صورت‌های مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
۳- انتخاب حسابرس مستقل و بازرس برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹.
۴- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار.
۵-انتخاب اعضای هیأت‌مدیره
۶- سایر موارد در صلاحیت مجمع عمومی عادی سالیانه.

هیأت‌مدیره شرکت نوین الکترود اردکان

"مناقصه عمومی"

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد عملیات طراحی، ساخت، نصب و راه‌اندازی کارخانه تولید گلوله آسیای بالمیل سایز ۲۵-۵۰ و ۶۰-۸۰ میلیمتر خود را در همدان - شهرک صنعتی ویان از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

از متقاضیان محترم دعوت به عمل می‌آید پس از دریافت اسناد مناقصه از سایت madankarbakhtar.com و هماهنگی با آقای بابایی (۰۹۱۸۹۰۷۰۹۰۳) نسبت به بازدید از محل اقدام و حداکثر ۱۰ روز پس از تاریخ درج آگهی نسبت به تکمیل و تحویل اسناد به آقای بابایی به آدرس همدان خیابان مهدیه جنب بانک صادرات کوچه توحید بن‌بست کیانیان درب دوم از راست اقدام فرمایند.

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

"آگهی مناقصه عمومی خرید ۱۰۰۰۰تن کک نفتی مصرفی کارخانه ذوب و ریخته‌گری"
"EN-۰۱-۰۲-۰۵"

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به خرید ۱۰۰۰۰ تن کک نفتی (CPC) از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید؛ لذا از تمامی تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان معتبر که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت بعمل می‌آید از تاریخ چاپ این آگهی تا تاریخ اعلام شده در اسناد مناقصه، پاکات پیشنهاد خود را از طریق صندوق پستی ۷۸۱۸۵۴۴۵ به کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد تحویل نمایند.

شرکت‌های متقاضی می‌توانند شرایط و مشخصات اقلام موضوع مناقصه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی www.sjsco.ir دریافت نمایند.

شرایط:
۱- تضمین شرکت در مناقصه معادل ۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (پنجاه میلیارد ریال)، ضمانت معتبر و بدون قید و شرط و به نفع خریدار و دارای اعتبار حداقل یک ماهه به نام شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان می‌باشد.
۲- شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.
۳- ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.
۴- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۴۰۱۷۰۷۰۹ تماس حاصل نمایید. (پاسخگویی در ساعات اداری)
۵- هزینه چاپ آگهی‌ها، بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

واحد خرید مواد اولیه و انرژی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

"آگهی شناسایی سازندگان تابلو برق CARBON INJECTION DRIVE"

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به ساخت، تابلو برق CARBON INJECTION DRIVE با مشخصه استاندارد IP۶۵، اقدام نماید؛ لذا از سازندگان معتبر که دارای توانایی مناسب و سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید، حداکثر طی ۵(پنج) روزکاری از تاریخ چاپ آگهی نسبت به اعلام آمادگی و ارسال مدارک خود اقدام نمایند. بدیهی است بعد از تاریخ فوق به هیچ درخواستی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مدارک لازم: ۱. نامه اعلام آمادگی ۲. تکمیل فرم خوداظهاری تامین‌کنندگان ۳. ارائه پیشنهاد فنی مطابق با مشخصات درخواست خرید (دانلود مدارک از طریق سایت sjsco.ir ، قسمت خرید و فروش - مناقصات و مزایده‌ها)

اسناد و مدارک:
* خواهشمند است پیشنهادات فنی خود را به آدرس ایمیل sjsco.dehnavi@gmail.com ارسال فرمایید*
* ارائه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد *

واحد تدارکات و خرید شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

خبر

شرکت مس در فهرست برترین‌ها

در نخستین همایش تجلیل از برترین‌های بورس کالا با حضور وزیر اقتصاد، شرکت ملی صنایع مس ایران، به‌عنوان یکی از ۵ شرکت برتر به‌لحاظ ارزشی شناخته شد. به‌گزارش مس‌پرس، در این مراسم، علی رستمی، مدیرعامل شرکت مس؛ تندیس شرکت برتر از لحاظ ارزش بورس را از سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی دریافت کرد. نخستین همایش تجلیل از برترین‌های بورس کالای ایران با حضور مقامات و مسئولان دولتی و بخش خصوصی برگزار شده و شرکت ملی صنایع مس ایران و شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان، فولاد خوزستان، ذوب‌آهن اصفهان و پالایش نفت اصفهان به‌عنوان ۵ شرکت برتر به‌لحاظ ارزشی معرفی شدند. همچنین شرکت‌های برتر در حوزه پتروشیمی شامل پتروشیمی شهید تندگویان، بندر امام، شازند و بیستون بودند که با اهدای لوح سپاس و تندیس از آنها تجلیل شد. شرکت پارس فولاد سبزوار و سرمایه‌گذاری سیمان تامین ۲ شرکت عرضه‌کننده پیشرو و شرکت‌های ورق خودروی چهارمحال‌وبختیاری، معدنی و صنعتی چادرملو، مجتمع صنایع آلومینیوم جنوب، فولاد سیرجان ایرانیان و نورد فولاد صنعتی و ساختمانی یزد؛ ۵ شرکت با بیشترین رشد افزایش حجم و ارزش معاملات بودند که تندیس و لوح یادبود این مراسم را از آن خود کردند.

انجمن‌های برتر که همراهی خوبی با بورس کالا در افزایش شفافیت و کشف نرخ عادلانه کالاها داشتند شامل انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان، انجمن ملی صنایع پلیمر ایران و انجمن سنگ‌آهن بودند که از آنها نیز تجلیل شد.

براساس این گزارش، مجتمع جهان فولاد سیرجان، آهن و فولاد ارفع، فولاد کاوه جنوب کیش، مجتمع فولاد خراسان و صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه، ۵ مجتمع فولادی بودند که نسبت فروش داخلی بالایی داشتند.

در این مراسم همچنین از بانک ملت به‌عنوان پیشرو در ارائه خدمات به مشتریان و عرضه‌کنندگان بورس کالا و دارای بالاترین ارزش تراکنش‌های تسویه‌شده تجلیل شد.

هلدینگ‌های برتری که در این مراسم لوح گرفتند و از آنها تقدیر شد شامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع‌معدنی ایران (ایمیدرو)، صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، شرکت سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی (شستا) و شرکت سرمایه‌گذاری نفت، گاز و پتروشیمی تامین (تاپیکو) بودند.

فولاد مبارکه در صدد تحقق اقتصاد غیر نفتی

گروه معدن
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

فولاد مبارکه به‌دنبال تحقق اقتصاد غیرنفتی، توسعه زیرساخت‌های کشور، ایفای نقش به‌عنوان موتور محرکه اقتصادی، الگوی ملی بنگاه‌داری، حفظ جایگاه برتر در صنعت فولاد و سازمانی جهان‌تراز است

فولاد مبارکه به‌دنبال تحقق اقتصاد غیرنفتی، توسعه زیرساخت‌های کشور، ایفای نقش به‌عنوان موتور محرکه اقتصادی، الگوی ملی بنگاه‌داری، حفظ جایگاه برتر در صنعت فولاد و سازمانی جهان‌تراز است. تحقق اهداف یادشده نیازمند تلاش بی‌وقفه در کنار برنامه‌ریزی هوشمندانه است. این شرکت بستر بسیار مهمی برای خدمت‌رسانی به کشور فراهم کرده و به‌همین دلیل ضروری است که همه شرکت‌های زیرمجموعه این گروه، با تمام توان خود، وظیفه خود را به‌بهترین شکل ممکن انجام دهند.

محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در نخستین همایش بوم کسب‌وکار که در شرکت فولاد سنگان برگزار شد، ضمن قدردانی از تلاش یکایک شرکت‌های زیرمجموعه گروه فولاد مبارکه برای ثبت رکوردهای متعدد در ابتدای امسال اظهار کرد: تاسیس فولاد مبارکه با هدف احداث فقط یک کارخانه نبوده، بلکه این بنگاه اقتصادی از ابتدای راه‌اندازی، در پیشبرد اهداف اقتصادی کشور نقش‌آفرینی کرده است.

محمدیاسر طیب‌نیا

بهره‌مندی از نیروهای جوان، رمز موفقیت

به‌گزارش روابط‌عمومی فولاد مبارکه، طیب‌نیا با بیان اینکه رمز موفقیت گروه فولاد مبارکه بهره‌مندی از نیروهای جوان، کوشا و فارغ‌التحصیلان بهترین دانشگاه‌های کشور است، افزود: استفاده از فناوری روز، آموزش جامع و طراحی کامل مهندسی در فولاد مبارکه منجر شده تا زنجیره کاملی (از سنگ تا رنگ) تحقق یابد.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: برای راه‌اندازی و ایجاد فولاد مبارکه، از همه ظرفیت‌های کشور از جمله انرژی (برق و گاز) استفاده شد تا این مجموعه بتواند سهم بسزایی در تولید کشور داشته باشد و این در حالی است که این شرکت برای ظرفیت تولید سالانه ۲.۵ میلیون تن فولاد تاسیس شد، اما پس از گذشت ۳ دهه، توانسته ظرفیت خود را افزایش داده و به ۷ میلیون تن برساند.

نباید از رقابت با کشورهای همسایه بازماند

وی بااشاره به تغییر فضای کسب‌وکار به‌دلیل پیشرفت علم و فناوری در جهان اذعان داشت: فولاد مبارکه به‌عنوان الگوی ملی بنگاه‌داری با سودآوری بالا، در حال حاضر از شرایط مناسب تولید در کشور برخوردار است، اما در ادامه راه خود، درصدد به‌روزکردن فضای کسب‌وکار است.

طیب‌نیا تصریح کرد: کشورهای همسایه و حاشیه خلیج‌فارس برای تولید فولاد، از فناوری‌های روز دنیا استفاده می‌کنند و نباید از رقابت با آنان بازماند، چرا که ظرفیت‌های ارزشمندی در کشور ما برای تولید فولاد فراهم شده، اما به‌دلایل مختلف هنوز امکان بهره‌گیری کامل از این ظرفیت‌ها محقق نشده است.

لزوم توجه به بازارهای صادراتی

وی ادامه داد: مصرف ما یک‌چهارم این ظرفیت است و باید بازارهای صادراتی و منطقه را مدنظر داشته باشیم، اما تحولات بیرونی و شرایط کشور متفاوت است؛ فولادسازان داخلی در حال حاضر با چالش تامین مواد اولیه و نبود توازن در زیرساخت‌ها (تامین برق، گاز و آب، حمل‌ونقل و ...) مواجهند.

مدیرعامل فولاد مبارکه متذکر شد: اگر برای رسیدن به اهداف خود به‌درستی برنامه‌ریزی نکنیم، میراث‌داران خوبی برای گذشتگانی که با تلاش جهادی و تاسیس و توسعه مجموعه فولاد مبارکه، این میراث را به ما تحویل دادند، نخواهیم بود.

شرایط رقابتی را به‌خوبی درک کنیم

وی با بیان اینکه در حال حاضر باید شرایط رقابتی موجود را به‌خوبی درک کنیم، تاکید کرد: هم‌اکنون باید شرایط تولید و رونق بخشی به اقتصاد کشور را به‌گونه‌ای دیگر رقم بزنیم و با کسب دانش روز دنیا به‌عنوان شهروند مسئولیت‌پذیر برای خلق آینده‌ای بهتر نقش‌آفرینی کنیم. طیب‌نیا در ادامه با تاکید بر ضرورت حفظ جایگاه گروه فولاد مبارکه در پیشبرد اهداف اقتصادی کشور عنوان کرد: بسیاری از شرکت‌های بزرگ دنیا با گذشت چند دهه، همچنان جایگاه خود در میان رقبا را حفظ کرده‌اند و فولاد مبارکه نیز با عبور از مسیرهای دشوار توانسته طی ۳ دهه گذشته جایگاه خود را در میان رقبای منطقه‌ای حفظ کند.

تحقق اقتصاد غیرنفتی

وی بر ضرورت تحقق اقتصاد بدون نفت تاکید کرد و گفت: فولاد مبارکه به‌دنبال تحقق اقتصاد غیرنفتی، توسعه زیرساخت‌های کشور، ایفای نقش به‌عنوان موتور محرکه اقتصادی، الگوی ملی بنگاه‌داری، حفظ جایگاه برتر در صنعت فولاد و سازمانی جهان‌تراز است که همه اینها نیازمند تلاش بی‌وقفه در کنار برنامه‌ریزی هوشمندانه است. طیب‌نیا افزود: ما برای رسیدن به اهداف خود باید با استفاده حداکثری از ظرفیت موجود، توسعه‌محوری (توسعه سرمایه انسانی به‌عنوان نخستین محور توسعه و ثانیا توسعه کمی، کیفی و متوازن)، تمرکز بر نوآوری و فناوری‌های نوین (تبدیل شدن به صنعت سبز)، حفظ رویکرد بهره‌وری سبز و توسعه صنعتی همراه با حفظ محیط‌زیست، برای پیشرفت کشور گام برداریم.

ورود به کسب‌وکارهای جدید

وی با تاکید بر ضرورت توجه به سرعت در توسعه، تمرکز بر نوآوری و فناوری‌های نوین، توسعه سرمایه انسانی، توجه به محیط‌زیست و صنعت سبز اضافه کرد: برای بقای تولید و سودآوری باید به کسب‌وکارهای جدید توجه کنیم و به‌صورت هوشمندانه‌ای به آنها ورود پیدا کنیم تا بتوانیم خود را برای دهه و شاید قرن پیش‌رو آماده کنیم و جایگاه جهانی خود در افق ۱۴۱۰ را ارتقا دهیم.

سخن پایانی

شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگ‌ترین فولادساز کشور که تولید بیش از نیمی از تولید فولاد کشور را در اختیار دارد، به‌عنوان الگوی ملی بنگاه‌داری با سودآوری بالا، مطرح است. این شرکت در حال حاضر به‌دنبال آن است تا با به‌روز کردن فضای کسب‌وکار، مسیر توسعه را تسریع کند.

جایزه مسئولیت اجتماعی مقابله با کرونا به «فخوز» رسید

همزمان با روز ملی ارتباطات و روابط‌عمومی، جایزه مسئولیت اجتماعی مقابله با کرونا به پاس تلاش‌های غلامرضا فروغی‌نیا، مدیر روابط‌عمومی شرکت فولاد خوزستان، به این شرکت اهدا شد.

به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد خوزستان، در بیستمین دوره جایزه صنعت روابط‌عمومی ایران و نخستین جشن ملی روابط عمومی که در تالار وحدت تهران و با حضور سعیدرضا عاملی، دبیر شورای‌عالی انقلاب‌فرهنگی و همچنین خسرو رفیعی، رئیس انجمن روابط‌عمومی ایران برگزار شد، از غلامرضا فروغی‌نیا به‌عنوان مدیر فعال روابط‌عمومی در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی (مقابله با کرونا) تقدیر به‌عمل آمد.

این مراسم روز سه‌شنبه ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ از سوی انجمن متخصصان روابط‌عمومی، انجمن روابط‌عمومی ایران، انجمن روابط‌عمومی استان کرمان، ستاد برگزاری هفته روابط‌عمومی، موسسه کارگزار روابط‌عمومی و با حمایت انجمن جهانی کارگزاران مسلمان روابط‌عمومی، انجمن بین‌المللی روابط‌عمومی، مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران، بنیاد رودکی و کانون تبلیغاتی آسانگار در تالار وحدت تهران انجام شد.

این جشن ملی با حضور مدیران، کارشناسان و اساتید روابط‌عمومی سراسر کشور برگزار شد و ۴ سخنرانی برگزیده علمی درباره آخرین دستاوردهای روابط‌عمومی در حوزه‌های پژوهش، مدل‌سازی و ارتباطات و همچنین روابط‌عمومی متاورس از جمله برنامه‌های ارائه‌شده در این رویداد ملی بود.

از دیگر برنامه‌های جشن ملی روابط‌عمومی، می‌توان به ارائه یافته‌های نخستین نظرسنجی علمی روابط‌عمومی در ایران و رونمایی ۳ عنوان کتاب جدید روابط‌عمومی که امسال و به‌همین مناسبت منتشر شده، اشاره کرد.

فاکتورهای اثرگذار بر رکود فعلی بازار جهانی فولاد

یک ماه گذشته نرخ فولاد در بازارهای جهانی به‌دلیل جنگ روسیه و اوکراین افت داشته است. با شروع جنگ، نگرانی از اختلال در عرضه موجب شد خریدهای زیادی انجام شود و همین امر قیمت‌ها را بالا برد، اما رکود چین با شیوع مجدد کرونا نرخ فولاد را نزولی کرده است.

علت دیگر این است که روسیه که یکی از تولیدکننده‌های اصلی فولاد دنیا است و ۴۵ درصد از کل تولید فولاد خود را سالانه صادر می‌کند، پس از وقفه‌ای جزئی در ماه مارس حالا به بازار بازگشته است. تورم در بازارهای جهانی و هزینه بالای انرژی بر تقاضا اثر گذاشته و قرنطینه شدید در چین نیز بر وخامت اوضاع افزوده است.

به‌گزارش فولاد ایران، سیاست کووید صفر چین و قرنطینه سختگیرانه که در ۲۷ استان آن مشاهده شده، تاثیری منفی بر نرخ فولاد داشته، زیرا فعالیت‌های تولیدی و ساختمانی تحت‌تاثیر قرار گرفته و زنجیره‌های تامین، دچار اختلال شده است.

باتوجه به اینکه شانگهای حدود یک‌پنجم از حجم فعالیت بنادر چین را اداره می‌کند و چین ۱۵ درصد از صادرات کالا در بازارهای جهانی را به خود اختصاص داده، کمبود کالاهای تولیدی می‌تواند تشدید شود و به فشارهای تورمی موجود جهانی بیفزاید، زیرا شانگهای همچنان در قرنطینه است.

شاخص مدیران خرید (پی ام آی) چین در ماه مارس به زیر ۵۰ واحد سقوط کرد که نشان‌دهنده فشارهای رکودی بر اقتصاد آن است. نرخ ورق گرم که در یک ماه گذشته تا ۱۰۰ دلار افت داشته، به‌حدود ۸۲۰ دلار هر تن فوب رسیده است.

قیمت سنگ‌آهن خلوص ۶۲ درصد نیز از ۱۵۳ دلار در یک ماه گذشته، به ۱۲۸ دلار در هر تن سی اف آر چین کاهش یافته است. بازگشت روسیه به بازار صادرات با تخفیف‌های بالا بر روند قیمت‌ها تاثیر گذاشته است. صادرات محصولات نیمه‌تمام فولادی و چدن روسیه در قیمت‌های پایین باعث اختلالات قابل‌توجهی در نرخ‌گذاری‌ها شده است.

از طرفی یوروفر در آخرین گزارش خود خاطرنشان کرده که مصرف فولاد در اروپا امسال به‌دلیل افزایش شدید نرخ انرژی، اختلالات مداوم در زنجیره تامین و شوک جنگ در اوکراین ممکن است کمابیش ۲ درصد کاهش یابد.

جنگ در اوکراین باعث ایجاد ابهامات جهانی شده که دلار امریکا را در مقابل سایر ارزها تقویت کرده است. به‌عنوان مثال، دلار در برابر یورو در بالاترین سطح ۵ سال اخیر معامله می‌شود. این امر بر بازار کامودیتی‌ها و فلزات آهنی فشار وارد کرده است.

علاوه بر این، جنگ فوق نرخ انرژی را به بالاترین حد خود رسانده، به‌طوری که بانک جهانی در گزارش اخیر خود اعلام کرد که این جنگ منجر به بزرگ‌ترین شوک نرخ کامودیتی‌ها از زمان بحران نفتی ۱۹۷۳ شده است.

قبل از جنگ، بانک جهانی انتظار داشت سال ۲۰۲۲ سال ثبات باشد و پیش‌بینی شده بود، نرخ انرژی تنها ۲ درصد افزایش و نرخ سایر کامودیتی‌ها ۲ درصد کاهش یابد. اکنون، این سازمان انتظار دارد نرخ انرژی در طول امسال ۵۱ درصد افزایش یابد.

قیمت انرژی به‌دلیل این واقعیت که روسیه صادرکننده عمده نفت و گاز است، افزایش قابل‌توجهی داشته است.

اکنون انتظار می‌رود نفت‌خام برنت در سال ۲۰۲۲ به‌طور متوسط ۱۰۰ دلار در هر بشکه باشد که نسبت به سال گذشته ۴۲ درصد افزایش خواهد داشت، در حالی که نرخ گاز طبیعی اروپا ۲ برابر می‌شود و ۱۰ برابر بیشتر از سال ۲۰۲۰ خواهد بود.

کاهش تقاضا به‌دلیل تورم انرژی بر نرخ فولاد تاثیر گذاشته، اما انتظار می‌رود که قیمت‌ها به‌تدریج در ۳ ماهه سوم و چهارم ۲۰۲۲ با عادی شدن عرضه و جریان دادوستد تثبیت شود.

عوامل کلیدی که باید در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ مراقب آنها بود شامل تلاش‌های دولت چین برای تحریک فعالیت‌های اقتصادی پس از قرنطینه‌های کرونا و تاثیر آن بر نرخ مواد اولیه و همچنین میزان بهبود تقاضای فولاد در سطح جهانی باتوجه به نرخ تورم بالا خواهد بود.

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خراسان رضوی

نوبت دوم
شناسه ۱۳۱۹۴۰۲

آگهی مناقصه (ارزیابی کیفی)

شماره فراخوان مناقصه در سامانه ستاد ۲۰۰۱۰۹۲۴۰۹۰۰۰۰۲۹

۱) **مناقصه‌گزار:** شرکت گاز استان خراسان رضوی
۲) **موضوع مناقصه:** توسعه شبکه و نصب انشعابات، نصب کنتور و رگلاتور در سطح ناحیه گازرسانی تربت جام
۳) **شرایط اولیه متقاضیان:**
الف- دارا بودن رتبه در رشته تاسیسات و تجهیزات از سازمان برنامه و بودجه
ب- دارا بودن ظرفیت خالی ارجاع کار
ج- دارا بودن گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی از اداره کار و امور اجتماعی
د- ثبت‌نام در سایت www.setadiran.ir و دریافت گواهی امضای الکترونیکی
۴) **دریافت کاربرگ‌های استعلام ارزیابی کیفی:** از سایت مذکور از ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ تا مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۴ اعلام شده در سامانه ستاد
۵) **بارگذاری اسناد استعلام ارزیابی کیفی به همراه مستندات مربوطه مطابق مندرجات آن:** تامورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۱ اعلام شده در سامانه ستاد
۶) **نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** مطابق مصوبهٔ شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹هـ هیأت محترم وزیران و اصلاحیه‌های بعدی آن می‌باشد.
۷) یادآوری می‌گردد کلیه مراحل مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.
۸) رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی الزامی است و صرفا موسسات و شرکت‌های ایرانی ثبت شده در فهرست توانمندی‌های مندرج در سامانه توانیران مجاز می‌باشد.

شایان ذکر است دسترسی به متن این آگهی، در سایت WWW.nigc-khrz.ir امکان‌پذیر بوده و در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر با تلفن: ۳۷۰۷۲۵۳۲-۰۵۱ - فاکس ۳۷۶۴۰۰۳۶ - ۰۵۱ تماس بگیرید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۰۱

روابط عمومی شرکت گاز استان خراسان رضوی

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
حوزه ثبت ملک کرج - ناحیه یک

آگهی تحدید حدود عمومی سال ۱۴۰۱

جهت قسمتی از املاک حوزه ثبتی ناحیه یک کرج

به موجب ماده ۱۴ قانون ثبت تحدید حدود قسمتی از املاک واقع در حوزه ثبتی ناحیه یک کرج که تاکنون به عمل نیامده به شماره پلاک اصلی و فرعی و محل وقوع املاک مذکور به ترتیب نزدیک بودن به حوزه ثبتی تعیین می‌گردد و برای اطلاع عموم به شرح ذیل اعلام می‌شود.

علیهذا تحدید حدود ملک مذکور راس ساعت ۹ صبح در روز و تاریخ‌های مقرر در ذیل جهت هر یک از مالکین موصوف در محل وقوع ملک مزبور شروع و به عمل خواهد آمد.

املاک بخش مرکزی کرج

۱۵۲ اصلی واقع در حیدرآباد

ششدانگ یک قطعه زمین حاصل از نهر متروکه به مساحت ۱۲،۴۰ مترمربع تحت پلاک ۹۹۲۳ فرعی مفروز و مجزی شده از ۱۵۲ اصلی به نام شهرداری کرج جهت الحاق به مجاور شمالی تحت پلاک ۴۳۷۱

تاریخ و روز بازدید: روز چهارشنبه ۱۴۰۱/۴/۱
املاک بخش جاده چالوس کرج

۲-۱- اصلی واقع در شهرستانک

ششدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۸۴۷/۳۰ مترمربع تحت پلاک ۲۴۶۸ فرعی از ۱ اصلی واقع در روستای شهرستانک به نام آقایان احمد تورجی و مصطفی تورجی فرزندان مجتبی هر یک نسبت به سه‌دانگ مشاع از شش‌دانگ

تاریخ و روز بازدید

بدینوسیله به اطلاع کلیه مالکین مجاور پلاک فوق‌الذکر می‌رساند: در روز و ساعت مقرر در محل وقوع ملک حاضر و طبق ماده ۲۰ قانون ثبت چنانچه نسبت به حدود یا حقوق ارتفاقی اعتراض دارند از تاریخ تحدید حدود به مدت ۳۰ روز اعتراض خود را به اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج تسلیم و معترضین مکلفند در اجرای ماده ۸۶ آیین‌نامه قانون ثبت باید ظرف مدت یکماه از تاریخ تسلیم اعتراض به مرجع ثبتی دادخواست تنظیمی خود را که به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم نموده‌اند یا گواهی مربوطه را به اداره ثبت تسلیم و رسید دریافت دارند. بدیهی است در غیر این صورت حق واخواهی از آنان ساقط خواهد شد.

تاریخ و روز بازدید: روز یکشنبه ۱۴۰۱/۳/۲۹
تاریخ انتشار آگهی: روز یکشنبه ۱۴۰۱/۰۳/۰۱

مسلم مرز آرا، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج

گسترش تجارت
یکشنبه
اول خرداد ۱۴۰۱
۲۰ شوال ۱۴۴۳
۲۲ مه ۲۰۲۲
شماره ۲۰۶۲
پیاپی ۳۳۸۰
www.Tejaratdaily.com

قیمت‌های جدید غلات به «بازارگاه» آمد

چهره سیاه بازار حیوانات

خطری به‌نام «چاپخانه‌های زیرزمینی»

ثبت تراز تجاری مثبت در کارنامه مناطق آزاد

سعید محمد: مناطق آزاد سکوی واردات نیست

قاچاق در مناطق آزاد تجاری-صنعتی موضوعی است که در سال‌های اخیر محل بحث طرفداران و مخالفان ایجاد این مناطق و صاحب‌نظران حوزه قاچاق قرار گرفته است. مطرح شدن این موضوع درباره مناطق مذکور و برجسته‌تر شدن آن در مقایسه با سایر مناطق کشور، دلیل موجهی دارد؛ مناطق مزبور پیرو فلسفه ایجاد آنها، از بسیاری از قوانین و مقررات عمومی کشور مستثنا و مشمول معافیت‌ها و تسهیلات ویژه مانند معافیت‌های گمرکی و مالیاتی و امثالهم هستند، به همین دلیل نبود نظارت قانونی می‌تواند منجر به افزایش قاچاق در این مناطق شود.

برخی فعالان اقتصادی و کارشناسان در گلایه از روند فعالیت مناطق آزاد بیان می‌کنند گاهی عملکرد این مناطق به‌گونه‌ای بوده که تبدیل به سکوی واردات شده‌اند، این در حالی است که دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با رد ادعای سکوی واردات بودن مناطق آزاد گفت: تراز تجاری این مناطق مثبت ۱۱ میلیارد دلار به سود صادرات است.

سعید محمد در نشست خبری تشریح فعالیت‌های دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به برگزاری مراسم افتتاحیه تعدادی از پروژه‌های عمرانی مناطق آزاد با حضور رئیس‌جمهوری اشاره و اظهار کرد: اخیرا ۸۲ پروژه عمرانی در ۵ منطقه آزاد کیش، قشم، انزلی، ارس و ماکو و ۷ منطقه ویژه اقتصادی به ارزش ۶ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان شامل ۳۹ پروژه صنعتی، ۳۹ پروژه عمرانی و ۷ پروژه کشاورزی با اشتغالزایی مستقیم و غیرمستقیم ۸ هزار نفر به بهره‌برداری رسید.

وی با اشاره به وجود ۵۷۰۰ منطقه آزاد و ویژه در ۱۵۰ کشور گفت: در ایران ۸ منطقه آزاد فعال شامل قشم، کیش، چابهار، اروند، انزلی، ماکو، ارس و فرودگاه امام و ۷ منطقه آزاد جدیدالتاسیس شامل اردبیل، بانه مریوان، قصرشیرین، ایلام، بوشهر، زابل و اینچه‌برون داریم و ۴۱ منطقه ویژه اقتصادی هم مجوز فعالیت دارند، اما هنوز هیچ دستگاهی متولی راه‌اندازی آنها نشده است.

مشاور رئیس‌جمهوری افزود: ۲۵۰۰ واحد تولیدی و صنعتی در مناطق ویژه و اقتصادی فعالند که در سال گذشته ۳۶ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری داخلی در مناطق آزاد و ۶۲ هزار میلیارد تومان در مناطق ویژه اقتصادی در مجموع حدود ۱۰۰ میلیارد تومان جذب شد. همچنین ۱۴۸ میلیون دلار سرمایه خارجی در مناطق آزاد و ۱۵ میلیون دلار در مناطق ویژه اقتصادی در مجموع به ارزش ۱۶۳ میلیون دلار جذب شد که معادل ۱۷ درصد سرمایه‌گذاری خارجی در کشورمان در سال گذشته بود.

محمد با بیان اینکه سال گذشته ۶.۳۷۰ میلیارد تومان هزینه توسعه زیرساخت‌ها در مناطق آزاد و ویژه شد، گفت: در مجموع در سال گذشته ۵۳۱ هزار شغل مستقیم در مناطق آزاد و ویژه ایجاد شد. ۲۵۳۰ واحد تولیدی و ۴۷ هزار واحد صنفی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی فعالند.

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی درباره صادرات از مناطق آزاد گفت: سال گذشته یک میلیارد و ۹۶ میلیون دلار از مناطق آزاد و ۱۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار از مناطق ویژه اقتصادی صادرات انجام شده که در مجموع به ۱۵ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار می‌رسد.

وی با رد ادعای سکوی واردات شدن مناطق آزاد گفت: در سال گذشته مجموع واردات مناطق آزاد یک میلیارد و ۱۰۶ میلیون دلار و مناطق ویژه اقتصادی ۳ میلیارد و ۵۹۰ میلیون دلار و در مجموع ۴ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار بوده است. تراز تجاری مناطق آزاد و ویژه کشور در سال گذشته مثبت ۱۱ میلیارد دلار به سود صادرات بود که عمدتا از مناطق ویژه بوده اما تراز تجاری مناطق آزاد منفی ۱۰ میلیون دلار بوده است.

محمد با اشاره به انجام برخی معاملات ملکی ابهام‌دار در سال‌های گذشته در مناطق آزاد گفت: در سال ۸۳ یک قرارداد واگذاری ۲۳۰ هکتار اراضی کیش در منطقه گل شرق این جزیره با یک ایرانی مقیم خارج به ارزش متری ۱۶ هزار تومان به امضا رسید که این فرد حتی یک دلار هم سرمایه‌گذاری در این اراضی نداشت. از موارد عجیب این قرارداد این بود که دادگاه‌های ایران صلاحیت رسیدگی به اختلاف را ندارند و این فرد در دادگاه ITC فرانسه توانست منطقه آزاد کیش را به پرداخت ۵۰۰ میلیون دلار غرامت محکوم کند، اما ما در حال حاضر با پیگیری‌های بین‌المللی این غرامت را به ۳۹.۵ میلیون دلار در رای اولیه کاهش دادیم و بار دیگر اعتراض کردیم و دنبال این هستیم که رقمی به این فرد ندهیم.

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تاکید کرد: از شهریور سال گذشته تاکنون ۱۰ میلیون و ۸۱۰ هزار مترمربع از اراضی مناطق آزاد که در قراردادهای ابهام‌دار واگذار شده بود به ارزش ۸۳ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان به دولت بازگشته است.

▣ مناطق آزاد لنگرگاه واردات شده‌اند

اظهارات دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی درحالی عنوان می‌شود که برخی معتقدند مناطق آزاد تبدیل به لنگرگاه واردات شده‌اند. در همین زمینه سعید جلالی قدیری، در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: تاکنون سازمان مناطق آزاد هیچ‌گونه آمار رسمی به نهادهای نظارتی و مردم ارائه نکرده، این در حالی است برای اثبات ادعای خود باید به‌صورت رسمی یک گزارش عملکرد شفاف اعلام کند. یکی از سوالات اصلی ما این است که مناطق آزاد تاکنون چه آمارهایی به‌چه مراجعی ارائه دادند.

جلالی قدیری با بیان اینکه رویه کولبری و ته‌لنجی برای معیشت مردم منطقه طراحی شده، تصریح کرد: مشکل اینجاست که برخی افراد سودجو به‌صورت سازمان‌یافته از این رویه‌های قانونی استفاده‌های غیرقانونی می‌کنند. برای مثال در مواردی برای پیرزنی در یک منطقه کوچک دورافتاده ۱۰۰ میلیون تومان مالیات می‌آید که دلیل آن استفاده غیرقانونی از کارت ملی و ورود کالا به نام این فرد عنوان می‌شود. در این موارد جریانات با دور زدن قانون حالت سازمان‌یافته پیدا می‌کنند و دیگر نمی‌توان گفت این محصولات از راه قانونی وارد شده، بلکه صورت قاچاق به خود گرفته است.

جلالی قدیری با بیان اینکه مناطق آزاد با هدف توسعه صادرات طراحی و راه‌اندازی شده‌اند، تصریح کرد: در حال حاضر این مناطق به‌جای سکوی صادرات به لنگرگاه واردات تبدیل شده‌اند. از طرف دیگر مرکز پژوهش‌های مجلس و سازمان امور مالیاتی معتقدند عملکرد مناطق آزاد تاکنون مثبت نبوده و به‌نظر می‌رسد لایحه گسترش این مناطق با لابی برخی افراد و به‌خاطر منافع شخصی، حزبی و منطقه‌ای پیگیری می‌شود.

وی افزود: به‌زعم ما ۹۰ درصد قاچاق پوشاک از مناطق آزاد و با دور زدن قانون انجام می‌شود. همچنین باتوجه به اینکه قوانین مسافری در مناطق آزاد به‌درستی اجرا نمی‌شود، این امتیاز هم تبدیل به یکی از راه‌های قاچاق شده است. در مجموع باید گفت موارد یادشده از جمله واردات مسافری، ته‌لنجی، ملوانی و مناطق آزاد تبدیل به سکوهای واردات بی‌رویه تحت رویه‌های قانونی و قاچاق شده‌اند.

سخن پایانی

بسیاری از کشورهای جهان به‌نوعی از سیاست مناطق آزاد برای عرضه کالا و خدمات به بازارهای خارجی استفاده کرده‌اند که اثرات متفاوتی بر توسعه اقتصادی کشورها داشته است. این سیاست در بعضی از کشورها منجر به تنوع و رشد صادرات، ایجاد اشتغال و ارزآوری شده، اما در برخی دیگر مانند کشورهای افریقایی نتایج، ناامیدکننده بوده است.

بسیاری بر این باورند که این مناطق نباید با تکیه بر سیاست مناطق پردازش صادراتی توسعه یابند و در اصل ایجاد فضای کسب‌وکار آسان باید به الگوی توسعه‌ای این مناطق تبدیل شود. در همین راستا برخی معتقدند تجربه مناطق آزاد در ایران نشان داده نحوه ایجاد و وظایف تعریف‌شده برای این مناطق در فضای اقتصاد سیاسی بی‌ثبات نتوانسته این مناطق را در مسیر صحیح قرار دهد و به اهداف اصلی یعنی توسعه صادرات، جذب سرمایه‌گذار خارجی و انتقال فناوری کمتر پرداخته شده است.

چهره

اصلاح نظام یارانه‌ای، فرصتی برای صادرکنندگان

رئیس سازمان توسعه تجارت می‌گوید با حذف ارز ترجیحی فرصتی تازه برای افزایش فعالیت صادرکنندگان به‌وجود آمده که آنها باید از آن استفاده کنند. به گزارش ایسنا، علی‌رضا پیمان‌پاک در دیدار با اعضای سفارتخانه و فعالان اقتصادی ایران در عمان با اشاره به شناسایی راهکارهای توسعه همکاری‌های تجاری و برنامه و اراده جدی دولت برای تقویت زیرساخت‌های تجاری ایران و عمان به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل و بانک گفت: با اصلاح آیین‌نامه مشوق‌های صادراتی، حمایت از صادرات و صادرکنندگان هوشمندتر خواهد شد. معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران همچنین از پیگیری و تلاش این سازمان به‌منظور ایجاد سامانه‌های مجازی برای برقراری ارتباط میان فعالان تجاری کشور با طرف‌های خارجی خبر داد. پیمان‌پاک با اشاره به اینکه حذف ارز ترجیحی حامل فرصت‌های جدیدی برای توسعه صادرات است، استفاده از این فرصت را برای صادرکنندگان مهم برشمرد. معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران همچنین با توجه به اظهارات برخی تجار درباره از دست رفتن بازارهای صادراتی از جمله عمان به‌دلیل تغییر نرخ‌ها و مقررات صادراتی، با تاکید بر اینکه دولت جدید هیچ نوع ممنوعیتی را فرا روی صادرات نمی‌پذیرد، از آغاز بررسی امکان ایجاد پیش‌اظهار صادراتی با هدف جلوگیری از تاثیرپذیری صادرات از بخشنامه‌ها و مقررات جدید خبر داد.

تعمیرات واحدهای نیروگاه شهید رجایی به پایان رسید

با اتمام تعمیرات اساسی و RI واحد شماره ۳ گازی نیروگاه شهید رجایی، آخرین برنامه تعمیرات واحدهای این نیروگاه پایان یافت.

به گزارش روابط عمومی شرکت مدیریت تولید برق شهید رجایی، در تکمیل اجرای برنامه‌های تعمیراتی واحدهای سیزده‌گانه این نیروگاه، واحد شماره ۳ گازی نیروگاه سیکل ترکیبی با توان نامی ۱۲۳ مگاوات که به منظور انجام تعمیرات اساسی و RI کمپرسور از مدار تولید خارج شده بود پس از اتمام برنامه‌های تعمیراتی، دوباره به شبکه سراسری پیوست.

ابوالفضل موتابها مدیر نیروگاه سیکل ترکیبی در توضیح نتایج تعمیرات واحد شماره ۳ گازی گفت: در این دوره از تعمیرات و با توجه به شرایط فنی این واحد، ۱۴۸۷ فعالیت تعمیراتی در قالب ۱۳ بسته و برنامه تعمیراتی اجرا شد که علاوه بر تعمیرات اساسی مسیر گاز داغ که به تعویض کامل قطعات اصلی آن انجامید، کمپرسورهای اصلی و کمکی هوای واحد هم با قطعات نو تعویض گردید.

مدیر نیروگاه سیکل ترکیبی در ادامه افزود: مونتاژ و دمونتاژ تجهیزات محفظه احتراق، کمپرسور و روتور توربوکمپرسور، نازل‌ها و پره‌های توربین، انجام تست‌های غیرمخرب NDT، تست و بازدید الکتریکی ژنراتور، تعمیرات الکتروفن و پمپ‌های ۴۰۰ ولت، استارترهای MCC بریکرهای ۴۰۰ولت و۶/۶کیلو ولت و...، از اقداماتی بود که در این برنامه تعمیراتی از سوی متخصصان این نیروگاه انجام شد.

موتابها افزود: در آخرین برنامه تعمیراتی نیروگاه شهید رجایی، همچنین تست رله‌های حفاظتی ژنراتور و تست‌های الکتریکی ترانس استیشن و ترانس‌های محلی، دمونتاژ ومونتاژ تجهیزات ابزاردقیق، کالیبراسیون ترانسمیترهای فلو، تنظیم سیستم مانیتورینگ و حفاظتی دمای یاتاقان‌ها به همراه بازدید و تعمیر انواع تجهیزات الکتریکی و ابزار دقیقی، از دیگر اقداماتی بود که به انجام رسید.

با پیوستن دوباره واحد شماره ۳ گازی نیروگاه شهید رجایی به مدار تولید برق و پایان فعالیت‌های تعمیراتی در آن، این نیروگاه در پیک تابستان ۱۴۰۱، با آمادگی کامل به تولید برق خواهد پرداخت.

نوبت اول

شرکت فولاد خوزستان
«سهامی عام»

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۴۸۰۹۴

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: اسکرین کاتالیست و پاکسازی سایت مدول ۲ سال ۱۴۰۱
نوع مناقصه: عمومی یک مرحله‌ای
مدت زمان: ٤ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۸ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وبسایت pim.ksc.ir، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۱ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۱
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت / فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۲
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۰۶۱-۳۲۱۳-۶۴۱۳
ایمیل: MI.DEHGHANI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۰۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۰۴

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

یادداشت

ثبات بازار غلات با سیاست‌های مناسب مدیریتی

علیقلی ایمانی، نایب‌رئیس بنیاد ملی گندمکاران ایران

پیش از پرداختن به مشکلات بازارهای داخلی در تامین غلات و نهاده‌های دامی، باید به نقش تنش‌های بین‌المللی در کمبود عرضه جهانی این کالاها اشاره کرد.

در بازار جهانی، روسیه و اوکراین نقش پررنگی در تامین گندم، جو، غلات و دانه‌های روغنی داشته و همین مسئله نشان‌دهنده اهمیت و تاثیرگذاری تنش‌های میان این ۲ کشور بر بازارهای اقتصادی جهانی است.

با شکل‌گیری بحران سیاسی میان روسیه و اوکراین، نرخ تمام محصولات غذایی استراتژیک در جهان بالا رفت و این افزایش می‌تواند ادامه‌دار باشد، از این‌رو اهمیت دارد تا کشورها برای مدیریت آثار اقتصادی تنش میان روسیه و اوکراین، متناسب با شرایط اقتصادی و سیاست‌های اجرایی خود، دنبال راهکار مناسب باشند.

ایران نیز به‌عنوان کشوری که از روسیه و اوکراین غلات خود را وارد می‌کرد، باید سیاست‌های مناسبی را در این‌باره اتخاذ کند، چرا که در غیر این صورت، بسیاری از چرخه‌های تولیدی وابسته به این کالاها مانند صنعت پرورش دام و طیور نیز به‌مخاطره خواهد افتاد.

در چند مدت اخیر، دیده شده دولت اصلاح نظام توزیع یارانه‌ای را در دستور کار خود قرار داده و این موضوع را می‌توان یکی از راهکارهای مطلوب برای مدیریت بازار معرفی کرد.

باید توجه داشت، تصحیح محل پرداخت یارانه یکی از راهکارهای موثر بر جلوگیری از احتکار است.

در توضیح این موضوع باید گفت: با افزایش نرخ غلات و محصولات خوراکی در جهان، اگر همچنان سیاست تخصیص یارانه به‌شیوه سابق بود، شاهد مشکلات اقتصادی مهمی در این ارتباط می‌بودیم.

در ادامه نیز باید منتظر بود تا سیاست دولت در برابر نهاده‌های دامی مشخص شود، چرا که تنش‌های جهانی همواره بر نرخ نهاده‌های دام و طیور نیز اثر گذاشته و جهش قیمتی این محصولات پیش‌بینی می‌شود، از این‌رو دولت باید نسبت به این مسئله نیز راهکار مناسبی در پیش گیرد. در چند ماه اخیر مشکلات مختلفی برای واردات و عرضه نهاده‌های دامی در بازار وجود داشت.

همین موضوع سبب شد تا کالاهایی مانند مرغ، در بازار رشد قیمتی داشته باشند؛ چراکه تولیدکنندگان مجبور به تامین نهاده‌های دامی از بازار آزاد بوده و این اقدام، نرخ تمام‌شده تولید را به‌شدت بالا برد. حال با شکل‌گیری تنش‌های جهانی و بدیهی بودن کاهش عرضه این کالا، باید دولت سیاست‌های مناسبی را برای حمایت از چرخه تولید به‌کار گیرد.

برخی عقیده دارند، توجه به خودکفایی می‌تواند راهکاری مناسب باشد؛ باید در نظر داشت: کاهش واردات اقلام استراتژیک، عامل مهمی برای تثبیت بازارهای داخلی است. وزارت جهاد کشاورزی برنامه‌هایی برای خودکفایی در تولید محصول گندم و خوداتکایی در دانه‌های روغنی تدوین کرده است که امیدواریم تا پایان امسال به‌نتیجه برسد.

در صورت جوابگو بودن طرح‌های توسعه‌ای در بحث گندم و سایر کالاهای استراتژیک، انتظار می‌رود تا واردات بسیار محدودی در این زمینه‌ها داشته باشیم. باید تاکید کرد: ثبات اقتصادی از مهم‌ترین پیامدهای خودکفایی در تولید محصولات غذایی استراتژیک است.

باید توجه داشت در حال حاضر به فصل برداشت گندم رسیده‌ایم و زمان برداشت دانه‌های روغنی نیز نزدیک است.

انتظار می‌رود تا دولت منابع مالی مناسب برای خرید محصولات از کشاورزان را تهیه کند تا آنها بتوانند ضمن برداشت محصولات خود، درباره آینده فعالیت‌های کشاورزی خود نیز برنامه‌ریزی داشته باشند؛ در این صورت از ورود دلالان و واسطه‌ها در خرید محصولات کشاورزی جلوگیری خواهد شد، چرا که در صورت نبود برنامه مناسب برای این موضوع، نمی‌توان به تثبیت و آرامش بازار در تامین گندم امیدوار بود.

دولت باید بازار را اشباع کند

رئیس هیات‌مدیره انجمن صنفی گاوداران با بیان اینکه نرخ نهاده‌های دامی به‌دلیل کرایه حمل در سامانه بازارگاه، ۷۰۰ تومان کمتر از نرخ مصوب اعلام شد، گفت: دولت باید بازار را اشباع کند.

به‌گزارش مهر، سید احمد مقدسی درباره دلیل کاهش ۷۰۰ تومانی نرخ نهاده‌های دامی در سامانه بازارگاه، توضیح داد که قیمت‌های جدید ذرت، جو و کنجاله سویا در سامانه بازارگاه اعلام شده و بر این اساس نرخ جو و ذرت هر کیلوگرم ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان و نرخ کنجاله سویا ۱۶ هزار تومان است که طبق این اعداد، جو و ذرت ۳۰۰ تومان و کنجاله سویا ۷۰۰ تومان زیر نرخ مصوب است. دلیل این مسئله نیز کرایه حملی است که تولیدکنندگان باید پرداخت کنند. وی بااشاره به حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، گفت: دولت باید عرضه نهاده‌های دامی را در سامانه بازارگاه با ارز نیما به‌اندازه کافی انجام دهد و بازار را اشباع کند تا تولید ضربه نخورد. مقدسی این کار را یکی از مهم‌ترین ابزارهای کنترل بازار بعد از حذف ارز ترجیحی خواند و افزود: در شرایط کنونی، سامانه بازارگاه مانند تابلوی بورس است و زمانی که نهاده به‌حد کافی در این سامانه عرضه شود و تولیدکننده بتواند آن را خریداری کند، نیازی برای مراجعه به بازار آزاد نیست. وی در بخش دیگری از سخنان خود بااشاره به اینکه آخرین آمارگیری از جمعیت دامی کشور مربوط به حدود ۲ سال قبل است، گفت: در این مدت، جمعیت گله‌های دامی حدود ۲۰ درصد افزایش یافته و به‌همین دلیل سهمیه‌ای که در سامانه بازارگاه به دامداران اختصاص داده می‌شد، بین ۲۰ تا ۳۰ درصد کمتر از نیاز بوده است که این رویه برای دامداری‌های شیری باید اصلاح شود.

تاکید کارشناسان و فعالان صنفی بر لزوم تدوین استراتژی‌های کارآمد

قیمت‌های جدید غلات به «بازارگاه» آمد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

چندی پیش معاون وزیر جهاد کشاورزی برای تعیین‌تکلیف ثبت سفارش‌های ارسالی در سامانه بازارگاه با منشأ ارز ترجیحی ضرب‌الاجل تعیین کرد. عباس عسکرزاده در نامه‌ای به اتحادیه‌ها، انجمن‌ها و تشکل‌های واردکننده نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی (جو، ذرت و کنجاله) آخرین مهلت تعیین‌تکلیف ثبت سفارش‌های ارسالی در سامانه بازارگاه را اعلام و تاکید کرد، این زمان تمدید نخواهد شد. این زمان برای معرفی ثبت سفارش‌های باقیمانده تخصیص‌نشده تا پایان روز کاری ۲۷ اردیبهشت ذکر شده است. براساس این ابلاغیه، سقف نرخ فروش نهاده‌های دامی در مبادی ورودی برای هر کیلوگرم ذرت ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان، جو ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان و کنجاله سویا ۱۶ هزار و ۳۰۰ تومان تعیین شده است.

این ضرب‌الاجل و اعلام نرخ در حالی عنوان شد که برخی رویکرد دولت را با انتقاداتی همراه می‌دانند. برخی معتقدند در زمان اصلاح ساختارها، انتشار این خبر و تخصیص ارز ۴۲۰۰ به واردات نهاده‌های دامی، اقدامی نادرست بوده و توجیه منطقی ندارد، چرا که در نهایت کالاها به نرخ آزاد وارد بازار خواهند شد. از سویی دیگر برخی معتقدند، این تخصیص ارز می‌تواند حمایتی برای واردات نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی در شرایط نابسامان کشور باشد. آنچه مسلم است؛ نحوه تامین نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی بر بازار داخلی موثر خواهد بود. صمت در گفت‌وگو با کارشناسان به بررسی این موضوع پرداخته است.

واردکننده نهاده‌های دامی، چه ارز ترجیحی دریافت کند، چه نکند کالای خود را در بازار با نرخ آزاد به‌فروش خواهدرساند

به‌دلیل کاهش عرضه نهاده‌های دامی در بازار، پرورش‌دهندگان طیور مجبور به تهیه این کالا در بازار آزاد با قیمت‌های چند برابری بودند

تنش‌های جهانی در کنار مشکلات داخلی

امیر شهریاری، عضو کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در گفت‌وگو با صمت ابتدا به چالش‌های جهانی در تولید و عرضه نهاده‌های دامی و غلات اشاره کرد. او افزایش تقاضای جهانی در پی بازگشایی‌ها پس از دوران کرونا، افزایش هزینه حمل بار در جهان و تنش‌های میان روسیه و اوکراین را دلیل اصلی کمبود عرضه و افزایش نرخ غلات و نهاده‌های دامی در تمامی کشورهای جهان عنوان کرد و گفت: جامعه جهانی در سال‌های اخیر بنا بر دلایل مختلفی، به تولیدات غلات، نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی روسیه و اوکراین تکیه داشته است، از این‌رو بحران میان این ۲ کشور و کاهش عرضه غلات و نهاده‌های دامی، بیشتر کشورهای جهان را دچار چالش جدی در زمینه تامین کالاهای غذایی موردنیاز خود کرده است. ایران نیز از این قاعده مستثنا نیست و تحت‌تاثیر تمام اتفاقات جهانی، با دست‌اندازهایی در مسیر تامین نیاز داخلی نهاده‌های دامی و غلات مواجه شده است.

وی درباره علل دپوی نهاده‌های دامی وارداتی توضیح داد: بخشی از نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی وارداتی کشور در مسیر ورود بوده یا به‌دلیل مشکلات بانکی، واردکنندگان با مشکلات مختلفی برای آزادسازی آنها مواجه شده‌اند. به‌گفته این فعال اقتصادی بروز برخی ایرادات در تخصیص ارز و باطل شدن ثبت سفارش‌ها سبب شده تا بخش مهمی از نهاده‌های دامی، غلات و دانه‌های روغنی وارداتی به بازار عرضه نشوند. این عوامل سبب شده تا در این مدت، تامین نهاده‌های دامی تولیدکنندگان دچار مشکل شود.

▣ اهمیت رویکرد دولت در ثبات بازار

شهریاری در ادامه به افزایش نرخ کالا در بازار داخلی اشاره کرد. او آزادسازی نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی وارداتی را تاثیرگذار بر بازار دانسته و در این‌باره گفت: همزمان با افزایش چالش‌ها در عرضه جهانی نهاده‌های دامی و غلات، ایران نیز شروع به آزادسازی نرخ کالاها با حذف یارانه کرد. این موضوع سبب شد تا در این مدت شاهد افزایش نرخ نهاده‌های دامی، غلات و دانه‌های روغنی و محصولات وابسته به آنها شویم.

به‌گفته این کارشناس اقتصادی، آزادسازی محصولات واردشده در سال گذشته، از چندین بعد قابل بررسی است؛ نخست آنکه باید توجه داشت سیاست دولت در برابر عرضه این نهاده‌های دامی وارداتی و قیمت‌گذاری در بازار، از اهمیت زیادی برخوردار است، از این‌رو باید دید در ادامه، دولت چه رویکردی را نسبت به آزادسازی و نحوه عرضه نهاده‌های دامی دپوشده یا در راه مانده خواهد داشت. این عضو کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران خاطرنشان کرد: نکته بعدی حائزاهمیت، کمیت واردات نهاده‌های دامی و غلات است. در شرایط فعلی که تولیدکنندگان و دامداران متاثر از عوامل داخلی و خارجی دچار بحران تامین نهاده‌های دامی هستند، آزادسازی کالاهای دپوشده در گمرک و رفع مشکلات بانکی آنها می‌تواند بخش مهمی از نیازهای داخلی را تامین کند، اما باید همواره توجه داشت آزادسازی و عرضه نهاده‌ها و دانه‌های روغنی در بازار، یک راهکار موقت است و دولت باید برای دامداران، بازار مصرف و همچنین سایر بخش‌های وابسته به واردات کالاهای مذکور، استراتژی مناسب داشته باشد.

▣ استراتژی بلندمدت تدوین کنیم

این عضو کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در ادامه صحبت‌های خود به مشکلات فعلی دامداران و تولیدکنندگان اشاره کرد. او ضمن تاکید بر اهمیت رسیدگی دولت به مسائل مالی بخش تولید، گفت: همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، حل مشکلات تامین نهاده‌های دامی برای دامداران و پرورش‌دهندگان طیور و همچنین صنایعی که از دانه‌های روغنی به‌عنوان مواد اولیه تولیدات خود استفاده می‌کنند، از وظایف و ضرورت‌های اصلی دولت است. نهادهای دولتی باید در رابطه با این مسئله یادشده، برنامه‌ها و استراتژی کلان و بلندمدت تدوین کنند. در این شرایط، چرخه تولید داخلی و بازار به ساماندهی خواهد رسید.

شهریاری ادامه داد: پرورش‌دهندگان طیور و فعالان این حوزه، در این مدت افزایش هزینه‌های تولید شدید را متحمل شده و در کنار کمبود نهاده‌های دامی، با چالش‌های زیادی مواجه شدند. افزایش تورم تولید و سایر مسائل این‌چنینی سبب شده تا بحران کسری شدید تامین مالی در حوزه پرورش دام و طیور شکل گیرد. این فعال اقتصادی خاطرنشان کرد: تنها بخشی از مشکلات امروز تولید و پرورش طیور تامین نهاده‌های دامی بوده که انتظار می‌رود دولت ضمن در نظر گرفتن تدابیر مناسب و کلان برای تهیه مناسب این اقلام، به آزادسازی نهاده‌های وارداتی اقدام کند. بخش مهم دیگری از مشکلات تولیدکنندگان حوزه دام و طیور، تامین سرمایه در گردش برای ادامه فعالیت است. مناسب به‌نظر می‌رسد نهادهای دولتی به مسائل مالی تولیدکنندگان نیز توجه ویژه داشته و با ارائه تسهیلات مناسب مالی و بانکی، از تولید کشور حمایت کنند.

▣ اهمیت آزادسازی دپوهای گمرکی

شهریاری تسهیل روندهای قانونی و رفع مشکلات بانکی برای آزادسازی نهاده‌های دامی، غلات و دانه‌های روغنی وارداتی را یک ضرورت معرفی کرد و ادامه داد: امروزه بخشی از کالاهای استراتژیک وارداتی، بنا به دلایل مختلفی در گمرک دپو شده یا برای عرضه آنها در بازار، موانعی وجود دارد.

چندین مولفه در این آزادسازی‌ها قابل‌توجه است؛ نخست آنکه دولت باید به زمان آزادسازی‌ها توجه داشته باشد، چرا که فسادپذیری کالا مسئله‌ای حائزاهمیت است. مورد دوم نیز افزایش نرخ کالاها بر اثر کاهش عرضه در بازار است. وی خاطرنشان کرد: در این مدت مشاهده شد به‌دلیل کاهش عرضه نهاده‌های دامی در بازار، پرورش‌دهندگان طیور مجبور به تهیه این کالا در بازار آزاد با قیمت‌های چند برابری بودند، بنابراین آزادسازی نهاده‌های دامی دپوشده در انبارها یا گمرکات و رفع مشکل تامین ارز واردات این کالا از اهمیت زیادی برخوردار است، چرا که به کاهش قیمت‌های تمام‌شده تولید و همچنین چرخه تولید دام و سایر صنایع وابسته کمک خواهد کرد. شهریاری تاکید کرد: امروزه کشورهای مختلف برای ثبات بازارهای داخلی خود و جلوگیری از التهابات اقتصادی، برنامه‌های مدون و کارآمدی تدوین می‌کنند، به‌عنوان مثال چین در حال حاضر نیمی از غلات موجود در جهان را در انبارهای خود دارد؛ تمام این رفتارها، از استراتژی‌های اقتصادی صحیح دولت‌ها سرچشمه می‌گیرد. در ایران نیز مسئولان دولت باید راهکارهای مناسبی برای جلوگیری از عقب‌ماندگی اقتصادی کشور داشته باشد.

▣ طرح‌های اقتصادی، صحیح اجرا شود

شهریاری همچنین به اهمیت حذف ارز ترجیحی بر تولید و سایر فعالیت‌های تجاری و اقتصادی اشاره کرد. او ضمن تاکید بر اهمیت بکارگیری شیوه‌های درست برای اجرای طرح‌های اقتصادی، گفت: عقیده دارم حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از تمامی معادلات تجاری و تولیدی و آزادسازی قیمت‌ها، اقدامی به‌نفع اقتصاد کلان کشور است، اما به‌طور کلی اجرای هر نوع سیاست و تصمیم اقتصادی، نیازمند راهکار و شیوه‌های اجرایی صحیح است.

این فعال اقتصادی متذکر شد: در صورت نامناسب بودن شیوه‌های اجرایی، حتی بهترین تصمیمات و طرح‌ها نیز پیامدهایی مخرب برای تمامی بخش‌های تولیدی و اقتصادی جامعه خواهد داشت، از این‌رو انتظار می‌رود تا تمامی دستگاه‌های دولتی که در مسائل معیشتی و اقتصادی جامعه دخیل هستند، ضمن تدوین طرح‌ها و تصمیمات صحیح، نسبت به شناسایی راهکارهای اجرای آن برنامه‌ها نیز کوشا باشند، چرا که مباحث اقتصادی، مسائل معیشتی مردم و چرخه بازار و تولید کشور را به‌طور مستقیم مورد هدف قرار داده و هرگونه بی‌توجهی به ابعاد تصمیمات و اجرای طرح‌ها، آثار زیانباری در پی خواهد داشت.

الزام اصلاح ساختار در تمامی بخش‌ها

سیدرضا نورانی، رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران در گفت‌وگو با صمت نسبت به اعلام وزارت جهادکشاورزی واکنش نشان داد. او هرگونه تخصیص ارز ترجیحی برای واردات یا تولید در کشور را اقدامی نامناسب عنوان کرد و در این‌باره توضیح داد: به‌عقیده من، تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات هر کالایی در حال حاضر صحیح نیست؛ چرا که این ارز نه منفعتی برای تولیدکننده دارد و نه مصرف‌کننده در بازار از مزایای آن بهره‌مند می‌شود. باید تاکید کرد: زمانی که جامعه و بدنه اقتصادی کشور درگیر اصلاحات ساختاری است، وضع قوانین و تبصره‌های مختلف برای مواردی مانند تخصیص ارز در برخی شرایط و بخشی از واردات، اقدامی اصولی نیست.

وی تصریح کرد: در حال حاضر دولت اعلام کرده تمام تولیدات موجود در بازار، حتی کالاهایی که پیش از اعلام خبر حذف ارز ترجیحی بر تولید و اصلاح ساختارها، تولید شدند نیز باید با قیمت‌های فعلی به‌فروش برسند. به‌عبارتی دیگر تمام کالاها امروزه با نرخ آزاد در بازار عرضه می‌شوند. حال تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات و ثبت سفارش برخی کالاها، منطقی به‌نظر نمی‌رسد.

نورانی خاطرنشان شد: در شرایط فعلی، تخصیص ارز ترجیحی برای واردات برخی کالاها، ایجاد رانت در بازار است. باید تاکید کرد: هرگونه رانتی که باعث افزایش گرفتاری‌های اقتصادی و فراهم‌سازی انتفاع بخش کوچکی از جامعه شود، قابل‌پذیرش نیست.

▣ تخصیص سوبسید به واردکننده، غیرقابل‌دفاع است

نورانی در ادامه به اهمیت حمایت از بازار مصرف تاکید کرد و گفت: زمانی که قصد اصلاح ساختاری داریم، باید این اصلاح در تمامی حوزه‌ها و برای تمامی افراد شکل گیرد، در غیر این صورت، جز ایجاد رانت، نتیجه‌ای را شاهد نخواهیم بود، چرا که واردکننده نهاده‌های دامی، چه ارز ترجیحی دریافت کند، چه نکند کالای خود را در بازار با نرخ آزاد به‌فروش خواهد رساند. در این شرایط تنها واردکننده را از سوبسید بهره‌مند کردیم و هیچ حمایتی از مصرف‌کننده در نهایت اعمال نخواهد شد، از این‌رو مناسب به‌نظر می‌رسد تا به‌طورکلی ارزهایی با عنوان ترجیحی یا...، از گردونه بازار حذف شده تا به اصلاح ساختاری صحیح و درست در بازار دست یابیم.

رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران خاطرنشان کرد: به‌طورکلی از حذف ارز ترجیحی بر تولید و واردات دفاع نمی‌کنم؛ این یک تصمیم دولتی بود که اجرایی شد و تنها تخصیص ارز ترجیحی به واردات برخی کالاها را مناسب نمی‌دانم.

در رابطه با اجرای اصلاحات ساختاری نیز باید تاکید کرد: دولت ابتدا باید برنامه‌های آتی را به مردم توضیح می‌داد و پله‌پله نسبت به اجرای طرح‌ها اقدام می‌کرد؛ در این شرایط التهاب بازار شکل نمی‌گرفت.

سخن پایانی

اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران در پایان سال گذشته اعلام کرد: میزان ارزش واردات نهاده‌های دامی طی سال ۱۴۰۰، تا ۵۱ درصد افزایش داشته است، اما التهابات چند ماه اخیر بازار، حاکی از ناکافی بودن این میزان واردات است. باید خاطرنشان شد: مشکل در تامین نهاده‌های دامی، غلات و دانه‌های روغنی که از کالاهای خوراکی استراتژیک در جهان محسوب می‌شوند، به‌طورمستقیم بر بسیاری از بخش‌های تولیدی اثر خواهد داشت، از این‌رو انتظار می‌رود تا دولت نسبت به تدوین طرح‌ها و استراتژی‌های کارآمد بلندمدت در امسال اقدام کند.

امضای نقشه‌راه تهاتر کالایی ایران و کوبا

همزمان با برگزاری هجدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی فعالان ایران و جمهوری کوبا، نقشه راه تهاتر کالایی بین دو کشور امضا شد. به گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، همزمان با برگزاری هجدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی فعالان ایران و جمهوری کوبا، علاوه بر توافق در زمینه توسعه همکاری‌های صنعتی، معدنی و تجاری، نقشه راه تهاتر کالایی بین دو کشور امضا شد.
در این سند که به امضای محمدصادق مفتح قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی و ریکاردو کابرسیاس معاون نخست‌وزیر کوبا رسید، ظرفیت‌های موجود و نیاز بازار دو کشور در زمینه‌های گوناگون کالایی موردتوجه قرار گرفت که شامل توافقات خوبی برای همکاری‌های بلندمدت و ارتقای سطح تبادلات تجاری است.
گفتنی است در جریان امضای این سند که محمدرضا کریم‌زاده مدیرکل دفتر اروپا و امریکا و سیداحمدرضا علائی طباطبایی معاون رئیس‌کل سازمان توسعه تجارت ایران نیز حضور داشتند، بر ظرفیت‌های افزایش روابط تجاری دو کشور تاکید شد. کوبا از تولیدکنندگان غلات به‌شمار می‌رود و بازار بسیار مناسبی در حوزه امریکای مرکزی و لاتین برای صادرات محصولات ایران است. علاوه بر تهاتر کالایی، همکاری در زمینه پولی و بانکی، موضوعات مرتبط با معدن و صنایع معدنی و زمین‌شناسی، صنایع دانش‌بنیان و.. از دیگر زمینه‌های همکاری دو کشور است.
هجدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و کوبا اواخر اردیبهشت در تهران برگزار شد.

اینجا حیوانات را با نرخ نجومی می‌فروشند

چهره سیاه بازار حیوانات

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

اتوبان آزادگان-بلوارابوسعید در نزدیکی بازار پرندگان آزادگان، بیابان دراندشتی است که تا چشم کار می‌کند، حیوانات عجیب‌وغریب را می‌بینید که برای فروش شخصی آورده شده‌اند؛ از سگ و میمون گرفته تا پرنده‌های گوناگون که مشتریان برای خرید بسیاری از این حیوانات صف می‌کشند. در ابتدای این پارکینگ، ساختمانی دو طبقه محل فروش قانونی پرندگان زینتی است که دنیایی متفاوت از بیرون بازار دارد. با گزارش میدانی خبرنگار صمت همراه باشید.

عکس: آیدا فریدی

بازار پرندگان تهران در زمینی به مساحت ۵ هزار مترمربع و زیربنای ۳ هزار متر راه‌اندازی و در شرق به غرب بزرگراه آزادگان بعد از تقاطع بزرگراه تهران-ساوه واقع شده است. همان‌طور که گفته شد این بازار در یکی از مسیرهای پرتردد شهر تهران قرار دارد و فروش انواع حیوانات در آن انجام می‌شود. این در شرایطی است که انتقادهای فراوانی به خریدوفروش حیوانات خانگی وجود دارد و هیچ نظارت و برخوردی با فروشندگان نیست. با نگاهی به مغازه‌ها انواع طوطی‌سانان گران‌قیمت تا ارزان‌ترین پرنده‌های زینتی را می‌توانید مشاهده کنید. شاید خرید یک جفت فنچ کوچک ۱۰۰ هزار تومانی بسیار اقتصادی‌تر از خرید یک طوطی آرا (ماکائو) ۱۲۰ میلیون تومانی باشد. البته با پرس‌وجویی نرخ طوطی باراتا ۴۵ میلیونی تومان است و کاسکوی دم‌قرمز ۱۵ میلیون تومان، آن‌هم نه کاسکوی آموزش‌دیده بلکه کاسکویی که برای تکرار کلمات نیاز به آموزش دارد. اما کاسکوها قیمت‌های متفاوت دارد و کاسکو خاکستری رنج نرخ متفاوتی دارد و ۵ میلیون ارزان‌ترین است که به ۱۰ میلیون تومان می‌رسد.

تغییر چهره بازار جمعه

در این بازار هر مغازه‌دار روش خاصی برای جلب مشتری دارد، مثلا یک مغازه‌دار در انتهای بازار با ماکائو گران‌قیمت خود به‌شدت گرم گرفته و پرنده زیبای خود را مانند فرزند در آغوش گرفته بود. فروشنده دیگر حداقل ۳۰ عدد طوطی را برای بازدید عموم آزاد گذاشته بود، البته مغازه‌دار زیاد خوش‌اخلاق نبود و اجازه لمس پرنده‌ها را نمی‌داد. در جای دیگری از بازار، مرغ مینایی در قفس بود که به خریداران سلام می‌کرد و حسابی دل علاقه‌مندان را می‌برد اما جالب بود که نرخ نسبتا مناسب‌تری نسبت به طوطی‌های رنگارنگ داشت و قیمت آن به ۳ میلیون تومان می‌رسید.
خارج از بازار هم پرندگانی خریدوفروش می‌شدند؛ با نگاهی به اطراف، پیرمردی دیده می‌شد که چند عروس هلندی بی‌حال در قفس برای فروش داشت که هرکدام را حداقل ۳۰۰ هزار تومان ارزان‌تر از مغازه‌داران داخل بازار می‌فروخت، با نگاه کردن به پرنده‌های بی‌نشاط، ناخودآگاه در ذهن ضرب‌المثل «هیچ ارزانی بی‌حکمت نیست» تداعی می‌شد.
تمام این توصیفات فقط بخش کوچکی از این بازار گسترده بود. این بازار در روزهای تعطیل به‌ویژه جمعه‌ها دیگر بازار پرندگان نیست و بیشتر شبیه باغ‌وحشی از حیوانات بی‌پناهی می‌شود که برای فروش به این مکان آورده شده‌اند. اگرچه افراد اجازه ورود هیچ حیوانی به‌غیراز پرنده را به بازار اصلی ندارند اما این امر مانع از این نمی‌شود کسی در حوالی این بازار به خریدوفروش حیوانات دیگر اقدام نکند.

پامرانین ۵۰ میلیونی خریدار دارد؟

بر خلاف بازارچه پرندگان که شما اجازه خریدوفروش پرنده و حیوانات غیرمجاز را ندارید، در بیرون محوطه و اطراف پارکینگ و حتی کنار گذرگاه اتوبان آزادگان حیواناتی را برای فروش مشاهده می‌کنید که شاید قبل‌تر در برنامه‌های راز بقا دیده بودید، از انواع میمون، سنجاب، سگ، گربه و خارپشت گرفته تا گونه‌های مختلف خرگوش، همستر، لاک‌پشت، شاهین، عقاب و... که به‌صورت غیرمجاز به فروش می‌رسند.
کمی پایین‌تر زن و مرد جوانی در قفس‌های جداگانه انواع سگ‌های نگهبان و زینتی را برای فروش آورده بودند. از نژاد و نرخ سگ‌های پرسیده شد که فروشنده وقت زیادی برای توضیح نرخ و نژاد سگ‌ها گذاشت، از شیتزو ۶ میلیونی و پیکینیز ۸ میلیونی گرفته تا ژرمن شپرد ۲۵ میلیونی و پامرانین ۵۰ میلیونی که فقط یک کیلو وزن داشت! سگ پرتقالی رنگ خرسی که طرفداران زیادی دارد و برای خرید این دو سگ صف کشیده بودند.
فروشندگان ادعا می‌کنند تمامی سگ‌ها سالم هستند، شناسنامه دارند و واکسن فصلی‌شان تزریق شده اما ظاهر حیوانات سن و سالی که فروشنده می‌گفت نشان نمی‌داد و تقریبا سگ‌های بالغ به‌جای توله‌سگ فروخته می‌شد، انگار که کلاهبرداری در این بازار به امری عادی تبدیل شده است. کمی آن‌طرف‌تر زن و مرد جوانی ادعا می‌کردند به‌علت مهاجرت مجبور به فروش سگ‌ها شده‌اند؛ حالا این سوال پیش می‌آید که چرا کسی باید چند نژاد مختلف سگ را باهم در منزل نگه دارد که بخواهد بعدا بفروشد؟ فروشندگانی بودند که با چرب‌زبانی به بهانه‌های مختلف سگ‌های خود را می‌فروختند و برای کسی این سوال پیش نمی‌آمد که حیوانات خانگی این زن و شوهر تمامی ندارد؟!

سخن پایانی

در کنار گذرگاه اتوبان آزادگان، جمعیت به‌نسبت زیادی جلب‌توجه کرد، با نزدیک‌تر شدن به جمعیت، بچه میمونی در قفس برای فروش آورده شده بود که نرخ آن، ۵ میلیون تومان بود.
از ظاهر حیوان زبان‌بسته مشخص بود که ساعت‌هاست آب و غذایی نخورده.
کمی آن‌طرف‌تر مردی که یک قفس بزرگ پشت نیسان آبی خود درست کرده و انواع کبوتر را برای فروش آورده بود، مدعی بود فردی را می‌شناسد که می‌تواند قرقی، شاهین و عقاب را به بهای گزافی به مشتریان بفروشد.
در کل محیط ناامن، بهداشت ضعیف و بی‌توجهی به حقوق حیوانات و زیر پا گذاشتن قوانین محیط‌زیست، عواملی هستند که با چند دقیقه گشت‌وگذار در حوالی بازار پرندگان قابل‌مشاهده است و وجود بازار سیاه خریدوفروش گونه‌های حیوانات در حال انقراض و پرنده‌های کمیاب، چهره این بازار را به‌کلی سیاه کرده؛ بازاری که در آن افراد، حیوانات مریض خود را به‌جای کلینیک‌های دامپزشکی برای فروش به این مکان می‌آورند.

> بازار پرندگان تهران جمعه‌ها بیشتر شبیه باغ‌وحشی از حیوانات بی‌پناه می‌شود که برای فروش به این مکان آورده شده‌اند

ماجرای کمبود مقطعی شیرخشک‌های رژیمی

سازمان غذا و دارو، آمار دپوی گمرک را ندارد

ماجرای کمبود شیرخشک‌های رژیمی، دوباره بحث ترخیص کالاهای سلامت‌محور از گمرک را داغ کرد، به‌طوری که گمرکی‌ها مدعی تاخیر در ترخیص محموله‌های شیرخشک رژیمی شدند اما از سویی نیز سازمان غذا و دارو اعلام کرد که مقرر شده بود گمرک نسبت به فراهم کردن امکان ارسال اطلاعات محموله‌های فرآورده‌های سلامت‌محور که مرتبط با سازمان غذا و دارو است، از طریق سامانه‌های الکترونیکی به سازمان اطلاع دهد، در حالی‌که این سازمان از محموله‌های شیرخشکی که از بهمن سال گذشته در گمرک دپو شده بودند، اطلاعی نداشت.
به گزارش ایسنا، با آغاز زمزمه‌های کمبود شیرخشک‌های رژیمی در بازار در ابتدای اردیبهشت امسال، اماواگرهایی درباره وضعیت ترخیص یک‌میلیون شیرخشک دپوشده در گمرک مطرح شد؛ موضوعی که گمرکی‌ها در واکنش به آن اعلام کردند که ترخیص محموله‌هایی مانند شیرخشک از گمرک، با حداقل اسناد و تایید وزارت بهداشت انجام می‌شود. بر این اساس، شرکت واردکننده باید پس از ترخیص کالا، طی مدت زمان تعیین‌شده نسبت به ایفای تعهدات خود برای تکمیل اسناد ترخیص کالا اقدام کند.
براساس اعلام مسئولان گمرک، این در حالی بود که واردکننده این شیرخشک‌ها برای برخی محموله‌های قبلی تعهدات خود را به سازمان غذا و دارو و نهادهای مجوزدهنده انجام نداده و سازمان غذا و دارو نیز مهلت را تمدید نکرده بود. از سویی ثبت سفارش و مجوز سلامت هم از طرف سازمان غذا و دارو تایید نشده بود، با این حال در نیمه نخست اردیبهشت، مجوز ثبت سفارش توسط سازمان غذا و دارو تایید شد.
در نهایت گمرک اعلام کرد صاحب کالا، ۱۹ محموله شیرخشک رژیمی شامل ۳ محموله در بهمن، ۶ محموله در اسفند سال گذشته و ۱۰ محموله دیگر در فروردین وارد کرده که فرآیند تایید ثبت سفارش از سوی سازمان غذا و دارو و صدور مجوز در حال انجام است و تقریبا قبل از نیمه اردیبهشت اعلام شد که حدود ۱۲۰ هزار قوطی ترخیص شده و برای مابقی هم به محض صدور تاییدیه لازم از سوی سازمان غذا و دارو ترخیص انجام خواهد شد.

■ توزیع شیرخشک‌های رژیمی در داروخانه‌ها

در همین زمینه،۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱، سازمان غذا و دارو از توزیع شیرخشک‌های رژیمی در داروخانه‌های سراسر کشور خبر داد و اعلام کرد که از ۱۰ اردیبهشت، ۱۳ هزار قوطی شیرخشک پس از شناسه‌گذاری در چرخه توزیع قرار گرفته است. همچنین بخش‌های دیگر از محموله بزرگ وارداتی شیرخشک‌های رژیمی که شامل یک‌میلیون قوطی بوده، بلافاصله پس از برچسب‌گذاری توزیع می‌شود.

■ الزام ثبت این فرآورده‌ها در سامانه TTAC

در عین حال، مسئولان سازمان غذا و دارو دلیل کمبود مقطعی در تامین شیرخشک‌های رژیمی را تاخیر در تخصیص ارز باکیفیت دانسته و در عین حال اعلام کردند شیرخشک‌های رژیمی مشمول دریافت ارز دولتی و غیریارانه‌ای هستند و بر همین اساس برای جلوگیری از خروج این فرآورده‌ها از زنجیره توزیع و عرضه، بخشنامه‌ای مبنی بر الزام شرکت‌های پخش و داروخانه‌ها به ثبت اطلاعات فروش و عرضه شیرخشک‌های رژیمی و غذاهای ویژه در سامانه TTAC به معاونت‌های غذا و داروی سراسر کشور ابلاغ شد. همچنین سازمان غذا و دارو اعلام کرد که در صورت عدم‌ثبت این اطلاعات، سهمیه داروخانه‌های متخلف قطع خواهد شد.

■ گمرک باید اطلاعات دهد

در همین راستا، بهادر صیدمحمدیان در گفت‌وگو با ایسنا درباره وضعیت ترخیص شیرخشک‌های رژیمی از گمرک، گفت: طبق تفاهمنامه‌ای که در سال ۱۳۹۷ به امضای وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر امور اقتصاد و دارایی رسیده، مقرر شده بود گمرک نسبت به فراهم کردن امکان ارسال اطلاعات محموله‌های فرآورده‌های سلامت‌محور که مرتبط با سازمان غذا و دارو است، از طریق سامانه‌های الکترونیکی به سازمان اطلاع دهد. درحالی‌که سازمان غذا و دارو اطلاعی از محموله‌هایی که از بهمن سال گذشته در گمرک دپو شده بودند، نداشت، به محض اعلام این دپو، سازمان غذا و دارو اقدامات مربوط به ترخیص این کالاها را سریعا پیگیری و فرآیند را آغاز کرد.
وی افزود: با شرکت‌های تامین‌کننده شیرخشک‌های رژیمی جلسه برگزار شد و شیرخشک‌های رژیمی که پس از آن جلسه وارد گمرک شدند، به صورت بخش به بخش و با اظهار شرکت‌ها، همان روز یا در نهایت یک روز بعد به شکل سیستمی در سامانه TTAC ترخیص شد.
رئیس اداره شیرخشک رژیمی و غذای ویژه سازمان غذا و دارو اظهار کرد: پس از ترخیص شیرخشک‌های رژیمی، محموله برای شناسه‌گذاری و الصاق برچسب اصالت به صورت بخش به بخش به‌طور مستقیم به انبارهای مربوطه ارسال شد. بعد از ترخیص مرحله‌به‌مرحله محموله وارداتی از گمرک و شناسه‌گذاری آنها، در تعطیلات عید فطر، این محموله‌ها به انبار شرکت‌های پخش و به کل کشور به‌طور همزمان ارسال شد و در چرخه توزیع قرار گرفت و پس از تعطیلات عید فطر نیز به‌طور پیوسته توزیع سراسری شیرخشک‌های رژیمی انجام شد.

■ نحوه تمدید مهلت تعهدات شرکت‌ها

وی درباره نحوه تمدید مهلت تعهدات شرکت‌ها، گفت: شرکت‌ها با نامه‌ای که از سازمان غذا و دارو برای ترخیص و تعهدات ارزی‌شان دریافت می‌کنند، سررسید اعتبار این مستندات را دارند و قبل از اتمام تاریخ‌شان دوباره برای تمدید مهلت تعهدات‌شان به سازمان غذا و دارو درخواست می‌دهند و در همان روز تمدید، این اسناد دوباره از سوی سازمان غذا و دارو برای گمرک صادر می‌شود. در نتیجه مشکلی برای ترخیص سایر اقلامی که به‌تازگی وارد گمرک می‌شوند، نخواهد بود.

■ توزیع ۶۸ هزار قوطی شیرخشک رژیمی

وی با بیان اینکه تا ۲۷ اردیبهشت بیش از ۶۸ هزار قوطی شیرخشک رژیمی توزیع شده، گفت: باید توجه کرد که فرآیند ثبت سفارش اقلام سلامت‌محور در سامانه TTAC و به‌طور اتوماتیک انجام می‌شود.
بر این اساس پس از اینکه شرکت این اقدام را انجام داد، ترخیص به‌طور سیستمی انجام می‌شود.
صیدمحمدیان تاکید کرد: در عین حال در نیمه نخست اردیبهشت امسال هم سامانه زنجیره تامین ابر سامانه تی‌تک راه‌اندازی شد که در این سامانه، شرکت‌های تامین‌کننده، شرکت‌های پخش و داروخانه‌ها ملزم به ثبت اطلاعات هستند. به‌طوری‌که تامین‌کننده اطلاعات محموله شناسه‌گذاری‌شده را در سامانه اظهار می‌کند، شرکت‌های پخش اطلاعات فروش به داروخانه و داروخانه‌ها هم اطلاعات عرضه به مصرف‌کننده و اینکه براساس هر کد ملی چه فرآورده‌هایی به افراد تحویل داده شده را ثبت می‌کنند.
باتوجه به اینکه این فرآورده‌ها مشمول ارز دولتی هستند، این سامانه به‌منظور جلوگیری از هرگونه نشت این فرآورده‌ها به بازار، طراحی و پیاده‌سازی شده و تحت نظارت مستمر سازمان و معاونت‌های غذا و دارو سراسر کشور است.

دریچه

یک تجارت کثیف

تجارت غیرقانونی و فروش حیوانات وحشی در دهه‌های اخیر به شکل بی‌سابقه‌ای رواج یافته و تهدید جدی برای بین بردن حیات‌وحش است.
تجارت حیات‌وحش یکی از سودآورترین معاملات غیرقانونی در جهان است که سود سالانه آن ۱۰ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.
متاسفانه تجارت غیرقانونی حیوانات و فروش حیوانات خاص تبدیل به یک کسب‌وکار بزرگ شده و سودآوری آن سبب بیشتر شدن شکارچیان غیرقانونی می‌شود.
فروش حیوانات وحشی در شبکه‌های گوناگون بین‌المللی تجارت غیرقانونی حیوانات مانند قاچاق اسلحه و مواد مخدر انجام می‌شود. برخی از نمونه‌های تجارت غیرقانونی حیوانات و فروش حیوانات وحشی به خوبی شناخته‌شده‌اند؛ مانند شکارچیان فیل برای استفاده از عاج و شکارچیان ببر برای استفاده از پوست آنها.
هر ساله بدون توجه به نقش حیوانات در زندگی انسان، نادیده گرفتن روابط میان انسان‌ها و حیوانات و همچنین، فواید حیوانات اهلی، صدها هزار از آنها برای استفاده در صنایع گوناگون مانند مصارف زینتی، تولید چرم، سرگرمی‌های گردشگری و تولید دارو به فروش می‌رسند.

■ تجارت غیرقانونی حیوانات چیست؟

هرگاه افرادی به فروش حیوانات وحشی، فروش حیوانات خاص، شکار و مبادله گونه‌های محافظت‌شده بپردازند، به تجارت غیرقانونی حیوانات مبادرت ورزیده‌اند.
با توجه به ماهیت فروش حیوانات خاص و تجارت غیرقانونی حیوانات تقریبا به‌دست آوردن آمار دقیق از میزان تلفات گونه‌های گوناگون در این امر بسیار سخت است.
یک نگاه اجمالی به آمار، مواردی مانند تجارت ۱۰۰ میلیون تن‌ماهی غیرخوراکی، ۱۵ میلیون پرندگان زینتی و ۴۴۰ هزار تن از گیاهان کمیاب، تنها در یک سال را نشان می‌دهد.

■ معضلات تجارت غیرقانونی

یکی از مهم‌ترین معضلات فروش حیوانات وحشی به شکل غیرقانونی، وجود بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوانات و امکان انتقال بیماری از حیوان به انسان است.
نگهداری از حیوانات اهلی، نظر به فواید حیوانات اهلی، نگهداری حیوان خانگی و حیوانات آپارتمانی با توجه به فواید نگهداری حیوانات خانگی نیاز به واکسیناسیون حیوانات خانگی و واکسیناسیون حیوانات اهلی دارد.
در صورتی که خریدوفروش حیوانات به‌طور غیرقانونی انجام‌شود، به‌طور قطع به این موارد بهداشتی توجهی نخواهد شد و این مورد برای حیوانات و انسان‌ها بسیار خطرناک خواهد بود.
از سویی دیگر به خطر افتادن بقای گونه‌های در معرض خطر و منقرض شدن نسل‌های گوناگون حیوانات، سبب بهم خوردن تعادل اکوسیستم‌های (Ecosystem) طبیعی و وارد شدن آسیب‌های جبران‌ناپذیری به بقا بشریت خواهد شد. کنوانسیون بین‌المللی حمایت از گونه‌های در معرض خطر (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and) کنوانسیون بین‌المللی حمایت از گونه‌های در معرض خطر یا CITES تحقیقات وسیعی را در خصوص فروش حیوانات خاص به صورت غیرقانونی انجام و طرح‌های متفاوتی را برای مبارزه با این معضل پیشنهاد داده است.

■ وضع قوانین و محدودیت‌ها

یکی از این موارد ممنوعیت یا محدود کردن تجارت و خریدوفروش گونه‌های خاص است. این محدودیت‌ها در مرزها و کشورهای در حال توسعه که بیشترین آمار تجارت غیرقانونی حیوانات را دارند، با جدیت بیشتری پیگیری می‌شود، از جمله این مکان‌ها، مرزهای بین‌المللی چین و مرزهای شرقی اتحادیه اروپا هستند.

■ نیاز به آموزش عمومی

یکی از قدرتمندترین ابزارها برای مبارزه با تجارت غیرقانونی حیات‌وحش، متقاعد کردن مصرف‌کنندگان برای انتخاب آگاهانه محصولات هنگام خرید کردن است. این مورد به‌جز مصرف‌کنندگان نهایی، شامل تولیدکنندگان، تامین‌کنندگان و فروشگاه‌های واسط نیز می‌شود. بدون شک نبودن تقاضا در بازار برای محصولاتی که به‌طورجدی سبب آسیب رسیدن به حیات‌وحش می‌شود، در نهایت می‌تواند سبب توقف عرضه و تولید آن شود.

روی خط خبر

انتصاب در حوزه بنادر و دریانوردی امیرآباد

طی حکمی از سوی عضو هیات‌عامل و معاون برنامه‌ریزی، توسعه مدیریت و منابع سازمان بنادر و دریانوردی و بنا بر پیشنهاد مدیرکل بندرامیرآباد، محمدیاسین یزدانی به‌عنوان معاون فنی و مهندسی اداره کل بنادر و دریانوردی امیرآباد منصوب شد. به گزارش واحد روابط عمومی اداره کل بنادر و دریانوردی امیرآباد، محمدیاسین یزدانی طی حکمی از سوی حسن بیک محمدلو به معاونت فنی و مهندسی اداره کل بندرامیرآباد منصوب شد. محمدیاسین یزدانی، کارشناس ارشد سازه‌های هیدرولیک و دانش‌آموخته روابط بین‌الملل در مقطع دکتری و دارای پایان‌نامه با موضوع تاثیر توسعه بنادر بر امنیت منطقه و دریای عمان است که پیش از این، معاونت فنی و مهندسی بنادر غرب استان هرمزگان را در کارنامه مدیریتی خود دارا است.

نظارت بر عرضه کالاهای اساسی در یزد

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد از آغاز مانور عملیاتی نظارت بر عرضه کالاهای اساسی مردم در استان یزد همزمان با اجرای طرح مردمی کردن یارانه‌ها خبر داد.

علمدار یزدی افزود: ۲۰۰ نفر از کارکنان سازمان صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، شرکت شهرک‌های صنعتی و اتاق اصناف در قالب ۹۵ تیم در اجرای این مانور مشارکت کرده‌اند. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد با بیان اینکه بازرسان وضعیت کمبود برخی اقلام در بازار را بررسی خواهند کرد، افزود: بازرسان در این طرح علاوه بر پیشگیری از هرگونه سوءاستفاده از شرایط موجود، با متخلفان نیز برخورد کرده و اعمال قانون خواهند شد.

وی با بیان اینکه در یک روز گذشته، ۳۴۰۰ بازرسی انجام شده که منجر به ۴۱۴ فقره پرونده شده است، گفت: کار نظارت بر بازار توسط این بازرسان در مدت ۳ روز از ساعت ۷ تا ۱۹ انجام می‌گیرد و وضعیت بازار به‌صورت روزانه از طریق گزارش‌های این بازرسان بررسی و درباره مسائل پیرامون آن تصمیم‌گیری می‌شود. فاطمی، استاندار یزد هم با قدردانی از عوامل اجرایی این مانور تاکید کرد که این بازرسی‌ها می‌تواند در حفظ آرامش جامعه موثر باشد.

تسریع در پیشرفت پروژه‌های اصفهان

در نخستین جلسه شورای اداری اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان در سال ۱۴۰۱ بر سرعت‌بخشی به پروژه‌های اجرایی تاکید و به تبیین برنامه‌ها و اولویت‌ها در راستای پیشبرد اهداف امسال پرداخته شد.

به گزارش خبرنگار صمت از اصفهان، مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان در این جلسه پس از استماع گزارشات و مسائل ارائه‌شده از سوی معاونان، راهکارهای اساسی، عملیاتی و واقع‌بینانه در این باره را بیان کرد.

قاری قرآن بااشاره به نام‌گذاری سال ۱۴۰۱ از سوی رهبر معظم انقلاب به‌نام «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» اظهار کرد: با تشکیل کارگروه‌های ویژه به‌منظور تحقق شعار امسال، در حوزه فعالیت این اداره کل گام برمی‌داریم و در سایه تلاش و برنامه‌ریزی عملیات اجرایی تمامی پروژه‌ها را سرعت می‌بخشیم.

وی همچنین سرعت‌بخشی به پیشرفت فیزیکی پروژه‌های در دست اجرا را یکی از اولویت‌های اداره کل برشمرد و گفت: تمامی پروژه‌ها و طرح‌ها باید در بازه زمانی تعریف‌شده و با کیفیت مناسب به‌مرحله اجرا در آید. این مدیرکل بااشاره به نتایج به‌دست‌آمده در سال ۱۴۰۰، عملکرد این اداره کل را مثبت ارزیابی کرد و از همکاری و تلاش تمامی معاونان و پرسنل اداره‌کل قدردانی به‌عمل آورد. قاری قرآن مسائل و مشکلات حوزه‌های کاری مختلف، ظرفیت‌های موجود، مسائل مالی و پروژه‌های در حال اجرا و قابل‌افتتاح را مورد تحلیل و بررسی قرار داد و در این راستا دستورات لازم را صادر و برای برخی امورات خاص هر حوزه سیاست‌گذاری‌هایی را ابلاغ کرد. وی افزود: از معاونت‌ها و روسای ادارات راه و شهرسازی استان اصفهان انتظار می‌رود نسبت به اولویت‌بندی امور اقدام و با بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌ها و تمهیدات لازم، فرآیندهایی را تبیین کنند تا در راستای تسهیل و افزایش سرعت اجرای طرح‌ها و خدمت‌رسانی به مردم اقدام شود.

سرمایه‌گذاران اردبیل تسهیلات می‌گیرند

استاندار اردبیل گفت: با هدف حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، ۱۸۰ میلیارد تومان تسهیلات از محل تبصره ۱۸ در سطح استان اردبیل پرداخت می‌شود. به گزارش مهر، سید حامد عاملی در ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در اردبیل اظهار کرد: بانک‌های عامل باید در پرداخت تسهیلات از محل تبصره ۱۸ برای سرمایه‌گذاران و کارآفرینان تلاش مضاعفی را انجام دهند تا ما بتوانیم در بخش‌های کشاورزی، گردشگری، صنعتی و حوزه‌های فرهنگی و ورزشی این تسهیلات را با پشتیبانی و حمایت همه‌جانبه مسئولان و مدیران دستگاه‌های اجرایی به متقاضیان طرح‌های اشتغالزا پرداخت کنیم. استاندار اردبیل گفت: باتوجه به مطالبه سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان در جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید با همکاری شرکت مخابرات و زیرساخت مقرر شد تا تقویت آنتن‌های تلفن‌همراه را در مناطق مختلف استان شاهد باشیم تا فعالان اقتصادی در زیرساخت ارتباطی و تلفن‌همراه و اینترنت خود با مشکلی روبه‌رو نشوند. عاملی به‌صدور مجوز قانونی برای طرح‌های گردشگری در مسیر اردبیل-سرعین و جلوگیری از صدور مجوزهای برداشت معادن در این مسیر با بررسی کارشناسی دفتر فنی اشاره کرد و افزود: در این زمینه نظر متخصصان امر برای ما در اولویت توجه قرار دارد. وی همکاری دامپزشکی را در صدور مجوز پروانه صادرات برای واحد تولیدی عسل سبلان یادآور شد و خاطرنشان کرد: در کنار همراهی دامپزشکی در صدور این پروانه امیدواریم امکان بسته‌بندی مناسب و صادرات با کیفیت عسل دامنه‌های سبلان از طریق تولیدکنندگان استانی به‌شکل مناسب فراهم آید.

استاندار اردبیل از بانک‌های عامل خواست تا از تملک واحدهای راکد و نیمه‌تعطیل جلوگیری کرده و در سطح استان واحدهای سازمانی صنعت، معدن و تجارت و شهرک‌های صنعتی با احصا واحدهای راکد و غیرفعال، تلاش برای فعال کردن مجدد این واحدها را انجام دهند.

نبض صنعت چاپ در آذربایجان‌غربی کند می‌زند

خطری به‌نام «چاپخانه‌های زیرزمینی»

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

صنعت چاپ در آذربایجان‌غربی روزگاری است درگیر مشکلات عدیده‌ای شده؛ مالیات‌های سنگین، بی‌تفاوتی نهادهای متولی و سنگینی بار بیمه‌های اعمال‌شده، توان ادامه حیات را از فعالان این صنعت گرفته است. به‌نظر می‌رسد شانه‌های صنعت چاپ استان، تحمل بار سنگین مشکلات ذکرشده را ندارد و فعالان این عرصه پس از عمری دویدن و پله‌های دستگاه‌های متولی را طی کردن، دست خالی مانده و نظاره‌گر ورشکستگی واحدهای خود شده‌اند.

بانک‌ها به‌ویژه آنها که در راستای حمایت از تولید نام‌گذاری شده‌اند و حتی نام تولید را یدک می‌کشند، نه‌تنها دست یاری به سمت این صنعت دراز نکرده‌اند، بلکه برعکس عمل کرده و گذشته از این با اعمال قوانین دست‌وپاگیر و ساختگی، برخوردهای ناشایست و اختصاص دادن همکاری خود، تنها به واحدهای اندک و مشخص و رویگردانی از چاپخانه‌داران، زخم فعالان این صنعت را عمیق‌تر کرده‌اند.

بسیاری از فعالان این حوزه معتقدند نفس‌های صنعت چاپ آذربایجان‌غربی به‌شماره افتاده و خبر از آینده‌ای ناگوار می‌دهد که تبعات ناشی از مرگ این صنعت ۲۰۰ساله، آسیب‌های زیادی نصیب بخش فرهنگ این استان خواهد کرد.

همچنین فعالیت چاپخانه‌های زیرزمینی (غیرمجاز) توسط برخی و نبود نظارت نهادهای مربوطه و برخورد با آنان زمینه‌ای فراهم کرده تا این چاپخانه‌ها با فرار از مالیات، سودهای کلانی به‌دست آورده و هرچه بیشتر چاپخانه‌های بنام و مطرح استان را در تنگنا قرار دهند.

فرسوده بودن امکانات و تجهیزات صنعت چاپ استان، مشکلی دیگر به مشکلات این صنف اضافه کرده و از رسیدن به‌حق خود بازداشته است، علاوه بر این افزایش نرخ کاغذ و برداشته شدن ارز ۴۲۰۰ تومانی، قصه تلخ دیگر این صنعت دیرپای استان آذربایجان‌غربی است.

وارداتی شدن مواد اولیه و ماشین‌آلات هم، نفس صنعت چاپ و فعالان آن را کندتر کرده، چنان که رئیس اتحادیه چاپخانه‌داران استان می‌گوید: چاپخانه‌داران سالانه ۷۰۰ میلیون مالیات پرداخت می‌کنند و این مالیات سنگین اجازه ادامه فعالیت به فعالان این صنعت را نمی‌دهد.

مجید محبی ضمن بیان این مطلب افزود: روزبه‌روز وضعیت صنعت چاپ استان بدتر می‌شود و فعالان این صنعت بی‌نصیب از سرمایه در گردش و حمایت‌های لازم هستند.

رئیس اتحادیه چاپخانه‌داران استان، نبود حمایت و مانع‌تراشی بانک‌ها را از جمله مشکلات صنعت چاپ استان و فعالان این صنعت دانست و گفت: بانک‌ها تنها به ۱۴ واحد موردنظر وام می‌دهند، اما صاحبان چاپخانه بی‌بهره از تسهیلات هستند حتی بانک کارآفرینی امید و توسعه هم همکاری با این صنف ندارد و حمایتی نمی‌کند.

محبی ادامه داد: بانک‌ها با اعمال قوانین ساختگی نه‌تنها مانع دسترسی چاپخانه‌ها به تسهیلات می‌شوند، بلکه با برخورد نه‌چندان مطلوب با سرمایه‌گذاران این بخش، فرصت فعالیت را از آنها می‌گیرند.

وی افزود: بانک با سود ۱۸ درصدی وام می‌دهد، آن هم با وثیقه و ضامن و در صورتی که یک قسط از زمان پرداخت عقب بیفتد، از حساب صاحب چاپخانه برداشت می‌کند، در حالی که این مهم را باید معیار قرار دهند که صنعتگر ممکن است همیشه پولی برای پرداخت در اختیار نداشته و نیازمند زمان بیشتری باشد.

> برخی با راه‌اندازی چاپخانه‌های زیرزمینی، سودهای کلانی به‌دست آورده و چاپخانه‌های بنام را در تنگنا قرار داده‌اند

محبی اظهار کرد: بانک‌ها نه‌تنها نسبت به صنعت چاپ استان بی‌مهری کرده و برای پرداخت وام فرآیند سختی را اتخاذ می‌کنند، بلکه سفارشات چاپی خود را هم به‌جای واگذاری به چاپخانه‌های استان به استان‌های دیگر ارسال می‌کنند.

رئیس اتحادیه چاپخانه‌داران استان آذربایجان‌غربی اضافه کرد: برخی دستگاه‌ها اعتبارات قابل توجهی را سالانه صرف سفارشات چاپی خود می‌کنند، اما این مبلغ و حتی اندکی از آن به‌دست چاپخانه‌های مطرح و مشخص استان نمی‌رسد بلکه توسط بعضی نصیب برخی افراد سودجو می‌شود.

وی یادآور شد: پیگیری‌ها و جلسات ما با مدیران و مسئولان این ارگان‌ها و یادآوری ردپای سودجویان در سفارشات چاپی‌شان راه به جایی نبرده و تاکنون نتیجه‌ای نگرفته‌ایم.

محبی به بورس رفتن کاغذ را عامل بازدارنده دیگری برای چاپخانه‌های استان دانست و گفت: این وضعیت در عمل چاپخانه‌ها را دچار مشکلات اساسی می‌کند.

محبی افزود: با وضعیت به‌وجودآمده و نبود حمایت و دست خالی ماندن چاپخانه‌ها، بسیاری از بهترین اپراتورها و طراحان این صنف به کشورهای همجوار رفته و در آنجا فعالیت می‌کنند، در حالی که برای این نیروها سرمایه‌گذاری و آموزش‌های مختلف به آنها داده شده و به‌عبارتی سرمایه چاپخانه‌ها محسوب می‌شوند.

▣ تهدید جدی چاپخانه‌های زیرزمینی

وی اظهار کرد: چاپخانه‌های زیرزمینی یکی دیگر از معضلات پیش‌روی چاپخانه‌داران این استان بوده که با فرار از پرداخت مالیات و اتکا به شیوه‌های مختلف، سفارش‌های چاپی را از ارگان‌ها دریافت کرده و سودهای کلانی دریافت می‌کنند.

محبی فعالیت خارج از وظیفه کانون‌های تبلیغاتی را دیگر مشکل پیش‌روی چاپخانه‌های استان دانست و افزود: کانون‌های تبلیغاتی هم به‌جای انجام کار اصلی خود به حوزه فعالیت چاپخانه وارد شده و اقدام به دریافت سفارش چاپی میلیاردی کرده و مانع فعالیت چاپخانه‌های رسمی می‌شوند.

پیشکسوت صنعت چاپ آذربایجان‌غربی با بیان اینکه صنعت چاپ استان از نبود حمایت و بی‌مهری بانک‌ها رنج می‌برد، افزود: بانک‌های استان می‌توانند با اعطای وام‌های کم‌بهره، حیاتی دوباره به صنعت چاپ استان ببخشند، اما تاکنون چنین اتفاقی نیفتاده است.

قنبری، مدیر چاپ‌افست ارومیه نیز با بیان اینکه صنعت چاپ استان ارزآوری خوبی برای استان دارد و می‌تواند سفارش‌های چاپی از کشورهای همجوار دریافت کرده و همچنین وارد بازار رقابت آنها شود، گفت: به‌دلیل فرسوده بودن ناوگان صنعت چاپ و نبود حمایت از سوی دستگاه‌های مختلف و موانع و مشکلات متعدد، تاکنون نتوانسته از این موقعیت بهره‌مند شود.

وی با اشاره به همجواری استان با چند کشور خارجی و امکاناتی نظیر برق، کارگر و نیروی متخصص در استان افزود: این امکانات در کشورهای همجوار وجود ندارد، در حالی که آذربایجان‌غربی از ظرفیت خوبی در زمینه صنعت چاپ بهره‌مند است و می‌تواند وارد بازار رقابت با کشورهای همجوار شود، اما به‌دلیل حمایت نشدن از سوی بانک‌ها و دستگاه‌های دیگر نتوانسته به این مهم دست یابد.

قنبری افزود: کشورهای همسایه بهترین بازار کار برای تولیدکنندگان هستند که دستگاه‌های فرسوده این اجازه را به ما نمی‌دهد و حمایت عادلانه از صنعت چاپ استان انجام نمی‌شود.

قنبری اضافه کرد: صنعت چاپ، صنعتی تولیدی است که اشتغالزایی ایجاد می‌کند و اگر حمایت‌های لازم انجام نشود، چاپخانه‌ها در ۶ ماهه دوم سال با مشکلات متعددی مواجه خواهند شد.

وی افزود: در طول سالیان متمادی، رهبر معظم انقلاب بر حمایت از تولید تاکید فرموده‌اند و امسال نیز دوباره به این موضوع اشاره کرده‌اند، اما وام‌های اعطایی به افرادی داده می‌شود که دستی در کار تولید ندارند.

قنبری با بیان اینکه حمایت از تولید تنها شعار شده است، گفت: حمایتی از تولیدکننده انجام نمی‌شود و قوانین ساختگی باعث می‌شود، هم تولیدکننده با آسیب‌های جدی مواجه شود و هم پول و سرمایه خود را به‌سمت شغل‌های کاذب سوق دهد.

مدیرچاپ‌افست ارومیه با بیان اینکه مواد اولیه صددرصد و ماشین‌آلات ۹۰ درصد وارداتی شده است، گفت: از سوی دیگر، برداشته شدن ارز ۴۲۰۰ تومانی، افزوده شدن نرخ کاغذ و مالیات گمرکی مشکلات چاپخانه‌داران را مضاعف کرده و در عمل به چاپخانه‌ها شوک وارد کرده است. وی به آسیب‌های ناشی از تعطیلی چاپخانه‌ها اشاره کرد و گفت: در صورت ادامه این روند و تعطیلی چاپخانه‌ها تبعات جبران‌ناپذیری گریبانگیر جامعه خواهد شد، زیرا اگر در هر چاپخانه ۱۰ نفر کار کنند، با بیکار شدن ۱۰ نفر، چندین نفر دیگر بی‌نصیب از درآمد شده و گرفتار مشکلات مختلفی خواهند شد. مدیر چاپ‌افست ارومیه ادامه داد: در کشوری مثل ترکیه پس از صنعت گردشگری، صنعت چاپ، تولید و بسته‌بندی از اولویت حمایتی برخوردار است، در حالی که در آذربایجان‌غربی نگاهی به صنعت که شاخه بزرگ آن، صنعت چاپ است، وجود ندارد.

▣ ورشکستگی ۳۵ چاپخانه در یک سال

پیشکسوت صنعت چاپ آذربایجان‌غربی اظهار کرد: از سال گذشته تاکنون ۳۵ چاپخانه افست، دیجیتال و بنر در استان ورشکست شده و نزدیک ۴۰ نفر بیکار شده‌اند.

وی افزود: همچنین بسیاری از چاپخانه‌های استان به‌دلیل افزایش نرخ مواد اولیه، مالیات‌های سنگین، مشکلات ناشی از بیمه، نبود حمایت بانک‌ها و نداشتن سرمایه مجبور به تعدیل نیرو شده و می‌شوند، چنان که در برخی چاپخانه‌ها نزدیک ۲۰ نفر تعدیل نیرو شده، در حالی که هریک از این نیروها سرمایه‌های چاپخانه‌ها بوده‌اند.

فعال حوزه صنعت چاپ استان نیز گفت: تعطیلی و ورشکستگی چاپخانه‌ها، جمعیت بیکار استان را مضاعف کرده و سفره‌های خانواده‌های نیروهای بیکارشده از این صنف را کوچک کرده است.

وی که خود را معرفی نکرد، افزود: ما فعالان حوزه صنعت، تولیدکننده‌ایم، وقتی تولیدکننده هستیم باید دست یاری به‌سوی ما دراز شود نه اینکه آنقدر در مسیر بانک‌ها و دستگاه‌های مختلف رفت‌وآمد کنیم و جواب ناخوشایند بشنویم که رنجی دیگر بر رنج‌های‌مان افزوده شود و رمقی برای ادامه و کار کردن نداشته باشیم.

این صنعتگر اظهار کرد: دست‌های ما خالی است و شانه ما نمی‌تواند سنگینی بار مالیات و بیمه را تحمل کند، ما به جایی رسیدیم که امروز دیگر مجبور می‌شویم نیروهای خود را تعدیل کرده و تنها با چند نفر ادامه بدهیم، زیرا توان پرداخت حقوق ماهانه ۶، ۷ میلیونی را نداریم.

سخن پایانی

صنعت چاپ آذربایجان‌غربی قدمتی ۲۰۰ساله دارد و این استان در ردیف نخستین‌های صنعت چاپ کشور است، چنان که شهرستان خوی پس از تبریز و ری سومین شهر و ارومیه ششمین شهر در صنعت چاپ کشور به‌شمار می‌رود. نخستین چاپخانه در ارومیه را میسیون امریکایی به‌نام «پرکینز» در سال ۱۸۴۰ میلادی با مدیریت فردی به‌نام «بریت» راه‌اندازی کرد و نخستین کتابی که در این چاپخانه منتشر شد «در پیرامون لزوم قلب جدید» نام داشت، اما امروز این صنعت دیرپا غبار فراموشی به خود گرفته است. همچنین در حال حاضر ۳۶۰ واحد چاپخانه در استان وجود دارد که همچنان گریبانگیر مشکلات متعددی هستند و به‌عبارتی غبار فراموشی گرفته و بی‌نصیب از حق واقعی خود هستند.

کازرون بسترساز تولید صادرات‌محور می‌شود

در جلسه مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس با نماینده مردم شهرستان‌های کازرون و کوهچنار در مجلس شورای اسلامی درباره مسائل و مشکلات و افق توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی این ۲ شهرستان و نیز منطقه ویژه اقتصادی کازرون بحث و تبادل‌نظر شد.

به گزارش خبرنگار صمت از استان فارس، در این جلسه فریدون عباسی‌دوانی، نماینده مردم شهرستان‌های کازرون و کوهچنار بااشاره به اهمیت توسعه صنعتی در این شهرستان‌ها بر همکاری و پیگیری به‌منظور رفع مشکلات و اجرای طرح‌های توسعه و تکمیل زیرساخت‌ها تاکید کرد.

عباسی‌دوانی با بیان اینکه توسعه پایدار صنعت در این شهرستان مورد توجه است، گفت: شهرک‌های صنعتی می‌تواند در این زمینه نقش مهمی برعهده داشته باشد و ما در این زمینه حمایت می‌کنیم.

نماینده مردم شهرستان‌های کازرون و کوهچنار در مجلس شورای اسلامی همچنین بااشاره به تلاش‌های انجام‌شده برای راه‌اندازی منطقه ویژه اقتصادی کازرون بر تکمیل زیرساخت‌ها تاکید کرد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس نیز در سخنانی بااشاره به سفر اخیر خود به این ۲ شهرستان گفت: در این سفر ضمن بررسی وضعیت زیرساختی منطقه ویژه اقتصادی و نواحی شهید مصلحیان و چنارشاهیجان و بازدید از طرح‌های در حال انجام، تصمیماتی برای تسریع در طرح‌های زیرساختی اتخاذ شد که در حال انجام است.

سیدمصطفی هاشمی با بیان اینکه زیرساخت‌های اولیه نظیر آب و برق، شبکه گاز و فاضلاب در منطقه ویژه اقتصادی کازرون آماده شده است، گفت: بسترهای لازم برای استقرار واحدهای تولیدی، صنعتی فراهم شده و تاکنون ۵ قرارداد نیز منعقد شده است. وی افزود: سایر زیرساخت‌ها نیز همزمان با استقرار واحدها ایجاد می‌شود.

وی در ادامه با بیان اینکه برای حمایت از سرمایه‌گذاران، تمامی امور صدور جواز تاسیس، ساخت، پایان کار و پروانه بهره‌برداری به‌صورت رایگان انجام می‌شود، گفت: شرایط واگذاری زمین در منطقه ویژه اقتصادی کازرون نیز به‌صورت نقد و اقساط است.

هاشمی افزود: سرمایه‌گذاران در منطقه ویژه کازرون می‌توانند در بخش‌های ایجاد واحدهای تولیدی، صنعتی، تجاری و خدماتی به‌فعالیت بپردازند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس با بیان اینکه منطقه ویژه اقتصادی کازرون در زمینی به مساحت ۷۳ هکتار راه‌اندازی شده است، گفت: باتوجه به افق توسعه آینده این منطقه ویژه اقتصادی، پیگیری طرح توسعه آن نیز در حال انجام است.

هاشمی با بیان اینکه تاکنون بیش از ۴۰۰ میلیارد ریال برای انجام زیرساخت‌ها هزینه شده است، گفت: هم‌اکنون نیز ۲ طرح با مبلغ بیش از ۳۰ میلیارد ریال در حال انجام است و به‌زودی آسفالت خیابان‌های اصلی انجام می‌شود و ۲ طرح دیگر نیز در برنامه امسال قرار خواهد گرفت.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس افزود: امیدواریم باتوجه به قابلیت‌های موجود در منطقه ویژه اقتصادی کازرون، این منطقه بتواند زمینه مناسبی برای ایجاد اشتغال پایدار و صادرات فراهم کند.

هاشمی همچنین از تسریع در رفع نواقص و به‌مدار آمدن مدول دوم تصفیه‌خانه فاضلاب ناحیه صنعتی شهید مصلحیان خبر داد و گفت: پیگیری‌هایی برای اخذ مجوز یک حلقه چاه آب، انجام شده که با حفر این چاه بستر مناسبی برای تامین آب پایدار واحدهای مستقر در این ناحیه صنعتی فراهم می‌شود.

هاشمی مهم‌ترین اولویت ناحیه صنعتی کوهچنار را تامین آب پایدار اعلام کرد و گفت: باتوجه به از مدار خارج شدن چاه آب این ناحیه صنعتی، برنامه‌ریزی برای تامین آب موردنیاز صنعتگران فعال در این ناحیه صنعتی و پیگیری حفر چاهی دیگر در دستور قرار گرفت.

وی همچنین بااشاره به انجام طرح شبکه داخلی گاز بر وصل گاز واحدهای فعال و مذاکره با شرکت گاز برای ایجاد ایستگاه TBS گاز برای تامین گاز صنعتی واحدهای فعال این ناحیه صنعتی تاکید کرد.

هاشمی همچنین از انجام طرح ساخت پل روی رودخانه فصلی واقع در مسیر جاده ورودی ناحیه صنعتی خبر داد و گفت: این طرح تا یک ماه آینده به بهره‌برداری می‌رسد.

عرضه زنجیره فولاد در بورس کالا نتیجه‌بخش بود

تراز اقدامات انجام‌شده در وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابتدای استقرار دولت سیزدهم به‌طور کامل مثبت بوده و نباید اجازه دهیم موفقیت‌های کسب‌شده به شکل معکوس به مردم منتقل شود. به‌گزارش شاتا، محمدصادق مفتح، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی گفت: وزارتخانه با ادغام ۴ وزارتخانه بزرگ و با ظرفیت مدیریت ۴۰ درصد از GDP در کشور شکل‌گرفته و مهم‌ترین وزارتخانه در این حوزه و یک نهاد دولتی پیشرو به‌شمار می‌رود. وی ادامه داد: از ابتدای استقرار دولت سیزدهم چند اتفاق مهم و بزرگ در وزارت صنعت، معدن و تجارت رخداده که از جمله مهم‌ترین آنها، شکل‌گیری یک ادغام جدی و حقیقی در این وزارتخانه پس از حدود ۱۱ سال بوده و در عمل هم‌نشینی کارکنان دو وزارتخانه متفاوت به ترکیب وظایف و همکاری مؤثر آنها منتهی شده است. ذی‌نفعان وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالان اقتصادی هستند و اگر ارتباط درست با آنها برقرار نشود، بزرگ‌ترین ضربه به تولید کشور وارد می‌شود.

مفتح در تشریح برخی اقدامات اساسی شکل‌گرفته در وزارتخانه از زمان استقرار دولت سیزدهم، توضیح داد: یکی از ریل‌گذاری‌های اساسی انجام‌شده در وزارت صنعت، معدن و تجارت، برنامه‌ریزی برای عرضه همه نهادهای تولید در بورس کالا بوده است. به‌عنوان نمونه در این مدت و پس از تصمیمات گرفته‌شده برای زنجیره فولاد و عرضه این زنجیره در بورس کالا شاهد آن هستیم که کمترین نوسان قیمتی در این کالا به‌وجود آمده و در عمل مدیریت درستی در بازار اتفاق افتاده است. این رویه درباره سیمان و سایر نهادهای تولید نیز مدنظر است و باید همه‌جوانب و موارد مرتبط به این تصمیم‌گیری به‌درستی برای ذی‌نفعان تشریح شود.

ورود دولت به بازار، زنجیره فولاد را بهم می‌ریزد

تداوم سیاست‌های محکوم به شکست

تنظیم بازار فولاد به کنسرسیوم فولادی‌ها واگذار شود

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

در چند سال گذشته تنظیم بازار فولاد به چالشی اساسی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد و سیاست‌گذاران بدل شده است. این تنش‌ها در یک بازه زمانی به قدری شدت گرفت که حتی شاهد ورود نمایندگان مجلس و تلاش برای تصویب طرحی برای تنظیم این زنجیره بودیم. دولت سیزدهم و وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز بر رفع مشکلات حاکم بر این بخش تاکید داشت. با این وجود، نه‌تنها مشکلات برطرف نشده، بلکه هر روز اختلافات در این زنجیره شدت می‌یابد. در چنین شرایطی، بسیاری از تولیدکنندگان با مشکلات جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند که حتی زمینه کاهش قابل‌توجه تولید یا توقف آن را هم فراهم کرده است. هفته گذشته همچنین معاون دادستان کل کشور در انتقاد به تولید صنایع پایین‌دستی فولاد با پایین‌ترین ظرفیت، درخواست کرد تنظیم بازار فولاد به‌تدریج به کنسرسیوم فولادی‌ها واگذار شود. وی از آمادگی دبیرخانه اقتصاد مقاومتی قوه قضائیه برای تهیه شیوه‌نامه جدید فولادی خبر داده است. فارغ از انتقادهای بجایی که نسبت به تنظیم بازار فولاد کشور وارد است، ورود سیاست‌گذاران از نهادهای گوناگون با هدف تنظیم بازار فولاد، منطقی به‌نظر نمی‌رسد. با این وجود، تداوم این روند بی‌ثبات در زنجیره فولاد نیز به ضرر تولید است؛ درنتیجه انتظار می‌رود این مشکلات با همکاری انجمن‌های فعال در زنجیره فولاد برطرف شود.

عکس: صمت

تنش و التهاب در زنجیره فولاد در سال‌های گذشته به‌قدری شدت گرفت که تمامی مسئولان و سیاست‌گذاران در قوای سه‌گانه تصمیم گرفتند به این موضوع ورود و راه‌حلی برای رفع آن پیدا کنند

تولید با پایین‌ترین ظرفیت

براساس گزارش منتشرشده از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران سعید عمرانی، معاون قضایی دادستان کل کشور طی نامه‌ای به سرپرست سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از آمادگی دبیرخانه اقتصاد مقاومتی قوه قضائیه برای همکاری برای «تهیه شیوه‌نامه‌ای حاوی منافع معقول زنجیره فولاد، حقوق مصرف‌کنندگان، کوتاهی دست دلالان، حذف رانت تحدید اختیارات فرابورسی (شرکت بورس کالا) و انتقال تدریجی تنظیم بازار فولاد به مجمع یا کنسرسیوم فولادی‌های کشور» خبر داد.

در نامه معاون قضایی دادستان کل کشور آمده که هر تصمیمی برای بازار و صنعت فولاد، «بدون تعامل با بخش خصوصی و اتخاذ روش‌های دستوری محکوم به شکست است». عمرانی به سرپرست سازمان حمایت گفته که «کارخانه‌های فولادی پایین‌دستی با کمترین ظرفیت کار و بعضی کلا تعطیل شده‌اند».

شرکت‌های زنجیره آهن و فولاد و تشکل‌های صنفی تخصصی این زنجیره در ماه‌های اخیر بارها عنوان کرده‌اند که نظرات کارشناسی آنها از سوی سیاست‌گذاران در وزارت صنعت، معدن و تجارت و بورس کالا اخذ نمی‌شود و این رویه عدم‌تعامل با بخش خصوصی، تصمیمات غیرکارشناسی را به‌دنبال داشته و به تولید آسیب زده است.

لزوم اصلاح مقررات اشتباه

سیاست‌های ضدتولید

رضا شهرستانی، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت ضمن انتقاد به عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت در تنظیم بازار فولاد گفت: اقدامات و سیاست‌های دولت، ضربه‌های غیرقابل جبرانی به عملکرد فعالان زنجیره فولاد تحمیل کرده است. از سال گذشته تاکنون دولت اقدامات متعدد و سیاست‌های جدیدی را ابلاغ و اجرایی کرده که به ضرر فعالان زنجیره فولاد بوده است.

وی افزود: این سیاست‌های اشتباه و ضدتولید در شرایطی به صنایع تحمیل می‌شود که تحریم، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و انرژی، فعالیت این تولیدکنندگان را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. صنعت فولاد کشور سال گذشته با محدودیت قابل‌توجه انرژی برق در ماه‌های گرم سال روبه‌رو شد که از میزان تولید در این زنجیره به‌شدت کاست و حتی زمینه رشد بهای مواد اولیه را در این زنجیره فراهم کرد. فعالان این صنعت در روزهای سرد سال با محدودیت جدی در تامین گاز و دوباره برق روبه‌رو شدند. این محدودیت‌ها درحالی بر عملکرد صنایع اعمال شد که برق و گاز جزو اولویت‌های اصلی برای تولید فولاد به‌شمار می‌روند.

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در طول سال‌های گذشته تولید در نام‌گذاری سال‌ها موردتوجه بوده، چراکه تولید کلید حل مشکلات اقتصادی کشور است. افزایش تولید به‌منزله رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، کاهش تورم، افزایش درآمد سرانه، بهبود رفاه عمومی و همچنین افزایش اعتمادبه‌نفس و عزت ملی است. با این وجود، سیاست‌گذاران و دولتمردان در روند فعالیت خود نسبت به تولید و راهکارهای بهبود آن بی‌تفاوت هستند.

این فعال صنعت فولاد گفت: متاسفانه روند قیمت‌گذاری در زنجیره فولاد از سال گذشته به نحوی تغییر کرده که بسیاری از تولیدکنندگان در روند فعالیت خود متضرر شده‌اند. یعنی از یک‌سو برخی از حلقه‌های تولید موظف هستند محصول خود را با قیمت پایین‌تر از هزینه تمام‌شده تولید به فروش برسانند. اما از سوی دیگر، این محدودیت‌ها برای سایر حلقه‌ها وجود ندارد و درنتیجه چنین شرایطی، تنها برخی تولیدکنندگان متضرر می‌شوند.

وی افزود: در این میان، اقداماتی همچون تعرفه‌گذاری، وضع عوارض صادراتی، اعمال نظر یا مهندسی عرضه محصولات در بورس کالا، همگی به‌منزله تحمیل خطرات جدی به تولید است.

شهرستانی گفت: در چنین شرایطی، ورود معاون دادستان کل کشور به این موضوع مثبت ارزیابی می‌شود و شاید تنها راه رفع بروز این مشکلات باشد.

شهرستانی گفت: همان‌طور که معاون قضایی دادستان کل کشور تاکید کرده اتخاذ روش‌های دستوری در تصمیم‌گیری، بدون تعامل با بخش خصوصی، محکوم به شکست است؛ درنتیجه از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود برای رفع مشکلات موردبحث از نظرات تخصصی فعالان این زنجیره استفاده کنند. وی افزود: تولیدکنندگان زنجیره فولاد در انجمن‌های گوناگون فعال در این زنجیره نماینده دارند؛ بدین ترتیب می‌توان با برقراری تعامل میان این تشکل‌ها، مسیر ساماندهی و تنظیم بازار فولاد کشور را تسهیل کرد. این تولیدکنندگان می‌توانند در تعامل با یکدیگر و با توجه به میزان سرمایه‌گذاری انجام‌شده برای صنعت و فعالیت در حلقه‌های گوناگون، سود مناسب هر صنعت را پیدا کنند تا درنهایت میزان سودآوری هر حلقه مشخص شود.

شهرستانی گفت: بدون تردید پس از رفع مشکلات موردبحث، خلأهای جدی این زنجیره مشخص می‌شود و می‌توان با جذب سرمایه، فکری نیز برای رفع این مشکلات و کاستی‌ها کرد.

این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سوالی مبنی بر تضاد منافع میان تولیدکنندگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد و چگونگی کسب نظر واحد در این زنجیره با هدف تنظیم بازار گفت: در دوره وزارت محمدرضا نعمت‌زاده، در همکاری میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و فعالان زنجیره فولاد، فرمولی برای قیمت‌گذاری کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی تعیین شد. این فرمول با احتساب سرمایه‌گذاری برای احداث واحدهای صنعتی و با در نظر گرفتن سود منطقی برای تولیدکنندگان در نظر گرفته شد. در ادامه تا سال‌ها از این فرمول بدون هیچ مشکلی استفاده شد. اما با تغییر مدیران، برخی تولیدکنندگان به این فرمول راضی نشدند و تلاش کردند با تغییر سیاست‌ها، منفعت بیشتری را از آن خود کنند. از آن زمان هر روز شاهد التهابی جدید در زنجیره فولاد کشور هستیم. بنابراین با بازگشت به شرایط قبل و همچنین اصلاح ضرایب قبلی، می‌توان مشکلات کنونی در این صنعت را برطرف کرد. اصلاح شرایط یادشده به‌منزله حذف رانت و ویژه‌خواری از این زنجیره است، با این وجود، گویا عزم جدی از سوی مسئولان برای رفع این‌گونه مشکلات وجود ندارد.

هر تصمیمی برای بازار و صنعت فولاد، بدون تعامل با بخش خصوصی و اتخاذ روش‌های دستوری، محکوم به شکست است

استراتژی‌های مخل تولید

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: متاسفانه در ماه‌های گذشته شاهد تصمیمات غیرکارشناسی از سوی سیاست‌گذاران برای زنجیره فولاد بوده‌ایم. ازجمله مهم‌ترین این سیاست‌های اشتباه و ضدتولید می‌توان به الزام عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا اشاره کرد. اجرای این سیاست در حلقه‌های انتهایی زنجیره که تولیدکننده محصول نهایی هستند و ظرفیت تولیدشان به‌مراتب بالاتر از نیاز کشور است، تنها به‌منزله دشوار کردن شرایط برای تولیدکنندگان به‌شمار می‌رود. وی افزود: همین سیاست اشتباه نیز با تبعیض اجرایی می‌شود؛ یعنی روی تولیدکنندگان حلقه‌های انتهایی این زنجیره حساسیت بیشتری برای اجرای این سیاست وجود دارد.

این فعال صنعت فولاد گفت: وضع عوارض صادراتی روی محصولات زنجیره فولاد به‌ویژه در حلقه‌های انتهایی این زنجیره، یکی دیگر از سیاست‌های اشتباهی بود که با هدف تنظیم بازار فولاد اجرایی شد اما نه‌تنها نتیجه‌بخش نبود، بلکه تنها مانع صادرات صنعتگران شد.

سعیدیان گفت: از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که نبود تعامل میان فعالان صنعتی با بخش خصوصی، تصمیمات غیرکارشناسی را به‌دنبال داشته و حتی آسیب‌هایی را به تولید تحمیل کرده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود برای رفع چالش‌های یادشده و همچنین حفظ منافع تولیدکنندگان در زنجیره فولاد، از نظرات انجمن‌های تخصصی فعال در این بخش استفاده شود. در چنین شرایطی می‌توان به سیاست‌گذاری ضمن حفظ منافع تولیدکنندگان و همچنین کوتاه شدن دست دلالان از بازار امید داشت. سعیدیان در پایان ضمن تاکید بر اهمیت و اثرگذاری زنجیره فولاد بر روند رو به رشد توسعه اقتصادی گفت: تداوم سیاست‌های اشتباه و غیرکارشناسی به ضرر صنعت فولاد تمام می‌شود و حتی می‌تواند به توقف تولید در برخی از حلقه‌های تولید منجر شود؛ بنابراین اصلاح این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

سخن پایانی

تنش و التهاب در زنجیره فولاد در سال‌های گذشته به‌قدری شدت گرفته که تمامی مسئولان و سیاست‌گذاران در قوای گوناگون تصمیم گرفته‌اند به این موضوع ورود و راه‌حلی برای رفع آن پیدا کنند. ورود هر یک از نهادها به موضوع تنظیم بازار فولاد بسته به جهت‌گیری آنها، موافقان و مخالفانی دارد. طبیعتا تولیدکنندگان نیز در چنین شرایطی به‌دنبال حفظ منافع خود هستند. با این وجود باید تاکید کرد که تداوم تنش‌ها برای بازه زمانی چندساله در زنجیره فولاد غیرمنطقی است. درنتیجه از سیاست‌گذاران مسئول مستقیم این بخش یعنی وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار می‌رود راهکاری اساسی برای رفع این چالش بیندیشند. بدون تردید بهره‌مندی از نظرات فعالان بخش خصوصی و تولیدکنندگان می‌توانند در راهگشایی این موضوعات تاثیرگذار باشد.

یادداشت

ضرورت اصلاح مسیر توسعه

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

ظرفیت‌های معدنی یکی از محورهای اصلی توسعه در کشورهای برخوردار از این منابع است. ایران نیز ظرفیت‌های قابل‌توجه معدنی دارد با این وجود، اثرگذاری این منابع در روند رشد و توسعه اقتصادی تنها در حد حرف باقی مانده است. در طول سال‌های گذشته درباره بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی و اثرگذاری آن بر روند رشد اقتصادی کشور تاکید شده اما اهداف یادشده فقط در حد حرف باقی مانده است.

با تشدید تحریم‌ها علیه ایران و محدودیت در روند فروش نفت کشور، درآمدزایی برای دولت از سایر منابع موردتوجه قرار گرفت. درنتیجه اقدامات توسعه‌ای برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی اجرایی شده، با این حال انتقادهای جدی به این مسیر وارد است. ازجمله آنکه این توسعه و ظرفیت‌سازی همه‌جانبه نبوده و چالش‌های جدی در مسیر فعالیت صنایع حاصل شده است. ازجمله این کمبودها می‌توان به تامین نشدن انرژی، مواد اولیه، توسعه‌نیافتگی صنایع پایین‌دستی و... اشاره کرد.

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی سرب و روی برخوردار است؛ بر همین اساس نیز صنایع فرآوری و تولید شمش روی در کشور احداث شده‌اند. در طول سال‌های گذشته روند تولید سرب و روی کشور رشد داشته و همزمان کیفیت محصولات تولید شده در این صنعت نیز بهبود یافته است. در ادامه واحدهای فعال در این زنجیره تلاش کرده‌اند تا راندمان بازیابی تولید محصولات از معدن تا محصول نهایی را افزایش دهند. بر همین اساس، اغلب واحدهای تولیدکننده شمش روی با هدف بهره‌مندی هرچه بیشتر از باطله‌ها به واحدهای کیک‌شویی مجهز شده‌اند.

با توجه به آنکه میزان تولید شمش سرب و روی در کشور به مراتب بالاتر از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود، فعالان این صنعت با هدف تداوم تولید به توسعه صادرات روی آوردند. بدین‌ترتیب هم‌پای رشد ظرفیت تولید، صادرات سرب و روی نیز در یک دهه اخیر بیشتر شده است. ارتقای سهم صادرات سرب‌وروی ایران در بازار جهانی با تحریم و محدودیت در روابط تجاری و تعاملات بین‌المللی همراه بود. بهبود عملکرد صنعت سرب‌وروی به منزله ایفای نقش مهم‌تر توسط این صنعت در تولید، اقتصاد و اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور است.

با وجود تمام دستاوردهای یادشده باید تاکید کرد که ایران در صنعت سرب و روی با جایگاهی که از آن انتظار می‌رود، فاصله بسیاری دارد. کشور ما در جایگاه پنجمین دارنده بزرگ ذخایر معدنی سرب و روی جهان شناخته می‌شود. اما فقط ۱.۲ درصد شمش روی دنیا در ایران تولید می‌شود. از مقایسه آمار و ارقام یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که در این صنعت از جایگاه واقعی خود فاصله داریم. علاوه بر این، ظرفیت بالقوه برای افزایش سهم صنعت سرب و روی از تولید ناخالص داخلی، اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور وجود دارد.

با این وجود موانعی در مسیر توسعه این صنایع وجود دارد که از جمله مهم‌ترین آنها باید به کمبود مواد اولیه اشاره کرد. در طول سال‌های گذشته به فرآیند اکتشاف و استخراج معادن سرب و روی کشور توجه کافی نشده؛ درنتیجه با کمبود ماده اولیه در صنعت سرب و روی کشور روبه‌رو هستیم. سالانه چندین میلیون تن خاک معدنی از کشورهای دیگر همچون ترکیه برای تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع سرب و روی کشور وارد می‌شود. خرید مواد اولیه تولید سرب و روی با ارز، هزینه تولید در این صنعت را افزایش می‌دهد. بنابراین انتظار می‌رود سیاست‌گذاران به‌دنبال بهره‌مندی هرچه بیشتر از ذخایر معدنی کشور باشند.

بحران انرژی و کمبود برق در کشور به‌ویژه در ماه‌های گرم سال که از بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور نشأت می‌گیرد، یکی دیگر از چالش‌هایی است که عملکرد این صنعت را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. رفع چالش‌های یادشده منوط به بهبود سیاست‌گذاری دولت و سرمایه‌گذاری برای اصلاح شرایط است.

یادداشت

چین رونق را به بازار سنگ طبیعی بازگرداند

سیامک اخطاری
فعال تجاری

نگاهی به میزان واردات و صادرات سنگ طبیعی چین نشان می‌دهد که این کشور همچنان خریدار اصلی این کالا در بازارهای جهانی است، اما اهمیت آن به‌عنوان تامین‌کننده برای کل جهان به مسیر نزولی خود ادامه می‌دهد.

براساس آمار انجمن سنگ چین، ارزش واردات بلوک‌های خام چین در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال قبل، ۲۵.۷ درصد افزایش داشته است و به عدد ۳ میلیارد دلار امریکا رسید.

فهرست تامین‌کنندگان بازار چین، تنوع فراوانی دارد و به‌ترتیب ترکیه، هند، ایتالیا، برزیل، ایران، پرتغال و یونان را در آن می‌توان یافت.

بر این اساس به‌درستی می‌توان ادعا کرد که چین پس از رکود ناشی از همه‌گیری کووید ۱۹ در سال ۲۰۲۰، کارخانجات فرآوری خود را به‌سرعت راه‌اندازی کرده و ظرفیت آن را به شرایط پیش از رکود بازگردانده است و در ظاهر دیگر هیچ نشانی از مشکلات پیشین در زنجیره تامین وجود ندارد.

آمار و ارقام منتشرشده از سوی دیگر کشورها نیز بر نقش بی‌رقیب چین به‌عنوان خریدار اصلی بازارهای جهانی صحه می‌گذارد.

هرچند به‌نظر می‌رسد شعار «ساخت چین» تنها در زمینه واردات بلوک‌های خام سرلوحه کار قرار گرفته است و در بخش فرآوری و تولید نهایی بازار سنگ هنوز نتوانسته است پا به پای رقبای خود در بخش سرامیک، سهم قابل توجهی از بازار غول پیکر این کشور ۱.۴ میلیارد نفری را به‌دست آورد.

اما در زمینه صادرات، شرایط به گونه دیگری رقم خورده است. آمار منتشرشده از سوی انجمن سنگ چین، افت ۳.۳ درصدی ارزش صادرات را نشان می‌دهد. این کاهش برای سفارشات اروپا به‌میزان ۱۰.۹ درصد، برای کشورهای آسه‌آن ۱۱.۸ و سایر کشورهای آسیایی ۶.۶ درصد بوده است.

در سال گذشته، برای منطقه اقتصادی آسیا پس از افزایش شدید و قبل از آن، دوباره منفی ۱۰ درصد ثبت شده بود.

البته نباید با این کاهش‌ها گمراه شد، زیرا به‌نظر می‌رسد کاهش صادرات چین برای تامین بازار داخلی و پاسخی است به نیاز رو به رشد طبقه متوسط این کشور.

از سوی دیگر به‌نظر می‌رسد با توجه به ملاحظات زیست‌محیطی، محصولات ارزان‌نرخ چین بیش از پیش بازار صادراتی خود را از دست بدهد، زیرا مشتریان غربی تمایل چندانی به خرید کالاهایی که در فرآیند تولید و حمل آن کربن زیادی منتشر می‌شود، ندارند.

اما در میان این اعداد و ارقام، یکی اهمیت بیشتری دارد. ارزش کالای صادراتی چین به امریکا با افزایش ۲۹.۱ درصد به عدد ۱ میلیارد دلار امریکا رسیده است؛ یعنی رقمی بیش از آنچه بسیاری از کشورهای صادرکننده در ترازنامه کلی خود ثبت می‌کنند.

این افزایش به‌احتمال قوی پیامد همه‌گیری کووید ۱۹ است و به‌همان اندازه در آمار سال ۲۰۲۱ سایر کشورهای صادرکننده عمده مشهود است.

رشد روزافزون تقاضا در بازار سنگ طبیعی در ابتدا از محل ذخایر تامین می‌شد، اما کم‌کم مشخص شد تعداد زیادی از افراد گرفتار در شرایط قرنطینه ـ به‌جای سفر، دید و بازدید، خرید یا صرف پول در رستوران ـ به‌فکر بازسازی و نوسازی خانه‌های خود و استفاده بیشتر از سنگ‌های طبیعی افتاده‌اند.

تجربه نشان می‌دهد، چین به‌دلیل استحکام زیرساخت‌ها و رویکرد منطقی در مواجهه با بحران‌های اقتصادی و سیاسی، به‌راحتی می‌تواند امواج جدید پاندمی یا بحران‌های دیگری از این دست را مدیریت کند. به این ترتیب قرار نیست این کشور جایگاه خود را به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده سنگ‌خام و صادرکننده اصلی محصولات فرآوری‌شده این صنعت از دست بدهد و همچنان قطب تاثیرگذار در تجارت سنگ‌های طبیعی جهان باقی خواهد ماند.

کشور ما در تبیین سیاست‌های کلان در توسعه صادرات صنعت سنگ، نیازمند رصد دقیق رخدادهای بین‌المللی بازارهای سنگ جهان است تا بتواند در مقاطع مختلف، نقش خود را متناسب با شرایط ایفا کند. ایران ظرفیت‌های بزرگی برای ورود به بازارهای بین‌المللی دارد که تحقق آن، مستلزم تغییراتی عمیق و زیربنایی در تفکر صادراتی است.

تفکر صادراتی، ریسک‌پذیر و سرمایه‌گذاری و حضور در بازارهای هدف، ما را از وابستگی صرف به مشتریان سنگ‌خام رها می‌سازد. امیدواریم با رویکردهای منطقی و با شیب ملایم، شاهد رشد و توسعه صادرات محصولات فرآوری‌شده و پروژه‌محور باشیم.

راه‌اندازی ۴ واحد توسعه‌ای در آلومینای ایران تا پایان سال

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران گفت: ۴ واحد توسعه‌ای در مجتمع آلومینای ایران تا پایان امسال راه‌اندازی می‌شود. زارع تاکید کرد: هیدرات‌های ویژه، محصولی دانش‌بنیان و بومی است.

به‌گزارش روابط عمومی ایمیدرو، تورج زارع افزود: شرکت آلومینای ایران با هدف تنوع محصول و ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، محصولی جدید تحت‌عنوان «هیدرات‌های ویژه» به‌عنوان کندسوزکننده را با سرمایه‌گذاری ۱۵۰۰ میلیارد ریالی (بروزرسانی‌شده) اجرا کرده که امسال، وارد بازار مصرف می‌شود.

وی ادامه داد: این روش به‌طورکامل دانش‌بنیان بوده و توسط متخصصان شرکت آلومینای ایران انجام شده و در دنیا منحصر به‌فرد است. به‌گفته وی، با تولید آن، جزو ۵ کشوری خواهیم بود که این محصول استراتژیک را تولید می‌کنند.

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران بااشاره به طرح‌های دیگر در حال اجرای این شرکت، تصریح کرد: طرح‌های تولید «توسعه واحد گل قرمز احداث دو تیکنر» و «توسعه واحد سود و تبخیر» با بیش از ۲ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در حال اجرا است و تا نیمه نخست امسال به‌بهره‌برداری می‌رسد. زارع خاطرنشان کرد: امسال بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن آلومینا موردمصرف کارخانجات آلومینیوم کشور وارد می‌شود که حدود یک میلیارد دلار، ارزبری دارد. باتوجه به اینکه از نظر ذخایر بوکسیت غنی نیستیم، هر اقدام برای پرعیارسازی بوکسیت، به‌نفع تولید و توسعه کشور محسوب می‌شود. وی افزود: طرح تولید آلومینا از معادن کم‌عیار به روش سینترینگ با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن، یک طرح مطالعاتی است که با شرکت‌های خارجی در حال انجام است. سرمایه موردنیاز این طرح، ۷۰۰ میلیون یورو است.

گردشگری معدنی، ذخیره‌ای غنی اما متروک

گروه معدن
editor@smtnews.ir

بیشتر مردم، معدنکاری را با تصاویری که فیلم‌های سینمایی ساخته‌اند یا تصوراتی که رمان‌ها آفریده‌اند، می‌شناسند. ما هنوز با یادآوری صحنه «پختن لنگه کفش» در کمدی «جویندگان طلا» چارلی چاپلین لبخند می‌زنیم یا از چشم قهرمان ژرمینال اثر امیل زولا «جایگاه قطران‌اندود سنگ‌گیری، برج روی چاه و اتاق وسیع ماشین‌بخار و برج چهارگوش و کوچک تلنبه تخلیه» را می‌بینیم.

اما این تصاویر و تصورات، همه حقیقت معدنکاری نیست. این حرفه در ایران عمری به‌درازای تمدن دارد. گفته می‌شود نمونه‌هایی از سنگ‌معدن یافت‌شده در تل ابلیس کرمان حدود ۶۰۰۰ سال قدمت دارد و از معدود حرفه‌هایی است که در طول تاریخ پرفراز و نشیب این کشور همواره وجود داشته و بارها پوست انداخته و دگرگون شده تا به‌امروز خود رسیده است. اما این غنا و گوناگونی ناشناخته و رازهای آن همچنان سر به مهر مانده است، چرا که باوجود همه تلاش‌های قبلی، هنوز گردشگری معدنی در ایران پا نگرفته است؟ در گزارش امروز صمت به‌دنبال پاسخ این پرسش هستیم.

عکس: صمت

گردشگری معدن زمانی به جایگاه واقعی خود دست پیدا می‌کند که به‌عنوان جاذبه اولیه مطرح شود، یعنی سفر از ابتدا و با هدف دیدن معدن تعریف و انجام شود

از گردشگری یال‌اسب تا معدن

محمدحسین ایمانی خوشخو ـ مدیر حوزه گردشگری و استاد دانشگاه: گونه‌های گردشگری به‌طورمعمول برمبنای جاذبه هر حوزه‌ای تعریف و تفکیک می‌شود و برحسب علاقه گردشگران آنها در دسته‌های مختلف قرار می‌گیرد، بنابراین شاهد ظهور انواع گوناگونی مانند گردشگری فرهنگی، مذهبی، پزشکی و انواع متنوع و گوناگون دیگری هستیم. البته شاخص اصلی تقسیم‌بندی، حجم گردشگر است و اینکه آیا تعداد قابل‌توجهی علاقه‌مند در این زمینه جذب خواهد شد یا خیر.

به‌عنوان مثال جایی دیدم به گردشگری یال‌اسب اشاره شده بود. البته ممکن است افرادی وجود داشته باشند که علاقه‌مند به دیدن اسب‌ها و یال‌های زیبای آنها باشند، اما نمی‌شود برای آنها دسته‌بندی خاصی در نظر گرفت، چون تعداد زیاد نیست.

گردشگری معدن از ۲ جهت قابل‌بررسی است؛ جایگاه اکولوژیکی و صنعتی معدن. به‌عبارت دیگر بعضی از معادن در منطقه‌ای واقع شده‌اند که مسیر رسیدن به آن، خود مسیر و جاده گردشگری به‌شمار می‌رود. شیوه استخراج هم، مربوط به جایگاه صنعتی معادن است که خود ممکن است علاقه‌مندانی داشته باشد. اگر این ۲ مورد را درباره معادن بررسی کنیم و ببینیم ظرفیت جذب گردشگر را دارد یا خیر، آن‌وقت می‌توانیم گونه گردشگری معدن را موردتوجه قرار دهیم.

از بالقوه تا بالفعل

به‌نظر من، حوزه معدن در کشور ما به‌صورت بالقوه ظرفیت جذب گردشگر را دارد؛ قدمت تاریخی، موقعیت قرار گرفتن معادن، شیوه و نوع استخراج همه می‌توانند گردشگران را به خود جذب کنند. کشورما از این نظر غنی است و منابع متعدد و متنوعی از نظر محصول داریم که می‌تواند جای کار فراوانی داشته باشد.

چه کسی باید پا پیش بگذارد؟

گردشگری، حوزه‌ای میان‌رشته‌ای یا میان‌بخشی است. در گونه‌های مختلف گردشگری، همواره همکاری دستگاه‌های مختلف با هم وجود داشته است.

برای مثال وقتی می‌گوییم گردشگری پزشکی به این معنی است که بین سازمان متولی گردشگری و سلامت و بهداشت، همکاری تنگاتنگی وجود دارد که نتیجه آن منجر به جذب گردشگر در این حوزه می‌شود.

در گردشگری مذهبی هم، به‌همین ترتیب باید بین سازمان حج و زیارت و اوقاف و سازمان گردشگری، همکاری و تعامل وجود داشته باشد و به این ترتیب می‌توان شاهد انواع جدید و پرجاذبه گردشگری، از جمله گردشگری معدن باشیم.

اما قدم اول را باید وزارت گردشگری بردارد، زیرا این مجموعه است که باید به‌دنبال تنوع جاذبه‌ها باشد. آنها باید این تنوع را مطرح کنند و با برگزاری جلسات مشترک میان ۲ وزارتخانه، شیوه‌های تحقق گردشگری معدن را با هم هماهنگ کنند.

کجا هستیم؟

در حال حاضر گردشگری معدنی به‌شکل سازمان‌یافته وجود ندارد. ممکن است جایی تصادفی، گردشگری به معدن وارد شود و از آن بازدید کند، اما تا جایی که می‌دانم این شرایط سازماندهی‌شده نیست.

در دیگر کشورهای دنیا روی این موضوعات بسیار کار می‌کنند. در زمینه تبلیغات، همراه کردن گردشگر و بردن آنها به معادن، نمونه‌های موفقی وجود دارد، به‌ویژه در کشورهایی که بیشترین معدن را دارند و شیوه‌های استخراج متنوعی دارند.

گردشگری معدن زمانی به جایگاه واقعی خود دست پیدا می‌کند که به‌عنوان جاذبه اولیه مطرح شود؛ یعنی سفر از ابتدا و با هدف دیدن معدن، تعریف و انجام شود.

> با احیای معدن، جلوی مهاجرت گرفته می‌شود و حتی ممکن است مهاجرت معکوس اتفاق بیفتد. پای گردشگر به منطقه باز می‌شود و به‌طبع منطقه ثروتمندتر از قبل می‌شود

گردشگری معدنی چیست؟

آیدین زینال‌زاده ـ معدنکار و کارشناس معدن: گردشگری معدنی، یکی از شاخه‌های ژئوتوریسم و به‌معنی تفرج در یک محیط معدنی است. این شاخه جذابیت زیادی دارد و در بسیاری از کشورهایی که سابقه تاریخی در معدنکاری دارند، رواج پیدا کرده است. قدمت معدنکاری در ایران از بسیاری کشورهای دیگر بیشتر است، علاوه بر این، با داشتن شاخصه‌های اثرگذار بر جذب گردشگر ـ از جمله چهار فصل بودن، طبیعت و چشم‌اندازهای زیبا، ویژگی‌های فرهنگی و قومیتی، آثار باستانی و تاریخی، ویژگی‌های معماری بومی، پدیده‌های زمین‌شناسی و البته وجود معادن متنوع و متعدد و پراکنده در اقصی نقاط ـ ظرفیت بسیار بالایی برای فعالیت در این زمینه دارد، اما تاکنون از این ظرفیت ارزشمند استفاده نشده است.

چه زمانی ایده شکل گرفت؟

زمستان سال ۸۹ که به‌عنوان مجری طرح ملی گردشگری معدنی انتخاب شدم، گردشگری معدنی موضوعی چندان شناخته‌شده نبود و بسیاری این ایده را به‌تمسخر می‌گرفتند. سازمان وقت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری هم، دیدگاهی در این‌باره نداشت. تلاش بسیاری کردم تا ارتباطات بیناسازمانی ایجاد شود که به در بسته خورد. در آن زمان گمان می‌کردم که حسب ماده ۱۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن و تبصره ذیل آن وزارت صنعت، معدن و تجارت ـ حداقل تا مراحلی از کار ـ متولی گردشگری معدنی است، هرچند امروز اشخاص حقیقی و حقوقی و نهادهای دولتی و غیردولتی زیادی ادعای تولیت این حوزه را دارند، اما اگر به گفته‌ها و نوشته‌های‌شان مراجعه شود، چیزی جز تکرار بدون اجازه اطلاعات، داده‌ها و محتوای تولیدشده طرح ملی گردشگری معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیست و به‌جرات باید گفت هنوز هیچ شخص حقیقی یا حقوقی متولی گردشگری معدنی نیست. هرچند ارگانی که در این زمینه بسیار شکست‌خورده عمل کرده، همچنان خود را متولی این موضوع می‌داند.

چرا و چطور؟

هر معدن فعال یا متروکه، زیرزمینی یا روباز، دورافتاده یا نزدیک؛ اگر شاخصه‌های جذب گردشگر یا ظرفیت فعال‌سازی این شاخصه‌ها را داشته باشد، می‌تواند در معرض دید گردشگران قرار گیرد. معادن بزرگ‌مقیاس فعال به‌دلیل عملیات وسیع معدنی، پیت بزرگ یا فضاهای زیرزمینی عمیق و امن، استفاده از ماشین‌آلات بزرگ‌مقیاس، تامین امنیت گردشگر و... جاذبه بیشتری برای گردشگران دارند.

معدن و مردم

اهمیت گردشگری معدنی از دیدگاه‌های متفاوتی قابل‌بحث و بررسی است. یکی بحث فرهنگ‌سازی و افزایش سرمایه‌های اجتماعی معدنکاری است. بسیاری از مردم نمی‌دانند که از وقتی بیدار می‌شوند تا وقتی که می‌خوابند، مصرف‌کننده چند ده نوع ماده معدنی هستند، اما اگر این حقیقت را بدانند و ببینند که مواد معدنی چطور تولید می‌شود، آن‌وقت بخشی از مشکلات فرهنگی مربوط به فعالیت معدنی در کشور ما حل می‌شود و حتی سرمایه‌گذاری‌های معدنی مناسب‌تری هم انجام خواهد شد. مبحث بسیار مهم دیگر این است که ورودی دانشجویان مهندسی معدن در دانشگاه‌های کشور روزبه‌روز کمتر می‌شود و این زنگ خطری برای صنعت ما است. ممکن است متخصصان، کارهای اکتشافی خوبی انجام دهند، ذخیره‌های بزرگی کشف کنند، امکانات روز دنیا وارد کشور شود، اما اگر دیر بجنبیم، شاید دیگر متخصصی نداشته باشیم که از آنها استفاده کند. یکی از عواملی که می‌تواند به ما کمک کند؛ علاقه‌مند کردن جوانان به رشته معدن و توسعه گردشگری معدنی است.

معضل معادن متروکه

یکی از معضلات مهم در حوزه معدن، وجود معادن متروکه است. در کشور ما این‌گونه معادن به‌حال خود رها می‌شود که به‌شکل معضلی زیست‌محیطی درمی‌آیند و یکی از علل اصلی مخالفت با فعالیت‌های جدید معدنی می‌شوند، در صورتی که به‌راحتی می‌توان این تهدید را به فرصت تبدیل کرد. معدن متروکه محلی است که زمانی روی آن سرمایه‌گذاری شده، زیرساخت‌هایش فراهم است، جاده دارد، برق یا سایر حامل‌های انرژی به آنجا رسیده و خلاصه اینکه با صرف هزینه ساختاری ایجاد شده که غیرقابل‌بازگشت است؛ اگر به این پدیده به‌چشم یک فرصت اقتصادی نگاه کنیم، می‌توان با سرمایه‌گذاری مجدد، چراغ آن را دوباره روشن کرد و به مرحله درآمدزایی رساند.

رونق محلی

گردشگری معدنی مثل سایر حوزه‌های گردشگری ـ حتی شاید خیلی بیشتر از آنها ـ بر رونق محلی تاثیر خواهد گذاشت. به‌دلیل طول عمر بالای یک معدن، نقاط جمعیتی اطراف، به اقتصاد تک‌محصولی آن معدن وابسته می‌شوند و زندگی‌شان به فعالیت‌های تولیدی آن معدن گره می‌خورد. حال روزی را تصور کنید که آن معدن متروک می‌شود، چه اتفاقی برای آن آدم‌ها می‌افتد؟ اما با احیای معدن، می‌توان جلوی همه این آسیب‌ها را گرفت و حتی ممکن است منطقه ثروتمندتر از قبل شود.

آشتی با محیط‌زیست

در واقع بازسازی و بازتوانی معدن متروکه، کاهنده آثار مخرب زیست‌محیطی به‌جامانده از معدنکاری قبلی است. البته باید افراد متخصصی در این زمینه وجود داشته باشند که جلوی آسیب‌های زیست‌محیطی را که به‌طورمعمول گردشگران در تمام حوزه‌های گردشگری ایجاد می‌کنند، بگیرند.

مشکلات و موانع

درباره مشکلات و موانع نمی‌خواهم سیاه‌نمایی کنم، اما نخستین و بزرگ‌ترین مشکل این است که هرکسی می‌خواهد این ایده را به‌نام خود تمام کند و به این ترتیب انرژی‌ها گرفته و ساعت‌ها صرف می‌شود، نفرها می‌آیند و می‌روند و به‌نتیجه نمی‌رسیم.

موضوع دوم اینکه باید جلسات فراسازمانی تشکیل شود، باید سازمان‌هایی که متولی بخش‌های مختلف گردشگری، معدن و حوزه‌های مرتبط با معدنکاری هستند، جمع شوند و راجع به این مسئله صحبت کنند و تصمیم بگیرند. باید آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی وجود داشته باشد که تشخیص دهند براساس آن یک معدن ظرفیت گردشگری دارد یا ندارد و اگر دارد، به چه شیوه‌ای می‌تواند گردشگرپذیر باشد.

معدن پتاس خور و بیابانک بیش از یک دهه است با اطلاع‌رسانی عمومی گردشگرپذیر است. معادن بزرگ‌مقیاس به‌طورمعمول با هماهنگی قبلی پذیرای گردشگران موضوعی (دانشجویان، اصحاب رسانه و...) هستند و برخی معادن نیز به‌صورت خودجوش گردشگرپذیر شده‌اند. به‌تازگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری استان زنجان برای معدن سرب و روی انگوران، پروانه بهره‌برداری گردشگری معدنی صادر کرده است. آیا وزارت متبوع در حوزه گردشگری خبر از این اتفاقات دارد یا خیر؟ چه جواب مثبت باشد، چه منفی می‌توان آن را در کشور تعمیم داد؛ چون راهی است که رفته شده و باز هم می‌توان رفت. به‌نظر من هیچ اشکالی ندارد اگر در این مسیر از کشورهای دیگر الگو بگیریم و از مدل آنها استفاده و آن را بومی‌سازی کنیم و نکته آخر اینکه نباید دیگران را رقیب خود بدانیم و راه را بر حضور افراد مطلع داخلی ببندیم.

سخن پایانی

گفته می‌شود که در دنیا سایت‌های متروکه‌ای وجود دارد که به مراکز گردشگری سودآوری تبدیل شده‌اند یا معادنی که همزمان هم گردشگر دارند و هم ماده معدنی استخراج می‌کنند و درآمدشان از حوزه گردشگری معدنی بیشتر از استخراج و فروش مواد معدنی نباشد، کمتر هم نیست؛ پس باید قدم پیش گذاشت و با عزمی ملی این گنجینه مدفون را به‌بهره‌برداری رساند.

تحول فناوری آموزشی با بهره‌گیری از توان دانش‌بنیان‌ها

یادگیری پلتفرمی به‌جای حفظ کردن‌های طوطی‌وار

بنا به تعریف دانشمندان، تکنولوژی آموزشی، روشی اصولی و منطقی برای حل مشکلات آموزشی و برنامه‌ریزی درسی است که با نوعی تفکر منظم و علمی همراه است. بسیاری از کارشناسان در این عرصه معتقدند امروزه مدارس کشور نیاز مبرمی به تحولی در روش‌های آموزشی دارند، چرا که ۲ سال آموزش مجازی به‌دلیل همه‌گیری کرونا نشان داد که فناوری می‌تواند ابزار گمشده مدارس برای ارائه بهتر مفاهیم آموزشی و تربیت نسلی خلاق باشد. محمد ناصری، کارشناس تکنولوژی آموزشی در گفت‌وگویی که با صمت داشته درباره اهمیت تحول در تکنولوژی آموزشی به‌دست دانش‌بنیان‌ها گفت: برای تربیت نسلی خلاق راهی جز تحول در تکنولوژی آموزشی نداریم و امروز بیش از هر زمان دیگری باید عرصه را برای دانش‌بنیان‌ها فراخ کنیم.

گروه دانش‌بنیان
editor@smtnews.ir

ناهماهنگی در اجرای مصوبات در آموزش و پرورش همان پاشنه آشیلی است که منجر به ضعف در تکنولوژی آموزشی کشور شده است. چنین روالی از گذشته تاکنون در فضای آموزش و پرورش کشور وجود داشته و مختص امروز نیست

ورود تکنولوژی آموزشی به مدارس

از سال ۱۳۰۶ هجری‌شمسی، اجرای تکنولوژی آموزشی در برخی مدارس کشورمان به‌راه افتاد. اقدام به ایجاد آزمایشگاه‌های فیزیک، شیمی و علوم‌زیستی نمونه‌ای از اجرای این طرح بود، اما عواملی سبب موفق نبودن این مراکز و راکد ماندن فعالیت‌های آنان شد که نداشتن کادر متخصص، کمبود ابزار و مواد موردنیاز و بی‌اعتقاد به کاربرد این ابزار و روش از آن جمله بودند.

طبق تعریف ارائه‌شده از تکنولوژی آموزشی باید گفت، اگر بتوانیم با شیوه‌ای منظم ابزار فناورانه را به‌خدمت بگیریم، توانسته‌ایم در این مسیر گام برداریم. هرچه زمان پیش می‌رود، ابزار مدرن‌تری پدید می‌آید؛ اگر دیروز کتاب‌های درسی با تایپ سربی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گرفت، امروز کتاب الکترونیکی با قابلیت تغییر فونت‌های مختلف در اختیار آنان قرار داده می‌شود و این تغییر و تحول روزبه‌روز خود را بیشتر نشان می‌دهد، بنابراین لزوم تحول در تکنولوژی آموزشی در مدارس کشور بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

◉ به‌نظر شما روال نوگرایی در فضای آموزش و پرورش از چه ضوابطی پیروی می‌کند و تایید و نظارت آن برعهده چه نهادی است؟

در سال ۱۳۹۰، مصوبه‌ای معروف به مصوبه ۸۲۸ در شورای آموزش عالی آموزش و پرورش که مرکز قانونگذاری در وزارت آموزش و پرورش است، تصویب شد. در این مصوبه برای تمام افرادی که می‌خواهند از حیث محتوا و فناوری به کمک آموزش و پرورش بیایند، بستری قانونی فراهم شده است. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش در وزارت آموزش و پرورش متولی تصویب این مصوبه است. گفتنی است، این سازمان نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های مهم در فضای آموزش و پرورش دارد. در واقع بحث‌هایی وسیع‌تر از اجرای تصویبات قانونی آموزش و پرورش در این سازمان موردبررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد و متشکل از تعداد زیادی اندیشمندان، متخصصان و مسئولان است و به‌عبارتی مغز آموزش‌وپرورش به‌حساب می‌آید، بنابراین هر تغییر و تحولی از جمله در کتاب درسی، ایجاد فرآیندها، افزودن هر ماده آموزشی، بهتر است در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش بررسی شود. همچنین این سازمان، مسئولیت تغییرات محتوایی آموزشی را هم برعهده دارد. حال اگر فردی بخواهد در راستای اعتلای روند آموزش و پرورش، خدمتی به این فضا و دانش‌آموزان کند، پس از بررسی و صدور تاییدیه از این سازمان، می‌تواند با حمایت مدیران مربوطه طرحش را در مدارس به اجرا دربیاورد. تاکید این سازمان، قدرتمند شدن بخش خصوصی و مشارکت جدی این بخش در امر بهبود کیفیت محتوا خارج از بدنه آموزش و پرورش است. در بند ۹۴ آیین‌نامه شورای‌عالی آموزش و پرورش به این امر تاکید شده است که نرم‌افزارهای موردتایید سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش مورداستفاده در فضای آموزشی قرار بگیرد، در واقع این بند به مشارکت دانش‌بنیان‌ها بر تحول تکنولوژی آموزشی اشاره دارد.

◉ با نگاهی گذرا به کارنامه وزارت آموزش و پرورش در بهره‌گیری از فناوری‌های نو و دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها برای تحول تکنولوژی آموزش در کشور، می‌توان گفت تاکنون کاربرد دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها در مدارس و فضای آموزش و پرورش کشور در مقیاسی وسیع دیده نشده است؛ گره این معضل را در کجا می‌توان یافت؟

در فضای آموزش و پرورش کشور سیستم واحدی در باب اجرایی کردن مصوبات وجود ندارد. در واقع وقتی طرحی تایید می‌شود، نباید بخش یا سازمان دیگری از زیرمجموعه این سازمان آن را رد کند و به‌دلخواه به اجرا در نیاورد. این ناهماهنگی در آموزش و پرورش همان پاشنه آشیلی است که منجر به ضعف در تکنولوژی آموزشی کشور شده است. چنین روالی از گذشته تاکنون در فضای آموزش و پرورش کشور وجود داشته است و به امروز اختصاص ندارد. تا زمانی که این چرخه حول مدار ناهماهنگی در اجرا قرار گرفته باشد، همچنان شاهد ضعف در تکنولوژی آموزشی کشور خواهیم بود. نمونه چنین روندی در باب استفاده از مجلات رشد در مدارس رخ داد. سال ۱۳۹۶، مجله رشد که به‌عنوان منبع آموزشی و کمک‌درسی از سوی وزارت آموزش و پرورش منتشر می‌شد، توسط یکی از مدیران کل ادارات آموزش و پرورش مورد بی‌مهری قرار گرفت و دستور داده شد که حجم بسیار کمی از این مجلات خریداری شود. این امر نشان‌دهنده آن است که ناسازگاری در یک نهاد هرچند کوچک، می‌تواند به بخش‌های دیگر هم سرایت کند. این تصمیم براساس تخلفی گرفته شد که در مدارس یکی از استان‌های کشور در باب خرید مجلات رخ داده بود. انتقاد وارده در استفاده از ابزارهای فناورانه در مدارس این است که تولیدات نرم‌افزاری در فضای آموزش‌وپرورش جنبه رسمی ندارد، به‌همین دلیل موردپذیرش بسیاری از مدیران کل در ادارات آموزش و پرورش نیست. وقتی که چنین نگاهی در مقامات اجرایی وجود داشته باشد، به‌ندرت می‌توان انتظار داشت که تحول در تکنولوژی آموزشی کشور اتفاق بیفتد. اگر تنها ۴ یا ۵ مدیرکل در استانی دارای چنین تحلیل‌ها و نگرش‌های شخصی باشند، شرایط تحول در نظام آموزش و پرورش تا حد زیادی با مشکل مواجه می‌شود.اینکه قانون و مجریان مسیر متضادی را پیش گیرند، نتیجه‌ای جز انفعال و حتی عقبگرد را نمی‌توان انتظار داشت و تحولی در فضای آموزش و پرورش کشور ما به‌وجود نمی‌آید. تحول وسیع تکنولوژی آموزشی تا حد زیادی به تغییر نگاه این دسته از مدیران اجرایی بستگی دارد. به اعتقاد من، وزیر آموزش و پرورش خوب است به‌روشنی موضع خود را در بهره‌گیری از دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها نشان دهد؛ اینکه در شعار چیزی بگوید و در عمل کار دیگری کند، اتفاق مهمی نمی‌افتد. ضروری است که دانش‌بنیان‌ها برای وزارت آموزش و پرورش به‌رسمیت شناخته شوند تا یک مشارکت واقعی میان دانش و فناوری در مدارس کشور به‌وجود بیاید. حال از آنجایی که امروز ضرورت مشارکت دانش‌بنیان‌ها در فضای آموزش و پرورش کشور به‌شدت احساس می‌شود، لازم است بستری فراهم شود تا بیشتر دانش‌بنیان‌هایی که در فضای آموزشی و در راستای تحول تکنولوژی آموزشی فعالیت می‌کنند، بتوانند آزادانه ایده خود را در اختیار کارشناسان قرار دهند تا از بین آنها موفق‌ترین و بهترین دستاورد انتخاب شود. مدیر مدرسه این اجازه را دارد که تشخیص دهد کدام فرآیند می‌تواند برای آموزش و پرورش دانش‌آموزان تاثیرگذار باشد، اگر چنین فرآیندی اتفاق نیفتد، نشان‌دهنده آن است که در باطن فضای آموزش و پرورش کشور یک نظام جزیره‌ای حاکم است و از یک جریان نظام‌مند خبری نیست.

◉ باتوجه به اینکه بودجه مدارس غیرانتفاعی به‌واسطه خدمات و امکاناتی که ارائه می‌دهند از سوی مردم تامین می‌شود، همواره این نگرانی وجود دارد که نباید استفاده از دستاوردهای فناورانه در بحث آموزش دانش‌بنیان‌ها به‌شرط دریافت هزینه و تنها در برخی مدارس از جمله مدارس غیرانتفاعی باشد و به‌عنوان یک کالای لوکس موردپذیرش قرار گیرد. برای پرهیز از لوکس‌انگاری دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها باید چه روالی پیگیری شود؟

اساس شکل‌گیری مدارس غیرانتفاعی، ارائه خدمت و امکانات بیشتر در ازای دریافت هزینه از والدین است. در واقع زمانی که وزارت آموزش و پرورش به این نتیجه رسید که نمی‌تواند برخی امکانات را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد، به متولیان امر اختیار داد که در قالب مدارس غیردولتی و به‌ازای دریافت هزینه و براساس اصول و معیارهای آموزش و پرورش، آن امکانات را به دانش‌آموزان ارائه دهد. بر این اساس طبق قانون، فعالیت مدارس غیرانتفاعی در نظام آموزش و پرورش کشور ضروری است، اما برخی منتقدان نگاه سوگیرانه‌ای نسبت به فعالیت این مدارس دارند؛ مگر جز این بود که مدارس غیردولتی موفق، در همه‌گیری کرونا کارنامه مثبتی از خود به‌جای گذاشتند؛ اگر نگاه بدبینانه به هر رویکرد جدیدی داشته باشیم، نمی‌توانیم کاری از پیش ببریم. باتوجه به اینکه آموزش مدارس در ۲ سال همه‌گیری کرونا بر بستر مجازی بود و تجربه استفاده از ابزارهای فناورانه در بسیاری از مدارس برای بیشتر دانش‌آموزان رخ داد، امروز بیشتر از هر زمان دیگری نیازمند محصولات فناورانه دانش‌بنیان‌هایی هستیم که در عرصه آموزش فعالیت می‌کنند، در واقع اکنون زمانی است که محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند بیشتر از هر زمان دیگری به درد فضای آموزشی کشور بخورد. نگرش لوکس‌انگارانه نسبت به استفاده از دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها در فضای آموزشی می‌تواند ناشی از نگاه اقتصادی برای بهره‌برداری بیش از حد برخی صاحبان مدارس غیردولتی یا حتی مدیران ادارات کل باشد، چرا که لزوم فعالیت دانش‌بنیان‌ها لوکس و پرهزینه نیست. نیاز است بیشتر مدارس، به‌ویژه مدارس دولتی از محصولات دانش‌بنیان‌ها بهره‌مند شوند، چرا که ۹۰ درصد مدارس کشور دولتی است.

مشکلی که وجود دارد، این است که برخی تصور می‌کنند استفاده از محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان در آموزش یک اقدام لوکس است، در حالی که این دستاوردها می‌توانند به‌قدری مفید واقع شوند که بهتر است در کل فضای آموزش و پرورش کشور مورداستفاده قرار بگیرد و نباید نگاه لوکس‌انگارانه به استفاده از محصولات دانش‌بنیان‌ها در مدارس داشت. در واقع با هدف تحول تکنولوژی آموزشی، لازم است این محصولات در تمامی مدارس به‌کار گرفته شود. در کل اگر فرآیندی در آموزش و پرورش به‌صورت قانونی در نظر گرفته می‌شود، نیاز است که بستر اجرایی آن هم فراهم شود. اگر دانش‌بنیان‌ها را به‌رسمیت می‌شناسیم، خوب است از توان آنها نهایت استفاده را در راستای تحول تکنولوژی آموزشی ببریم. باتوجه به اینکه تعداد دانش‌بنیان‌های فعال در عرصه آموزش زیاد هم نیستند، می‌توان به‌میزان فایده آنها بهتر پی برد. در واقع اگر دانش‌بنیانی فعالیت موثری دارد که می‌تواند به بهبود فرآیند آموزشی کمک کند، به‌طورقطع موردتوجه و بازخورد فضای آموزشی کشور قرار می‌گیرد، به‌شرطی که عرصه برای توسعه آن فراهم باشد. به‌اعتقاد من لازم است که خلأ و جای خالی بخش‌هایی که دانش‌بنیان‌ها می‌توانند در آن موثر باشند، از سوی سازمان‌های مربوطه مشخص شود و لازم است فناوران عرصه آموزش بدانند که نیاز بازار هدف چیست تا محصولی موردنیاز را طراحی و تولید کنند.

◉ در گزارشی از همین رسانه، این‌گونه درج شد که برخی صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان که در عرصه تولید محصولات فناورانه برای ارتقای تکنولوژی آموزشی فعالیت می‌کنند، معتقد بودند که ارتباط و پیوند موثر میان آنها و فضای آموزش و پرورش وجود ندارد. به‌عبارت دیگر آنها بر این باورند که نیازهای آموزشی باید از سوی این نهاد برای تولیدات بهتر بیان شود و تعاملی بیشتر میان این نهاد برای تحول در تکنولوژی آموزشی برقرار شود. به‌نظر شما زمینه‌های برقراری این تعامل چگونه به‌وجود می‌آید؟

این تقاضای دانش‌بنیان‌ها کاملا بجا است. آنها رویکرد مشارکتی دارند و می‌خواهند که با نهادهای گوناگون زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش ارتباط موثری در راستای تحول تکنولوژی آموزشی داشته باشند، اما شاید بسیاری از آنان ندانند سازمان پژوهش و آموزش در وزارتخانه آموزش و پرورش متولی چنین فرآیندهایی است و می‌تواند به آنها در این زمینه کمک کند. بدون‌شک این سازمان به نیازهای آموزشی اشراف دارد و تا حد زیادی می‌دانند که برای تحول تکنولوژی آموزشی نیازمند چه دستارودهای فناورانه هستیم. سازمان پژوهش و آموزش در وزارت آموزش و پرورش، مسئولیت چنین ارتباط دوسویه‌ای را برعهده دارد و تعیین می‌کند که در چه زمینه‌هایی، نیازمند چه فناوری‌هایی هستیم و چه کمبودهایی وجود دارد. ارتباط دانش‌بنیان‌ها با سازمان، برای رفع چنین خلأهایی است. مجریان در این زمینه نقش مهمی برعهده دارند، از مدیران مدارس تا مدیران کل در ادارات آموزش و پرورش؛ این افراد همراه با سازمان پژوهش به اجرای قوانین و همگام با دانش‌بنیان‌ها به تحول تکنولوژی آموزشی در کشور بپردازند.

◉ مدیران مدارس چه نقشی در ایجاد تحول تکنولوژی آموزشی دارند؟

به اعتقاد من الزام اطلاع‌رسانی بیشتری درباره نوع ارتباط دانش‌بنیان‌ها با آموزش و پرورش احساس می‌شود؛ اگر شورای‌عالی وزارت آموزش و پرورش استفاده از یک فرآیند فناورانه را تایید کردند، در اجرای آن کوشا باشند. مدیر مدرسه می‌تواند در پذیرش یک ساختار فناورانه و کاربرد آن در مدرسه اعمال‌نظر و پس از بررسی انتخاب کند که از چه پلتفرمی باید در مدرسه تحت‌نظارت خود بهره بگیرد، اما تمام این فرآیند در راستای اجرای تحول تکنولوژی آموزشی است و برخورد سلیقه‌ای در آن جایگاهی ندارد، اما اینکه بخواهند نسبت به تمامی ابزارهای فناورانه در راستای توسعه تکنولوژی آموزشی موضع شخصی بگیرد و با آن مخالفت کند، موردپذیرش نیست. خوب است از تجربه‌ای که در حمل‌ونقل شهری داریم، استفاده کنیم. زمانی بود که تنها آژانس‌ها به‌عنوان تاکسی شخصی در اختیار مردم قرار داده می‌شد؛ اما نرم‌افزارها و پلتفرم‌های مبتنی بر فناوری، تحول زیادی را در این عرصه به‌وجود آوردند و دسترسی شهروندان به تاکسی‌های شخصی را چندین برابر و قابل‌دسترس‌تر کردند. برد این فرآیند آنجایی بود که رقابت بین چند شرکت دانش‌بنیان درگرفت و چند پلتفرم همزمان به فعالیت پرداختند. در فضای آموزشی هم لازم است، چنین اتفاقی رخ دهد. وجود رقابت در بین شرکت‌های دانش‌بنیان به‌نفع مردم تمام می‌شود، چرا که هزینه کمتری را بر دوش آنها می‌گذارد. در این شرایط دانش‌بنیان‌ها تلاش می‌کنند آن ابزارهای فناورانه‌ای که افزون بر کارآیی، ارزان‌تر تمام می‌شود را انتخاب کنند؛ در کل وقت آن رسیده است که دانش‌بنیان‌ها یک بازوی مهم در تحول تکنولوژی آموزشی در فضای آموزش و پرورش کشور باشند.

محمد ناصری

برخی تصور می‌کنند استفاده از محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان در آموزش یک اقدام لوکس است، در حالی که خوب است این دستاوردها در کل فضای آموزش وپرورش کشور مورداستفاده قرار بگیرد

یادداشت

صندوق نوآوری و شکوفایی فقط وام نمی‌دهد

سیاوش ملکی‌فر، معاون توسعه صندوق نوآوری و شکوفایی

همواره ذهنیت اشتباهی از مفهوم صندوق نوآوری و شکوفایی و در کل هر صندوق دیگری که در این عرصه فعالیت می‌کند، برای دانش‌بنیان‌ها شکل گرفته است. به‌طور معمول وقتی واژه صندوق نوآوری و شکوفایی یا صندوق‌های همتراز آن به‌گوش صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان می‌خورد، نخستین واژه‌ای که در ذهن آنها تداعی می‌شود، تخصیص وام است. به‌عبارت دیگر، واژه صندوق‌های حمایتی در ایران برابر است با نهادی که وظیفه ارائه تسهیلاتی نظیر وام را برعهده دارد. دلیل رسوخ این باور را باید در تاریخ اقتصاد کشور جست‌وجو کنیم، چرا که در کشور ما همواره صندوق‌های مالی و اعتباری با ارائه تسهیلات برابری می‌کردند که به‌طورعموم با واژه وام شناخته می‌شدند. حال از آنجایی که تنها نزدیک به یک قرن است که مردم با واژه صندوق آشنا شده‌اند، یک‌شبه نمی‌توانیم معنا و ماهیت واقعی آن را در جامعه نهادینه کنیم.

حال باید به این امر اشاره داشت که تامین مالی توسعه محصولات فناورانه، ابزارهای متعددی دارد که وام تنها یکی از این ابزارها است. به‌عبارت دیگر، هر نهاد تامین مالی در کشور از جمله صندوق نوآوری و شکوفایی، برای توسعه کسب‌وکارهای نو از ابزارهای مختلف تامین مالی استفاده می‌کند که یکی از آنها وام است.

نخستین اشتباه بسیاری از صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان این است که وظیفه صندوق نوآوری و شکوفایی را فقط در خانواده تسهیلات و وام می‌بینند که بیشتر این افراد یک یا ۲ نوع وام را می‌شناسند؛ در حالی که ۱۲ نوع وام و تسهیلات در خانواده نخست این صندوق به شرکت‌ها داده می‌شود. برای اشراف کامل صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان، در جلسه پذیرش، افراد بدون پرداخت هزینه‌ای می‌توانند با تمامی این خدمات آشنا شوند. در سال ۱۳۹۹ نزدیک به ۱۵۷۷ جلسه میز پذیرش برگزار کردیم. همچنین هر ۳ ماه یک‌بار به‌طورمعمول شرکت‌های دانش‌بنیان را فرامی‌خوانیم تا با خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی آشنا شوند که به‌زودی چنین جلسه‌ای را در خردادماه خواهیم داشت. شرکت‌هایی را که در ۳،۲ ماه اخیر دانش‌بنیان شدند، دعوت می‌کنیم در یک جلسه ۵ الی ۶ ساعته با تمامی خدمات صندوق آشنا شوند. برخی شرکت‌ها به‌واسطه نگاه و نگرشی که به سازمان‌های دولتی دارند، ترجیح می‌دهند، فاصله‌دار عمل کنند و از دریافت خدمات، خود را محروم می‌کنند. طبق یک برنامه زمان‌بندی مشخص در مرکز استان‌ها، دانش‌بنیان‌ها را فرامی‌خواند و چنین جلسه‌ای را برگزار می‌کند تا از خدمات صندوق آگاه شوند، علاوه بر این اپراتورها در بستر تلفن پاسخگویی در تمام ساعات اداری به سوالات صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان درباره دریافت خدمات پاسخگو هستند.

بسیاری از صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان معتقدند برای دریافت خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی، یک کسب‌وکار باید به مرحله دانش‌بنیان شدن برسد، حال باتوجه به اینکه روند دانش‌بنیان شدن، خود به‌خود یک شرکت را قدرتمند و توانمند می‌سازد، بسیاری از افراد تصور می‌کنند در بسیاری موارد نیازی به خدمات صندوق نیست، در حالی که فلسفه شکل‌گیری صندوق نوآوری و شکوفایی این نیست که مراکز رشد را به مرحله دانش‌بنیان شدن برساند؛ فلسفه شکل‌گیری این است که دانش‌بنیان‌ها را از زمان تاسیس یعنی از بدو تولد آنها تا زمانی که وارد بازار بورس شوند، همراهی کند، بنابراین دلیل وجودی صندوق نوآوری و شکوفایی این نبوده است که کمک کند تا کسب‌وکاری تبدیل به دانش‌بنیان شود؛ اصل این بوده است که کمک کند تا یک شرکت دانش‌بنیان وارد بازار بورس شود و توسعه پیدا کند. دانش‌بنیان‌های نوپا در ابتدای مسیر از نخستین خدماتی که می‌توانند بهره بگیرند، دریافت مشاوره با تخفیف ۹۰ درصدی از قوانین مالیات و بیمه است. به‌عبارت دیگر اگر هر شرکت دانش‌بنیانی مشکل مالیاتی و بیمه داشته باشد، صندوق نوآوری و شکوفایی، ۹۰ درصد هزینه‌های مشاوره را متقبل می‌شود و صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان فقط ۱۰ درصد هزینه را پرداخت می‌کنند و از اطلاعات مربوط به مالیات و بیمه آگاه می‌شوند.

یادداشت

«صندوق» تبدیل نفت به ثروت ماندگار

بهاالدین حسینی
اقتصاددان

یکی از الزامات بنیادین برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، تغییر نگاه به منابع و درآمدهای نفت و گاز و مدیریت درآمدهای حاصل از آن در سطح کلان اقتصاد عنوان شده است. جنبه اصلی این تغییر، «طرح تشکیل صندوق توسعه ملی» است که بند ۸ الزامات تحقق چشم‌انداز بیست‌ساله مجمع تشخیص مصلحت نظام به آن اختصاص دارد. از جمله چالش‌های پیش روی صندوق در ۳ بخش استقلال از دولت، شفافیت و سرمایه‌گذاری منابع پرداختی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد صندوق توسعه ملی تنها تحت شرایط خاصی می‌تواند در نیل به اهداف خود موفق باشد و در برخی شرایط نه‌تنها مفید نخواهد بود، بلکه می‌تواند باعث بروز مشکلات در بخش مالی اقتصاد ایران شود. به‌منظور کارکرد بهینه این صندوق، ابتدا باید هدف از ایجاد آن به‌طور کامل مشخص شود و به هیچ عنوان حق استفاده فراقانونی از اعتبار آن داده نشود. چنانچه صندوق پیشنهادی از استحکام نهادی و شفافیت لازم برخوردار نباشد و تصمیم‌گیری درباره منابع آن به‌سهولت در اختیار دولت قرار گیرد، فقدان آن از وجود آن بهتر خواهد بود، زیرا در جایی که تخصیص بخشی از درآمد ارزی کشور در فرآیند تنظیم برنامه‌های پنج‌ساله و بودجه‌های سالانه از فیلترهای مختلف عبور می‌کند و در نهایت به تصویب نمایندگان مردم می‌رسد، اینکه بخش قابل‌توجه دیگری از این منابع با سهولت بیشتر هزینه شود، نقض غرض خواهد بود. همچنین باید اطلاعات صندوق به‌طور شفاف در اختیار عموم مردم و کارشناسان قرار گیرد و بخشی از منابع صندوق برای سرمایه‌گذاری در راستای جبران افت تولید نفت کشور به کار گرفته شود.

هرچند تبدیل بخشی از عواید فروش نفت، گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز از اصلی‌ترین اهداف صندوق توسعه ملی در اساسنامه این نهاد ملی ذکر شده، اما نمی‌توان کتمان کرد که همچنان کاهش ضربه‌پذیری اقتصاد ایران از نوسان‌های مکرر نرخ نفت در بازارهای جهانی یکی از اهداف مستتر فعالیت صندوق توسعه ملی است؛ بنابراین باتوجه به تجربه عملکرد حساب ذخیره ارزی، صندوق توسعه ملی باید از فشار مصوبات برداشت‌های ریالی دولت و مجلس تا سر حد ممکن مصون باشد. در این زمینه باید یک وفاق عمومی میان دولت و سایر نهادهای تصمیم‌ساز اقتصادی شکل بگیرد که توزیع ریالی ارز حاصل از فروش نفت و گاز نه‌تنها با اصل شکل‌گیری صندوق توسعه ملی منافات دارد و اقتصاد ایران را با تشدید علایم بیماری هلندی مواجه می‌کند، بلکه وجود کاستی‌هایی در این روند موجب انحراف پرداخت‌های ریالی از اهداف به‌ظاهر توسعه‌گرای خود می‌شود؛ به این معنا که نقصان‌های اطلاعاتی گسترده در زمینه سطح جذب مطلوب سرمایه ریالی ازسوی صنایع مختلف فعال در کشور و نیز نبود اطلاعات منظم از سطح بهره‌وری آنها و تاثیر پرداخت‌های ریالی صندوق در ارتقای این بهره‌وری، مانع از تاثیر توسعه‌ای توزیع ریالی درآمدهای نفتی می‌شود. همچنین گاهی امکان دارد برخی طرح‌ها، همچنان که در گذشته رخ داده برپایه ملاحظات سیاسی طراحی و اجرا شوند، در حالی که فاقد صرفه لازم اقتصادی هستند؛ بنابراین نه‌تنها پرداخت‌ها به اهداف توسعه ملی اصابت نمی‌کند، بلکه بازپرداخت آنها نیز با دشواری و تاخیرهای بسیار همراه می‌شود. برای برون‌رفت از این چرخه باطل، گذشته از حصول وفاق ملی برای توقف توزیع ریالی منابع صندوق، دولت باید استراتژی منسجم و کارآمد توسعه صنعتی را تدوین کند و به اجرا بگذارد. از این منظر حتی درخواست‌های ارزی صنایع کشور و طرح‌های توسعه ملی نیز در چارچوب مشخصی قابل ارزیابی می‌شود و در چارچوب این استراتژی مدون و شفاف، سایر بخش‌های دولت با ارزیابی طرح‌های ارائه‌شده به صندوق توسعه ملی، ملزم به ایفای تعهدات و وظایف خود نسبت به صندوق توسعه ملی خواهند بود.

حمایت جدی شبکه بانکی از تولیدات صادرات‌محور

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به ضرورت تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و هدایت صحیح اعتبارات بانکی به بخش تولید، گفت: حمایت جدی شبکه بانکی از تولید صادرات‌محور اولویت است. به گزارش مهر، علی صالح‌آبادی در دیدار با نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز اظهار کرد: باتوجه به اجرای طرح مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها ازسوی دولت، شبکه بانکی تمام‌قد در خدمت رونق بخش تولید کشور به‌منظور توسعه صادرات و اشتغال‌آفرینی است. وی با تاکید بر اینکه اجرای این طرح برای جراحی اقتصاد کشور، اجتناب‌ناپذیر بود، اظهار کرد: تبیین این اقدام مهم دولت در راستای مقابله با قاچاق کالا برای مردم لازم و ضروری است. رئیس کل بانک مرکزی گفت: در زمان کنونی حضور جدی شبکه بانکی در صحنه اقتصادی استان‌ها بیشتر شده و بانک مرکزی این رویه را با شدت و جدیت دنبال می‌کند. صالح‌آبادی با اشاره به اجرای طرح اصلاح نظام بانکی کشور، ادامه داد: این طرح شامل اصلاح رابطه دولت با بانک مرکزی و بانک‌ها، اصلاح رابطه بانک مرکزی با بانک‌ها و اصلاح رابطه بانک‌ها با مشتریان است و بانک مرکزی اصلاح این روابط را به‌طور جدی پیگیری می‌کند. نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی نیز در این جلسه با انتقاد از سهم ناچیز استان از درآمدهای مالیاتی برخی شرکت‌های خصوصی مستقر در استان، خواستار افزایش حدود و اختیارات بانک‌های استانی شد. سید محمدعلی آل‌هاشم، افزود: صندوق‌های بانک‌ها، منابع استانی را جذب می‌کنند، اما در اختیار مرکز قرار می‌دهند و این موضوع باعث کاهش منابع استانی و به تبع آن کاهش قدرت تسهیلات‌دهی بانک‌ها شده است.

صندوق توسعه ملی در مارپیچ برداشت دولت‌ها

ذخیره قلک ارزی را تمام نکنیم

گروه بانک‌وبیمه
editor@smtnews.ir

مهدی غضنفری، رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی در همایش «صندوق ثروت ملی و عدالت بین‌نسلی» به‌صراحت به انتقاد از برخی بخش‌های دولتی پرداخت که صندوق توسعه ملی را منبعی برای جبران کسری بودجه نهاد مربوطه خود می‌دانند. به گفته بسیاری کارشناسان ناترازی بودجه و حاکمیت دولت بر بخش اقتصاد منجر به فاصله جایگاه صندوق با هدف‌گذاری انجام‌شده می‌شود و این همان اتفاقی است که این سال‌ها برای صندوق ذخیره ارزی ایران افتاده است؛ تا آنجا که به‌گفته برخی نمایندگان و تحلیلگران اقتصاد در شرایط موجود صندوق توسعه ملی به تهدیدی برای کشور تبدیل شده، زیرا دولت‌ها برای رفع ناترازی بودجه به سراغ این صندوق می‌روند، در حالی که اگر صندوق نبود سراغ مولدسازی دارایی می‌رفتند. شواهد حاکی از آن است که اهداف صندوق توسعه ملی در مارپیچ برداشت دولت‌ها گم شده و با فلسفه پیدایش فاصله گرفته است.

فلسفه پیدایش یک صندوق

صندوق توسعه ملی یا حساب ذخیره ارزی به یک نهاد دولتی گفته می‌شود که نقش صندوق ثروت ملی ایران را دارد. صندوق ذخیره ارزی، طبق ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه بعد از تجربه ناموفق حساب ذخیره ارزی، با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منبع‌های نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تاسیس شد. صندوق ذخیره ارزی ایران، جزو «صندوق‌های ثروت حاکمیتی» در ابعاد جهانی دسته‌بندی می‌شود. بیشتر کشورهای جهان که منابع قابل توجه نفت، گاز یا مواد معدنی دارند، برای ذخیره و سرمایه‌گذاری بخشی از عواید فروش این منابع، صندوق‌های مشابهی ایجاد کرده‌اند. حتی برخی کشورها با اینکه منابع طبیعی خاصی هم ندارند، برای سرمایه‌گذاری اضافه‌درآمد دولت‌های‌شان، صندوق مشابهی ایجاد کرده‌اند. باتوجه به ماهیت این صندوق‌ها که هدف‌شان سرمایه‌گذاری این منابع است از آغاز تاسیس، حجم آنها براساس منابع ورودی مشخص می‌شود. قسمتی از منابع سرمایه‌گذاری شده، به‌عنوان وام قرض داده شده‌اند تا به اضافه سودشان بازگردند و احیانا بخش دیگری از منابع هم به‌صورت نقد یا دارایی‌هایی که قابلیت نقدشوندگی سریع دارند نگهداری می‌شوند.

ذخایر ارزی در ایران

طرح ایجاد صندوق ذخیره ارزی در سال ۱۳۷۹ در قالب ماده ۶۰ قانون برنامه سوم توسعه کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و به‌دنبال آن، در آبان همان سال، آیین‌نامه اجرایی آن ازسوی هیات وزیران ابلاغ و اجرایی شد. دولت طبق قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه، در صورتی می‌تواند از حساب صندوق ذخیره ارزی برداشت کند که درآمد حاصل از صادرات نفت خام نسبت به ارقام پیش‌بینی شده کاهش پیدا کند و برداشت از ذخایر ارزی برای تامین کسری ناشی از عواید غیرنفتی بودجه عمومی ممنوع است. عمل نکردن به همین بند از مهم‌ترین نقاط انتقاد به دولت‌ها در برخورد با صندوق ذخیره ارزی است، چراکه در تمام سال‌های گذشته از منابع این صندوق برای تامین کسری بودجه دولت‌ها برداشت شده است.

سهم ۱۵ درصدی بخش خصوصی از منابع صندوق

محمدرضا پورابراهیمی در دومین همایش علمی صندوق ثروت ملی و عدالت بین‌نسلی، ضمن بیان آماری از واریز و برداشت‌های صندوق توسعه ملی گفت: تاکنون ۱۰۵ میلیارد دلار منابع به صندوق توسعه ملی اختصاص یافته که از این مبلغ ۶۵ درصد به دولت، ۲۰ درصد به نهادهای عمومی و ۱۵ درصد به بخش خصوصی اختصاص داده شده است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس یازدهم با بیان اینکه دولت قبل ۲ برابر واریزی به صندوق توسعه ملی از آن برداشت کرد، گفت: تنها ۱۵ درصد منابع صندوق توسعه ملی به بخش خصوصی تخصیص داده شد که ۳میلیارد دلار از این مبلغ معوق شده است.

وی تصریح کرد: مهم‌ترین اولویت دولت و مجلس در شرایط موجود باید اصلاح ساختار بودجه باشد که در این زمینه تغییراتی انجام شد، اما با نقطه مطلوب فاصله دارد و ۴۰ درصد بودجه کشور ناتراز است که این وضعیت ناپایداری است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: مولدسازی کاری دشوار و هزینه‌بر است و براساس آمار خزانه، در بحث مولدسازی دارایی دولت قبل حتی دارایی مولد را شناسایی نکرده است.

پورابراهیمی با تاکید بر اینکه استمرار وضعیت موجود صندوق توسعه ملی به‌صلاح کشور نیست، افزود: تغییرات نرخ ارز موجب شده بسیاری حاضر به بازپرداخت تسهیلات خود به‌صورت ارزی به صندوق نباشند؛ در نتیجه عملکرد صندوق از حالت سرمایه‌گذاری به استقراضی تبدیل شده است.

استفاده از منابع صندوق، تنها در صورت کاهش فروش نفت

محمد جعفری، کارشناس اقتصاد درباره وصول مطالبات صندوق ذخیره ارزی به صمت گفت: در سال‌های گذشته درصد قابل توجهی از پرداخت منابع حساب ذخیره ارزی انحراف از استانداردها و شاخص‌های قانونی داشت؛ بنابراین تصمیم بر این شد که دولت با تبدیل حساب به صندوق در اصل برداشت‌های این منبع را ساماندهی کرده و منبع ذخیره ارزی به‌عنوان سوپاپ اطمینان داشته باشد.

وی افزود: فلسفه تشکیل صندوق این بود که هر میزان درآمد مازاد فروش نفت، به حساب این صندوق واریز شود و همچنین در زمان‌هایی که درآمدهای نفتی کاهش می‌یابد، دولت کسری بودجه خود را از طریق این صندوق جبران کند تا بودجه دچار نوسان نشود.

این کارشناس تاکید کرد: مادامی که این صندوق وجود دارد، دولت‌ها به محض اینکه دچار کمبود و مشکل می‌شوند، از این صندوق برداشت می‌کنند، این در حالی است که از ابتدای شکل‌گیری این صندوق برداشت از آن به‌شرط وام‌دهی به بخش خصوصی بوده، به‌طوری که هر میزان پولی که از آن برداشت شد دوباره به صندوق بازگردد. وی در ادامه یادآور شد: در برنامه ششم توسعه مقرر شد هر سال مبلغ بیشتری از درآمدهای نفتی به حساب این صندوق واریز شود تا وابستگی بودجه به نفت به صفر برسد، اما در ۲ تا ۳ سال اخیر که با تشدید تحریم مواجه شدیم، باوجود آنکه بنا بود ۳۵ تا ۴۰ درصد درآمد نفتی به این صندوق واریز شود، این موضوع رعایت نشده است. جعفری با اشاره به اینکه بخش خصوصی که از صندوق اعتبار ارزی گرفته، توان بازپرداخت ارزی ندارد، گفت: باید برای بخش‌هایی که توان بازپرداخت ارزی به صندوق را ندارند، تمهیداتی در نظر گرفته شود اما براساس قانون تسریع در وصول مطالبات ارزی صندوق یک اصل لازم‌الاجراست.

وی تاکید کرد: بازپرداخت منابع صندوق توسعه به‌صورت ریالی از آغاز اشتباه بود، زیرا بازگشت منابع به‌صورت ارزی توان صندوق را برای پرداخت تسهیلات ارزی به سایر بخش‌های نیازمند ارز بالا می‌برد. وی گفت: بدهی‌های دولت نیز باید بهینه‌سازی شود تا دولت مجبور نباشد برای تامین کسری بودجه سالانه به منابع صندوق توسعه ملی متوسل شود.

بازپرداخت منابع صندوق توسعه به‌صورت ریالی از آغاز اشتباه بود

حساب ذخیره ارزی قلک دولت بود

سیده فاطمه حسینی، عضو سابق کمیسیون اقتصاد مجلس شورای اسلامی درباره تفاوت حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی به صمت گفت: حساب ذخیره ارزی یک حساب دولتی است تا اگر دولت پس از دخل و خرج‌های پیش‌بینی‌شده درآمد بالاتری از محل فروش نفت کسب کرد، آن را به این حساب واریز کند؛ بنابراین حساب ذخیره ارزی یک قلک دولتی به‌شمار می‌رود. وی با اشاره به اینکه برخی‌ها معتقدند حساب ذخیره ارزی همزمان با پایان یافتن دولت هفتم و هشتم از بین رفته، گفت: در آن زمان هم حساب ذخیره ارزی دارای تکلیف قانونی بود، اما از آنجایی که با نظارت هیات امنا اداره می‌شد، هر جا دولت نیاز به پول داشت مثل قلک از این حساب استفاده کرد. حسینی با بیان اینکه بار مالی بسیاری از پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها در سال‌های گذشته بر دوش صندوق توسعه ملی بوده، بیان کرد: امروز تامین مالی پروژه‌هایی که به مرحله بهره‌برداری می‌رسند، از محل فاینانس‌های صندوق توسعه ملی انجام و در مقابل بخشی از درآمدهای نفت به صندوق توسعه ملی واریز می‌شود تا از این طریق امکان تامین مالی پروژه‌ها از محل این صندوق فراهم شود. عضو سابق کمیسیون اقتصاد مجلس با تاکید بر اینکه راه‌های تامین بودجه شفاف است، گفت: در کشورهای توسعه‌یافته اوراق بدهی عموما با هدف تامین کسری بودجه سالانه منتشر می‌شود، اما در ایران دولتمردان برای تامین کسری‌ها به صندوق توسعه فشار می‌آورند، در حالی که فشار بودجه به صندوق مانع جذب بخشی از نقدینگی موجود به‌منظور مهار تورم می‌شود، زیرا با تامین کسری از صندوق نقدینگی سرگردان در بازار باقی می‌ماند.

دولت بدهی خود به صندوق را تسویه کند

مصطفی طاهری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز در گفت‌وگو با صمت درباره بدهی‌های دولت به صندوق توسعه ملی گفت: ما باید قدردان رهبر معظم انقلاب باشیم که امسال اجازه کاهش سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی را ندادند و این سهم طبق قانون برنامه همان حدود ۴۰ درصد باقی ماند. باتوجه به بدهی سنگین دولت به صندوق توسعه ملی باید تدبیری اندیشیده شود تا نهاد اجرایی کشور بدهی خود را به صندوق توسعه واریز کند.

وی درباره رشد اقتصاد امسال گفت: میانگین رشد اقتصاد از سال ۹۰ تا ۱۴۰۰ صفر بود؛ بنابراین برای جبران این ۱۰ سال و کسب رشد قابل توجه در دهه پیش رو، دولت در بودجه ۱۴۰۱، ۸ درصد رشد را برای ۸ سال متوالی در نظر گرفته تا باتوجه به میانگین صفر در ۱۰ سال گذشته، حداقل میانگین ۳.۵ درصدی به‌دست آید. این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در ادامه افزود: افزایش بهره‌وری هم باتوجه به شعار سال که حمایت از دانش‌بنیان‌ها است نقش موثری در رشد اقتصاد خواهد داشت. باتوجه به شرایط دنیا و نرخ نفت به‌نظر می‌رسد صندوق توسعه ملی، منابع خوبی را برای این امر در اختیار قرار دهد. وی ادامه داد: طبق قانون برنامه پنجم توسعه باید ۲۰ درصد مازاد درآمدهای نفتی به حساب صندوق واریز و سالانه ۳ درصد به آن اضافه شود و به‌دنبال آن در قانون برنامه ششم توسعه واریز سهم ۳۰ درصدی و افزایش ۲ درصدی سالانه مورد تاکید قرار گرفت، این در حالی است که طبق اساسنامه صندوق توسعه ملی منابع آن باید به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری در قالب تسهیلات پرداخت شود.

به‌علاوه اینکه این منابع باید صرف پروژه‌های عمرانی شود و بازپرداخت بدهی‌های دولت از محل اعتبارات این صندوق به‌هر شکلی ممنوع است.

سخن پایانی

از سال ۱۳۲۰ که صنعت نفت ایران ملی شد، همواره درآمدهای نفتی به‌عنوان جزء جدانشدنی بودجه کشور در معرض توجه بوده، اما نوسانات نرخ نفت، به‌ویژه کاهش شدید درآمد ارزی دولت و محقق نشدن بودجه و کاهش نرخ نفت در سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۷۰ باعث شد صندوق ذخیره ارزی با هدف جذب درآمدهای افزایش‌یافته مقطعی و موقتی نفتی و جلوگیری از تاثیر نوسانات نرخ نفت بر بودجه دولت و اقتصاد ملی تاسیس شود. براساس آخرین بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ناظر بر اعطای تسهیلات از صندوق ذخیره ارزی، تسهیلات مذکور در ۳ بخش کلی شامل واردات: در قالب اعتبار اسنادی، صادرات: در قالب اعتبار خریدار و اعتبار فروشنده: صدور ضمانتنامه‌ها اعطا می‌شود. استفاده از تسهیلات ارزی صندوق ذخیره ارزی در گذشته و صندوق توسعه ملی در سال‌های اخیر از جمله راه‌های تامین مالی پروژه‌های تولیدی و خدماتی کشور و مسیری برای تبدیل منابع حاصل از صادرات نفت و گاز به سرمایه‌های زاینده بوده است.

باتوجه به فلسفه شکل‌گیری این صندوق برخی‌ها از جمله رئیس کل بانک مرکزی بر لزوم بازپرداخت تسهیلات صندوق توسعه ارزی به «ارز» تاکید دارند، این در حالی است که برخی دیگر معتقدند باتوجه به نوسان و روند افزایشی نرخ ارز بازپس‌گیری این تسهیلات به ارز، ارزش اقساط را به چندین برابر افزایش داده و به مشکلی برای تسهیلات‌گیرندگان بدل شده، اما به‌اعتقاد بسیاری دیگر از کارشناسان وصول ارزی بهترین کار کرد را برای جایگزینی منابع صندوق دارد، زیرا همین ارز دوباره وارد چرخه سرمایه‌گذاری‌های کلان می‌شود و پس‌اندازی برای نسل آینده خواهد بود.

کانون ریزگردها به اطراف تهران رسید

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه کانون ریزگردها به‌دلیل خشکسالی‌های پی‌درپی به اطراف تهران رسیده، اظهارکرد: کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از تمامی ابزارهای نظارتی خود برای حل مشکل گردوغبار در کشور استفاده می‌کند و ما حداکثر فشار خود را به نهادهای متولی می‌آوریم تا به نقطه مطلوب برسیم.

محمدجواد عسکری در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به آلودگی هوای کشور در پی ورود گردوغبار، گفت: گردوغبار دو منشأ داخلی و خارجی دارد در دولت گذشته ما در ماموریتی کانون‌های آلوده ریزگردها در خوزستان را شناسایی کردیم که تقریبا ۵ منطقه بود آنها را به همراه راهکار به دولت قبل اعلام کردیم اما اتفاقی رخ نداد. اکنون به‌دلیل خشکسالی‌های پی‌درپی کانون‌های ریزگرد به اطراف تهران رسیده است.

نماینده مردم داراب در مجلس درباره راهکار کوتاه‌مدت برای مقابله با پدیده گردوغبار اظهارکرد: در بحث کوتاه‌مدت می‌توان مالچ‌پاشی را دنبال کرد. البته که این رویکرد ایراداتی در حوزه زیست‌محیطی دارد اما در مواردی چاره‌ای نداریم و حتما باید به سمت مالچ‌پاشی اراضی برویم که قابل کشت نیست و شوری آن بسیار زیاد است، متاسفانه اینها جزو کانون‌های آلوده هستند که می‌توان با مالچ‌پاشی کنترل کرد. از سویی دیگر در اراضی دارای وضعیت خاک مطلوب باید به سمت مشجر کردن آنها و کشت درختان مقاوم کم‌آبی و خشکی حرکت کنیم.

صمت در گفت‌وگو با کارشناسان به بررسی معضل فلرسوزی در ایران پرداخت

فلرینگ، هزینه‌ساز و طبیعت‌سوز

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

سوزاندن گازهای همراه نفت یا فلرینگ، یکی از سرچشمه‌های مهم تولید گازهای گلخانه‌ای در ایران است. برآوردها نشان می‌دهد سالانه حدود ۵۳ میلیون تن دی‌اکسید کربن از طریق گاز مشعل در ایران منتشر می‌شود. گاز مشعل به‌تنهایی حدود ۷.۴ درصد از میزان انتشار دی‌اکسید کربن کشور را به خود اختصاص داده و این در حالی است که براساس معاهده پاریس، باید سالانه ۴ تا ۸ درصد از میزان انتشار گاز گلخانه‌ای برای مقابله با گرمایش زمین کاهش دهد. توافقنامه پاریس به‌خودی‌خود سازکاری ندارد که از بروز فاجعه تغییر اقلیم جلوگیری کند اما ایران حتی به این توافقنامه حداقلی نیز نپیوسته است. به نظر می‌رسد ایران علاوه بر اینکه بر توسعه اقتصاد کربن‌زا پافشاری دارد، در راستای بهره‌وری و بهینه‌سازی مصرف کربن نیز گام‌های بخصوصی برنداشته است. برهمین اساس، ایران یکی از ۱۰ کشور اصلی انتشاردهنده کربن در جهان است در حالی‌که خود به‌شدت تحت‌تاثیر تغییر اقلیم و گرمایش جهانی قرار گرفته است.

خسارت و هدررفت سرمایه در فلرینگ بسیار بالاست و هر دقیقه‌ای که دولت اقدام به جمع‌آوری و بازیافت گازهای آلاینده کند، به نفع اقتصاد و محیط‌زیست کشور است

ایران در بین ۱۰ کشور سوزاننده گاز فلر

به گفته مجری طرح جامع توسعه پایدار پارس جنوبی سالانه افزون بر ۱۵۰ میلیارد مترمکعب گاز در جهان با عنوان فلرینگ (یا سوزاندن گازها توسط مشعل) به مواد آلاینده تبدیل می‌شود که طبق آمارهای بانک جهانی این رقم معادل یک‌سوم مصرف گاز کل اروپاست. از کل حجم گازهای آلاینده فلر ۷۵ درصد آن متعلق به ۱۰ کشور است که ایران با رتبه سوم جهانی جزو این ۱۰ کشور به‌شمار می‌رود.

طبق قانون برنامه ششم توسعه با توجه به اثرات محیط زیستی مخرب فلرها باید گازهای همراه مشعل نفت جمع‌آوری می‌شد اما تاکنون این اتفاق میسر نشده است. براساس اعلام سازمان بازرسی کل کشور سالانه ۳ میلیارد دلار خسارت از سوزاندن گازهای همراه نفت به ایران وارد می‌شود.

همچنین براساس مطالعات در مناطق نفتی بر اثر سوزاندن گاز فلر کیفیت خاک افت پیدا می‌کند و تاثیرات سوء آن روی فرسایش خاک، حداقل تا شعاع ۵۰۰ متری مشعل‌های گازی کاملا محسوس است. این مسائل تاثیر مستقیم بر پوشش گیاهی و جانوری منطقه دارد. حرارت بسیار بالای مشعل که از طریق جریان همرفت و نیز تشعشع دمای ارتفاعات بالاتر جو محیط را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، می‌تواند تا شعاع زیادی را درگیر کرده و پرواز پرندگان و حرکت آنها در مسیرهای عادی مهاجرت‌شان را دچار مشکل کند.

به‌گفته کارشناسان، فلرهای نفتی برای سوزاندن گازهای همراه نفت و مشتقات شیمیایی در خوزستان حدود ۶۰ درصد آلودگی‌ها ایجاد می‌کنند. فقط در محدوده شهر اهواز، ۸۲ فلر روشن وجود دارد. حدود ۲۰۰ واحد صنعتی آلاینده در خوزستان فعالیت دارند یا اینکه ۷۰ درصد تاسیسات نفتی در تالاب‌ها و مناطق مسکونی قرار گرفته است. در این شرایط ابتدا سلامت کارگران مشغول به کار در این مراکز صنعتی تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد و پس از آن که باد این آلودگی را به شهرها منتقل کرد شهروندان نیز از گزند این آلودگی در امان نمی‌مانند.

آماری دیگر حاکی از آن است که در ایران تنها فلرینگ پالایشگاه‌های گاز مستقر در عسلویه روزانه ۳.۵ میلیون مترمکعب (استاندارد) گاز به خود اختصاص می‌دهد. بنابراین علاوه بر جریمه‌های هنگفت بین‌المللی که براساس پروتکل کیوتو نصیب ایران می‌شود، با در نظر گرفتن ۳۰ سنت برای هر مترمکعب گاز، سرمایه‌های تلف‌شده در این پالایشگاه‌ها روزانه افزون بر یک‌میلیون دلار خواهد شد. چنانچه درصدد تعمیم این ارقام به تمام واحدهای بهره‌برداری نفت، گاز و پتروشیمی در سطح کشور پهناور ایران باشیم، با رقمی ناامیدکننده‌تر و بزرگ‌تر مانند فلرینگ ۴۰ میلیون مترمکعب گاز در روز می‌رسیم.

علاوه بر آلایندگی حاصل از سوزاندن گاز فلرها منابع آلاینده دیگری مانند گازهای همراه حاصل از استخراج نفت، مواد آلاینده مایع از جمله DSO (یا Disulfide Oil) ناشی از فرآیند پالایشگاهی به علاوه فاضلاب‌های صنعتی و همچنین گوگرد در پالایشگاه‌ها وجود دارد که قابل بازیافت و تبدیل آن به کالاست. اما در وضع کنونی به‌دلیل نیاز به سرمایه‌گذاری و تامین تکنولوژی تنها ضرر متحمل اقتصاد کشور می‌شود.

جمع‌آوری گاز همراه با نفت نیاز به هزینه و تکنولوژی دارد اما تحریم‌هایی که در ۴ دهه اخیر علیه اقتصاد ایران وجود داشته، عملا امکان فراهم کردن سرمایه و دسترسی به تکنولوژی را از ایران گرفته است

قرارداد به حاشیه رفته

حسن مرادی، استاد حقوق اقتصاد و انرژی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با صمت اظهارکرد: یکی از عملکردهای قرارداد کرسنت جمع‌آوری گازهای همراه نفت بود و می‌توانست مشکل فلرینگ را حل کند اما موضوعات فرعی پیش آمد و اصل سرمایه و اهداف کلان این پروژه به باد رفت. حال وضعیت به‌جایی رسیده که به‌عنوان سومین کشور در سوزاندن گاز سر مشعل شناخته می‌شویم.

وی با اشاره به ادامه پیامدهای سوزاندن گاز سرمشعل گفت: در این فرآیند هم سرمایه هنگفتی از دست می‌رود و هم آسیب‌های زیادی به محیط‌زیست وارد می‌شود و این روندی است که در تمام این سال‌ها اتفاق افتاده و به آن عادت کرده‌ایم.

مرادی افزود: البته لزوما طرح قرارداد کرسنت سیاسی نبوده اما برخوردها نسبت به این قرارداد هم دچار سیاسی‌کاری شد. حالا هم باید کلاه خود را قاضی کنیم تا ببینیم این حجم فلر که هم هوای خودمان و هم محیط‌زیست جهان را آلوده می‌کند، چگونه به‌واسطه فناوری داخلی به‌سرعت ساماندهی و این مشکل حل می‌شود. اگر فناوری و سرمایه داخلی هم به ما اجازه حل این مشکل را نمی‌دهد، ضروری است از شرکت‌های خارجی کمک بگیریم و این مسئله را به یک مسیری هدایت کنیم که دیگر بیش از این زیان نبینیم.

▣ موانع تحریم

وی با اشاره به اینکه تحریم‌های اقتصادی یکی از موانع پیش‌روی حل مشکل فلرینگ است، گفت: تحریم‌ها در این مسئله بی‌تاثیر نبوده است. به‌طوری که تحریم‌ها باعث شده شرکت‌های بزرگی که قادر به حل این مشکل هستند از سرمایه‌گذاری و ورود به ایران خودداری کنند و مجبور شویم از شرکت‌های دست‌دوم و کسانی که در صلاحیت‌شان شک و شبهه داریم برای همکاری دعوت کنیم. در هر صورت شرکت‌هایی در دنیا هستند که با وجود شرایط تحریمی ایران همچنان حاضر باشند در این مسئله ورود کنند. در صورت همکاری با شرکت‌های بنام جهانی می‌توان طبق برنامه‌ریزی دقیق از شر مشکل ریشه‌دار فلرینگ و پیامدهای غیرقابل جبران آن، خلاص شد.

این کارشناس انرژی اظهار کرد: خسارت و سرمایه هدررفت فلرینگ بسیار بالاست و هر دقیقه‌ای که دولت اقدام به جمع‌آوری و بازیافت گازهای آلاینده کند به نفع اقتصاد و محیط‌زیست کشور خواهد بود. دولت باید سیاسی‌کاری‌های گذشته را فراموش و این مسئله را به‌طور جدی حل کند.

مرادی با اشاره به اینکه گازهای فلر ناشی از سوخت نفت است، گفت: در این فرآیند و با سوزاندن بی‌هدف گازهای فلز اقتصاد انرژی از درآمد حاصل از تصفیه میعانات بی‌بهره می‌ماند و این درحالی است که از این منبع می‌توان به‌عنوان یک سرمایه و ارزش بهره برد. در واقع یک ارزش منفی در آلاینده‌ای است که به وجود می‌آید و آسیب‌های اقتصادی زیادی به محیط‌زیست می‌زند و یک ارزش منفی گازی است که از دست ما می‌رود؛ بنابراین از دو جا دچار ضرر اقتصادی می‌شویم. در صورتی‌که می‌توان با یک سرمایه‌گذاری در این عرصه همین ارزش را تبدیل به ارزش‌افزوده کرد.

وی تصریح کرد: امروز در دنیا برای رفع همه این آلایندگی‌ها راه چاره وجود دارد. صنایع و پالایشگاه‌های ما باید بتوانند با علم روز پیش بروند. در این صورت می‌توانیم به‌درستی از فناوری‌های نوین در این عرصه استفاده کنیم و جلوی تخریب محیط‌زیست و ضررهای اقتصادی را بگیریم.

فلرینگ در نبود سرمایه و تکنولوژی

مرتضی بهروزی‌فر، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: بنابر آخرین گزارش‌ها، ایران رتبه سوم فلرینگ گاز را در جهان قرار دارد. جمع‌آوری گاز همراه با نفت هم نیاز به هزینه و هم تکنولوژی و فناوری دارد اما تحریم‌هایی که در ۴ دهه اخیر در اقتصاد ایران وجود داشته، عملا نه امکان فراهم کردن سرمایه را به ایران داده است و نه توانایی دسترسی به تکنولوژی را. پس زمانی که امکان جمع‌آوری نداشته باشید، مجبور به سوزاندن فلر می‌شوید.

بهروزی‌فر گفت: در ۳ دهه گذشته صحبت از قراردادهای زیادی بوده و بارها گفته شد که براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده قرار است فلرینگ‌ها به صفر برسد. این درحالی است که تمام تصمیمات تنها روی کاغذ باقی ماند و کار اجرایی خاصی انجام نشد.

وی اظهار کرد: روش‌ها و فناوری‌های گوناگونی در جهان برای به صفر رساندن فلر مشعل‌ها وجود دارد اما نیازمند این است که به بخش خصوصی و کشورهای خارجی اجازه داده شود به این مسئله ورود و در آن سرمایه‌گذاری کنند. در این فرآیند، شرکت سرمایه‌گذار می‌تواند برای مدتی گاز فلر را جمع‌آوری کند و با بهره از میعانات، از سود حاصل از فرآیند آن بهره ببرد. پس از گذشت زمان قید شده در قرارداد نیز این فناوری‌ها در اختیار ایران قرار خواهد گرفت.

بهروزی‌فر اظهار کرد: درباره فلرینگ دو مسئله وجود دارد. نخست اینکه با سوزاندن گاز توسط مشعل‌ها آلودگی زیادی وارد هوا می‌شود و به محیط‌زیست آسیب می‌زند. این آلودگی‌ها همراه با باد به نقاط گوناگون رفته و سلامت انسان‌ها را به مخاطره می‌اندازد. این گاز، یک گاز ترش است که گوگرد آن جدا نشده و منجر به باران اسیدی می‌شود.

وی اضافه کرد: مسئله بعدی درباره فلرینگ این است که گازی را که می‌توان جمع‌آوری و تبدیل به یک کالای مورداستفاده و صادراتی کرد، با سوزاندن آن از دست می‌دهیم. این سرمایه به‌جای اینکه تبدیل به سود شود، دود می‌شود

این کارشناس انرژی گفت: فلرسوزی الزاما در جایی نیست که جمعیتی نزدیک به آن وجود داشته باشد و با جابه‌جایی هوا به نقاط دیگر از جمله شهرهای مجاور منتقل می‌شود. مسلم است نخستین کسانی که از فلرسوزی متضرر می‌شوند، کارگرانی هستند که در این سایت‌ها کار می‌کنند. اما باز هم باید گفت لزوما جمعیت زیادی از کارگران در کنار چاه‌هایی که فلر می‌سوزاند، کار نمی‌کنند.

وی افزود: بنابراین فلرسوزی تنها به کارگر نفت آسیب نمی‌زند، بلکه برای کل جهان آسیب‌زاست، چراکه با انتشار گازهای گلخانه‌ای به گرمایش جهانی شدت می‌دهد.

به‌گفته این کارشناس انرژی، بخش عمده فلرینگ را می‌توان در مدت ۳ تا ۴ سال جمع‌آوری کرد اما دستیابی به این مهم نیاز به ورود سرمایه‌گذاران خارجی دارد تا سرمایه و تکنولوژی لازم برای این امر فراهم شود.

سخن پایانی

در مجموع کارشناسان بر این نکته تاکید دارند که فلرینگ، نه‌تنها باعث تخریب محیط‌زیست می‌شود، بلکه عدم‌جمع‌آوری آن ارزش اقتصادی که می‌توانست ایجاد کند را از بین می‌برد. از گاز بازیافت‌شده می‌توان به‌عنوان سوخت در شبکه سوخت همان پالایشگاه مانند بویلرها و کوره‌ها استفاده کرد.

از دیگر موارد استفاده این گاز می‌توان به برگرداندن گاز بازیافت‌شده به چرخه پالایش گاز در پالایشگاه، تزریق به خطوط سراسری گاز پس از شیرین‌سازی، تزریق گاز به مخازن نفت به‌منظور افزایش ظرفیت تولید نفت، تولید انرژی الکتریکی، فرآوری و تبدیل گاز به مایع از جمله GTL، LNG و LPG که انتخاب و تولید فرآورده به ترکیبات گاز آلاینده و بازار هدف مربوط می‌شود و همچنین فرآوری گاز و تبدیل به خوراک پتروشیمی‌ها اشاره کرد.

با این حال، سیاست مبتنی بر کربن‌زدایی باید به بهره‌وری سبز تنها به‌عنوان دوران انتقالی نگاه کند.

یادداشت

کتاب الکترونیکی یا کاغذی؟

سعید مرادی کیا
کارشناس مدیریت پسماند

در ایران دو جنگلی که عرصه بیشتری از پوشش جنگلی کشور را شامل می‌شود، جنگل‌های هیرکانی در شمال و جنگل‌های زاگرس در غرب کشور در امتداد زاگرس است. این دو جنگل با سرعت بسیار بالایی در حال تخریب بوده و یکی از عوامل تخریب آن کاغذسازی است. در دورانی ظرفیت اکولوژیک جنگل‌های کشور اجازه می‌داد درختان آن، خوراک کارخانه‌های کاغذسازی را تامین کنند، چراکه نسبت مصرف و رشد جمعیت با رشد درختان هماهنگی داشت اما به خاطر رشد سریع جمعیت و مصرف‌گرایی، دیگر رشد جنگل‌ها متناسب با برداشت‌ها و تخریب‌ها نبود و بدین‌ترتیب دیگر جنگل‌ها پاسخگوی نیاز کارخانجات گوناگون نیستند. این مسئله باعث شد نگاه‌ها به برداشت و استفاده از منابع جنگلی برای تولید کاغذ تغییر کند. یکی از سوالاتی که درباره صنعت انتشار کتاب و تاثیر آن بر تخریب جنگل‌ها مطرح می‌شود این است که آیا بهتر نیست به جای استفاده از کتاب‌های کاغذی از کتاب‌های الکترونیک یا همان eBook استفاده کنیم؟ پاسخ این سوال را با طرح سوال دیگری جواب می‌دهم. آیا در سرویس بهداشتی خشک کردن دست با دستمال کاغذی بهتر است یا با استفاده از دستگاه‌های خشک‌کن برقی؟ پاسخ به این سوال در هر جغرافیایی متفاوت است. در کشوری مانند مجارستان ۸۰ درصد سطح این کشور را جنگل فراگرفته اما در ایران پوشش جنگلی بسیار ضعیف و نادر و هر روز هم در حال از بین رفتن است. با این وجود، ایران از منابع انرژی سرشاری برخوردار است. مسلما در دو کشور با منابع جنگلی و منابع انرژی نفت و گاز کاملا متفاوت، پاسخ به این سوال هم متفاوت خواهد بود، چراکه در کشور مجارستان منابع جنگلی بسیار زیاد و انرژی کم است و شاید اگر در این کشور بگوییم دستمال کاغذی استفاده شود، درست‌تر باشد. شاید هم اگر در ایران که منابع انرژی زیادی دارد بگوییم به‌جای دستمال کاغذی از خشک‌کن برقی استفاده شود، پاسخ درست‌تری داده‌ایم.

در دنیا برای پاسخ به این سوال‌ها علمی به‌عنوان «ارزیابی چرخه عمر» به وجود آمده است. اگر بخواهیم دو محصول را با هم مقایسه کنیم و بگوییم در منطقه جغرافیایی مدنظر استفاده از کدام‌یک از این دو محصول آسیب کمتری به محیط‌زیست می‌رساند، ارزیابی چرخه عمر می‌تواند پاسخگو باشد. ارزیابی چرخه عمر می‌گوید باید تمام آسیب‌ها و آلودگی‌هایی که هر دو محصول از مرحله‌ای که از معدن، دریا، رودخانه یا جنگل تولید می‌شود به محیط‌زیست وارد می‌کند در دو کفه ترازو قرار داده شود. این دو کفه ترازو از یک جنس نیستند. مثلا برای تولید eBook ممکن است نفت بیشتر یا مواد شیمیایی گوناگونی که تجهیزات الکترونیکی را تولید می‌کنند، استفاده شود اما برای تولید کاغذ، آب یا جنگل بیشتری مصرف و در نتیجه کربن بیشتری وارد جو کره زمین شود. برای اینکه این دو آلودگی با هم قابل قیاس شود، آنها را به واحدی با عنوان متریک تن CO_2 تبدیل می‌کنند. به‌طور مثال گفته می‌شود یک واحد یا دو گرم سربی که در صنایع الکترونیک ایجاد می‌شود، معادل است با A مترمکعب متریک تن CO_2 که به‌عنوان گازهای گلخانه‌ای وارد جو می‌شود. زمانی که این تبدیل انجام می‌شود می‌توانیم با نگاه کردن به دو کفه ترازو دریابیم کدام‌یک از محصول‌ها آسیب بیشتر یا کمتری به محیط‌زیست می‌رساند. بنابراین برای پاسخ درست به این سوال که eBook و کتاب‌های الکترونیک آسیب کمتری به محیط‌زیست می‌رساند یا کتاب‌های کاغذی نیاز به ارزیابی چرخه عمر با توجه به منابع طبیعی کشور داریم. اما به نظر من با توجه به شرایط ایران و مشکل‌هایی که برای جنگل‌ها وجود دارد، استفاده از کتاب‌های الکترونیک می‌تواند به‌شدت به حفظ و بقای جنگل‌های ما کمک کند. حتی اگر صنعت انرژی نگاه بلندمدت‌تری به منابع انرژی پاک داشته باشد و انرژی‌های تجدیدپذیر را جایگزین سوخت‌های فسیلی کند، می‌توانیم محکم‌تر بگوییم استفاده از کتاب‌های الکترونیک به حفاظت از محیط‌زیست کمک جدی خواهد کرد.

یکشنبه
اول خرداد ۱۴۰۱- ۲۰ شوال ۱۴۴۳ - ۲۲ مه ۲۰۲۲- شماره ۲۰۶۲-پیاپی۳۳۸۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

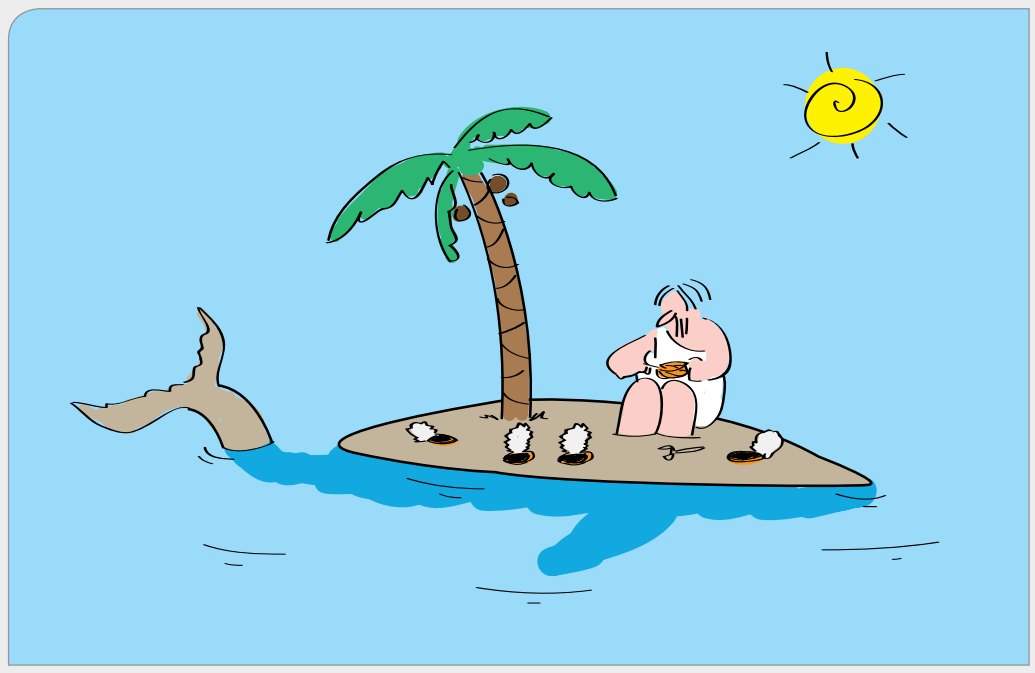
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نظرگاه

اقتصاد ایران از نگاه آمار

پرویـن حقیقت‌خـواه- کارشـناس اقتصاد:

دکتـر نادره شـاملو بـه مدت ۳۰ سـال به‌عنوان مشاور ارشد با بانک جهانی همکاری داشـته و طی این مـدت، در امور مدیریتی، فنی و مشاوره‌ای در حوزه‌های مختلفی چون اقتصاد، توسـعه بخش خصوصی و بازارهای مالی فعالیت داشته است.

وی در حـال حاضـر با شـورای آتلانتیک همـکاری می‌کنـد. او در یادداشـتی که در بهمن ۱۳۹۷ در سـایت شـورای آتلانتیک منتشر شـده، تغییرات اقتصادی و اجتماعی ایـران و کشـورهای ترکیه، کـره جنوبی و ویتنـام از سـال ۱۹۵۰ میـلادی (۱۳۲۸ شمسـی) تـا ۲۰۱۷ (۱۳۹۵ شمسـی) را بررسی و مقایسه می‌کند.

علت انتخاب این سـه کشور، شباهت‌های تاریخی، فرهنگی، صنعتی و سیاسـی آنها و ایران است.

۱. تولید ناخالص داخلی

در سـال ۱۹۵۰، تولیـد ناخالـص داخلی (GDP) ترکیـه ۲۲ درصد بیشـتر از ایران و GDP کـره جنوبـی و ویتنـام ۶۰ درصد GDP ایران بود.

در سـال ۱۹۷۷ که آخرین سال «عادی» پیش از انقلاب محسـوب می‌شـود (۱۹۸۷ آغـاز ناآرامی‌هـا و تظاهرات در ایـران بود)، اقتصاد ایران با پیشرفتی قابل‌توجه، ۲۶درصد بزرگ‌تر از ترکیه، ۶۵ درصد بیشـتر از کره و ۵.۵ برابر اقتصـاد ویتنام بود. پس از انقلاب، اقتصاد ایران نتوانسـت روند رو به رشد پیش از انقلاب را حفظ کند.

در سـال ۲۰۱۷، GDP اسـمی ترکیه و کـره، به‌ترتیـب ۲.۴ و ۷.۲ برابـر ایران بود، اما GDP اسـمی ویتنام ۷۰ درصد GDP اسمی ایران بود.

باتوجه به GDP اسـمی، در سال ۱۹۶۰، ایـران رتبه ۲۹ را در میان اقتصادهای بزرگ جهان داشته، در حالی که کره سی و سوم و ترکیه سیزدهم بوده‌اند.

در سـال ۱۹۷۷، ایـران به رتبـه ۱۸ ارتقا یافته بود و کـره و ترکیه در رتبه‌های ۲۸ و ۲۰ قرار داشته بودند.

در سـال ۲۰۱۷، ایران بـه رتبه ۲۷ تنزل پیدا کرد، در حالی که کره و ترکیه، به‌ترتیب به رتبه‌های ۱۳ و ۱۸ ارتقا یافتند. کشورهای تولیدکننـده نفـت، از جملـه عربسـتان و مکزیک نیز در حـال حاضر جزو ۲۰ اقتصاد برتر دنیا هستند؛ در حالی که ایران، به‌عنوان یکی از بزرگ‌تریـن منابع نفت و گاز جهان، می‌توانست به‌راحتی جزو این ۲۰ کشور قرار گیرد.

۲. درآمد سرانه

طی ۳۰ سـال آخر قبـل از انقلاب، درآمد سـرانه کشور ۳.۲ برابر شد، در حالی که این میزان در ۴۰ سـال پـس از انقلاب، فقط ۲ برابر شده است.

۳. توزیع درآمد و میزان فقر

توزیـع درآمد در ایران هـم مانند ترکیه و کره بهبود یافته اسـت. البته تا سال ۲۰۱۴، همچنـان تقریبـا نیمـی (۴۵.۶ درصـد) از ثـروت ایران در اختیـار ۲۰ درصدی بود که بیشـترین درآمد را داشـتند، اما در مقایسه با سـال ۱۹۹۰، این آمار اندکی بهتر شـده اسـت (در سال ۱۹۹۰، این رقم ۴۹.۴ درصد بود).

البتـه فقر هنوز هـم یکـی از بزرگ‌ترین مشکلات مردم ایران اسـت. از هر ۵ ایرانی، یـک نفـر زیر خط فقـر اسـت و تقریبا ۴۰ درصد نزدیک فقر هستند. تقریبا دوسوم فقرا را زنان تشکیل می‌دهند.

۴. فرصت‌های ازدست‌رفته

رشـد بسـیار اندک ایران دلایل داخلی و خارجـی دارد. در میـان دلایـل داخلی، دو مورد نقش پررنگ‌تری دارند:

۱- ملی‌گرایـی و مصادره‌هـای بعـد از انقلاب که بـه نابودی طبقه صاحب‌صنعت و کارآفرین منجر شد.

پـس از انقلاب، بیشـتر افراد ایـن طبقه به کشـورهای دیگر مهاجـرت کردند و این به‌معنای خروج سرمایه عظیم مالی از کشور بود.

جمهوری اسـلامی نتوانسـت در این ۴۰ سـال، طبقه کارآفرین «واقعی» و مسـتقل بسازد. از این نظر، ایران عملکرد ضعیف‌تری نسبت به سایر کشـورها دارد. از نظر آزادی اقتصادی، ایـران رتبه ۱۵۶ را در میان ۱۸۰ کشور دارد، در حالی که کره، ترکیه و ویتنام، به‌ترتیب، در رتبه‌هـای ۲۷، ۵۸ و ۱۴۱ قرار دارند.

۲- ازدسـت‌دادن سرمایه‌ی انسـانی. آمار باسـوادان ایـران نسـبت بـه قبـل انقلاب پیشـرفت قابل‌توجهـی داشـته، اما خلاف بـاور عموم، نمی‌توان تنها بـا اکتفا به تعداد باسـوادان، تصویر جامعی از سـرمایه انسانی یک کشور به‌دست آورد.

ایـران نتوانسـت از توانایـی و تخصـص جمعیـت تحصیلکـرده‌اش اسـتفاده کنـد. مشـارکت نیـروی کار در ایـران تنها ۴۵.۱ درصد اسـت. این رقـم در کـره ۶۱درصد، ترکیـه ۴۹.۴ درصد و ویتنـام ۷۷.۵ درصد است.

میزان بیکاری در ایـران ۱۲.۹درصد، کره ۳.۱ درصد، ترکیـه ۸.۷ درصد و ویتنام ۲.۲ درصد است.

از نظر آمار زنان شـاغل هـم ایران یکی از ضعیف‌ترین عملکردها را در میان کشورهای جهان دارد.

باوجـود اینکـه زنـان ایرانی بیـش از ۶۰ درصـد از فارغ‌التحصیـلان دانشـگاه‌ها را تشـکیل می‌دهنـد، تنهـا ۱۷درصـد آنان شـاغل هسـتند، در حالی که در کره، ترکیه و ویتنام، به‌ترتیب ۵۲، ۳۲ و ۷۳ درصد زنان شاغلند.

صندوق بین‌المللی پول تخمین زده اگر از زنان در حوزه‌های اقتصادی اسـتفاده می‌شد (تحت شـرایط مشابه)، میزان تولید ناخالص داخلی ایـران به تقریبـا ۴۰ درصد افزایش می‌یافت.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

گزارش خبری

نظارت بر بازار ارز جدی‌تر شد

چند روز پیش سـازمان امـور مالیاتی اعـلام کرد خرید و فـروش ارز خارج از شـبکه بانکی یا صرافی‌ها، مشـمول پرداخت مالیات بر درآمد است.

سـازمان امور مالیاتی کشـور در اطلاعیـه‌ای تاکید کرد سـوداگران ارزی که حسـب اعلام بانک مرکزی و نهادهای نظارتی اقدام به خرید و فروش غیرمجاز ارز خارج از شـبکه بانکی یا صرافی‌ها کرده باشـند، در اجرای ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مسـتقیم، مشمول پرداخت مالیات علی‌الحساب بر درآمد می‌شوند.

در این اطلاعیه آمده اسـت اقدامات لازم برای شناسایی و وصول مالیات از ۱۰۰۵ سـوداگر ارزی معرفی شده ازسوی بانک مرکزی که در ۲ سال گذشته از طریق بیش از ۵۰۰۰ حسـاب بانکی به‌صورت غیرقانونی و خارج از شـبکه بانکی و صرافی‌هـا اقدام به خرید و فروش ارز کرده‌اند، در دسـت رسیدگی مالیاتی است.

ایـن اطلاعیه در حالی مطرح شـده که گردش مالی این دلالان ارزی بالـغ بـر ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بوده اسـت. ۷۳۱ نفـر از این دلالان ارزی فاقد سـابقه مالیاتی هسـتند و برای نخسـتین بار برای آنها پرونده مالیاتی تشـکیل شده است.

مردم فعلا خریدار ارز هستند

این اطلاعیه در حالی منتشـر شـده که عضو شورای‌عالی کانـون صرافان تاکید دارد در حـال حاضر مردم خریدار ارز شده‌اند، چراکه در شرایطی که نرخ بسیاری از اقلام چندین برابر می‌شـود، نـرخ ارز هم تاثیر می‌پذیـرد و بازار ارز برای مردم جذابیت پیدا می‌کند.

کامران سـلطانی‌زاده در گفت‌وگو با ایلنا درباره اطلاعیه سـازمان امور مالیاتی مبنی بر اخذ مالیات بر درآمد خریـد و فروش ارز خارج از صرافی‌ها اظهـار کرد: اساسـا خریـد و فروش ارز خارج از صرافی‌ها قابل‌شناسـایی نیسـت و معمـولا در قوانین مالیاتی برای اخذ مالیات باید از هر دو طرف معامله اسـناد و مدارکی وجود داشته باشد که ایجاد سود از معامله را نشـان دهد تا این سـود مشـمول دریافت مالیات شود.

وی گفت: معتقدم براسـاس قانون و سـازکار موجود بعید است مالیات بر درآمد و خرید و فروش ارز خارج از صرافی‌ها به اجرا برسد.

عضو شورای‌عالی کانون صرافان تاکید کرد: اگر صرافی‌های مجاز امکان معامله ارز با نرخ آزاد را داشته باشند، مردم برای رفـع نیاز ارزی خود به صرافی‌ها مجاز مراجعه می‌کنند و در این صورت معاملات ارزی مردم مشخص خواهد بود و امکان دریافت مالیات هم به‌وجود می‌آید.

سـلطانی‌زاده دربـاره مواضـع بانک مرکزی بـرای امکان معاملات ارز با نرخ آزاد در صرافی‌ها گفت: بانک مرکزی هم محدودیت و ملاحظاتی را نسـبت به فاصله قیمت‌های ارزی دارد و به همین دلیل محدودیت فروش ارز را اعمال می‌کند، اما در واقع با این محدودیت‌ها، تامین نیاز ارزی مردم به بازار غیررسـمی منتقل می‌شـود و دقیقا همین تقاضاها در بازار غیررسـمی بر نرخ ارز اثر می‌گذارد. در این شرایط بهتر بود معاملات در صرافی‌ها مجاز انجام شـود تا رصد دقیق‌تری بر معاملات انجام شود.

از سوی دیگر در این شرایط پول مردم از مجراهای رسمی جابه‌جا می‌شود و مردم گرفتار دلارهای تقلبی هم نخواهند شد.

وی درباره امکان شناسـایی سـوداگران ارزی اظهار کرد: معمولا سیستم‌های مالی قابل رصد است، اما راهکار درست این اسـت که بازار غیررسمی به بازار رسمی منتقل شود اما توجیه بانک مرکزی این اسـت که در صورت امکان خرید و فـروش ارز با نرخ آزاد در صرافی‌ها تقاضـا افزایش می‌یابد، این در حالی اسـت که اکنون این تقاضا به بازار غیررسـمی هدایت شده است.

عضو شـورای‌عالی کانون صرافان با اشاره به وضعیت بازار ارز با افزایش نـرخ دلار، گفت: در حال حاضر مردم خریدار ارز شـده‌اند، چراکه در شـرایطی که نرخ بسـیاری از اقلام چندین برابر می‌شود، این افزایش نرخ بر نرخ ارز هم اثرگذار خواهـد بود و بـازار ارز همواره برای مردم جذابیت داشـته است.

خبرروز

افزایش ۲۰۰ درصدی تسهیلات مشاغل خانگی

توسـعه مشـاغل خانگی یکی از برنامه‌های مهم وزارت کار به‌شمار مـی‌رود و وزیـر کار از ۳ برابر شـدن منابع مالی مشـاغل خانگی و افزایش تسـهیلات آن تا سقف ۲۰۰ درصد در سال جاری خبر داده است.

به گزارش ایسنا، اشتغال خانگی یکی از شیوه‌های موثر اشتغالزایی به‌شـمار می‌رود که امروز در بسیاری از کشورها به منبع مهمی برای درآمد خانوارها تبدیل شـده است. افراد با کار در خانه در کنار دیگر اعضا علاوه بر افزایش سـطح درآمد و توسعه کسب‌وکار در کشور به افزایش رفاه و اقتصاد خانواده نیز کمک می‌کنند.

مزیت ایجاد مشـاغل خانگی این اسـت که با کمترین سـرمایه و هزینه و بیشترین بهره‌وری و ارزش افزوده می‌توان آن را اجرایی کرد و درآمد به‌دست آورد.

حجـت الله عبدالملکـی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی توسـعه مشـاغل خانگـی را از برنامه‌های مهم وزارت کار در سـال گذشـته و امسـال عنـوان کرده و می‌گویـد: در بحث تولید و اشـتغال، یکی از محورهای اساسـی مشـاغل خانگی و متناسـب با بانوان است که می‌تواند به توسعه اقتصاد منجر شود.

وی می‌گویـد: در وزارت کار به‌عنوان وزارت مردم، نظام مجوزها را به‌شدت تسهیل کردیم. در گذشته گرفتن این مجوزها مدت‌ها طول می‌کشید اما اکنون بیش از ۳۵۰ شغل، تبدیل به مشاغل اعلان‌محور شـده‌اند و نیاز به اخذ مجوز زمان‌بر ندارنـد و بلافاصله پس از ثبت، مجوز صادر می‌شود.

به‌گفته وزیر کار، بیش از ۷۵ هزار مجوز کسب‌وکار با همین برنامه جدید صادر شـده و منابع تسهیلات مشاغل خانگی نیز امسال ۲۰۰ درصد افزایش یافته است.

براسـاس آمار عملکرد مشـاغل خانگـی در ۹ مـاه فعالیت دولت سـیزدهم، بیش از ۷۵ هزار مجوز از طریق سـامانه مشـاغل خانگی صادر شده که چندین برابر دوره‌های گذشته بوده است.

بروزرسـانی سامانه مشـاغل خانگی و افزایش رشـته‌های مشاغل خانگی بهره‌مند از پوشـش بیمه‌ای صندوق بیمه روستاییان و عشایر از جمله اقدامات صورت گرفته توسـط معاونت اشتغال وزارت کار در حوزه مانع‌زدایی از توسـعه و ایجاد مشاغل خانگی بوده است. برخی کارشناسـان معتقدند مشاغل خانگی از بهترین شیوه‌های کسب‌وکار برای اشـتغال افراد جویای کار به‌ویژه زنان به‌شمار می‌رود که ضمن ایجـاد فرصت‌های شـغلی جدید، زمینه رشـد اقتصـادی و کاهش بیکاری در کشور را فراهم می‌کند.

بین‌الملل

ادامه گرانی مواد غذایی در دنیا

در حالـی کـه چشـم‌انداز تیره‌وتـاری از تولیـد و عرضـه محصـولات کشـاورزی در جهان ترسیم شده،، کارشناس فائو گفت: انتظار می‌رود نرخ غـذا در دنیا تا چنـد فصل آینـده همچنـان در سطح بالایی باقی بماند.

بـه گزارش ایرنا به نقل از اس پی گلوبال، یک ضرب‌المثل مشـهور می‌گوید تمدن فقط به اندازه ۹ وعده غذایی با آنارشی فاصله دارد. در شرایطی که حمله روسیه به اوکراین انبوهی از مشکلات را برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان مـواد غذایی در جهان پدیـد آورده، به‌خوبی معنای این ضرب‌المثل را می‌توان درک کرد.

امروزه شـاهد بروز اختلال در زنجیره‌های عرضه کالاها هستیم و این مسئله به همراه قیمت‌های بالای انرژی فشـارهای تورمی شـدیدی را پدید آورده که دولت‌ها را مجبور کرده برای کنترل اوضاع دسـت به اقداماتی بزنند؛ مثل وضع محدودیت‌های صادراتی.

عـلاوه بر آن، شـاهد شـرایط نامسـاعد آب و هوایـی در کشـورهای مهم تولیدکننده غلات و دانه‌های روغنی هستیم که چشم‌انداز تولید این محصولات را تیره‌وتـار کرده و فشـار مضاعفی را بر زنجیره‌های عرضه وارد آورده اسـت. افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل و بالا رفتن نرخ بارانداز کشـتی‌ها در بنادر نیز به اوضاع نامطلوب دامن زده اسـت. این عوامل و شرایط به ما می‌گویند نرخ مواد غذایی مهمی مثل گندم، برنج و ذرت همچنان در سـطح بالایی باقی خواهند ماند و غذایی که در بشقاب می‌گذاریم گران‌تر خواهد شد.

تهدید امنیت غذایی جهان

کشـورهای درحال توسـعه به‌ویژه آنهایی که به واردات مواد غذایی وابسـته هسـتند، مثل کشـورهای افریقایـی، مصر و هند در معـرض خطر تورم بالای مواد غذایی قرار دارند. فائو زنگ خطر در این زمینه را به صدا در آورده اسـت. براسـاس آمارهای این سـازمان بین‌المللی نرخ مواد غذایی در مارس در جهان رکورد زده و تحلیلگران را واداشته تا پیش‌بینی‌های خود از چشم‌انداز بازار مواد غذایی جهان را اصلاح کنند. متوسـط نرخ مواد غذایی در آوریل در جهان ۳۰ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل بوده است.

مونیـکا توتووا، کارشـناس فائو گفت: انتظار می‌رود نـرخ غذا در دنیا تا چند فصل آینده همچنان در سـطح بالایی باقی بماند. خریـداران مواد غذایی باید حاضر باشند که بهای بیشتری برای غذای موردنیاز خود بپردازند.

براسـاس گزارش موسسـه اس‌اندپی واردکنندگان بـزرگ محصولاتی مثل گندم در پیدا کردن فروشـندگان به مشـکل خورده‌اند و به انعقاد قراردادهای بلندمدت‌تر برای تضمین دسترسی خود به غذا روی آورده‌اند که این مسئله به گرانی‌ها دامن زده است.

جنگ روسیه و اوکراین

روسیه و اوکراین هر دو نقش مهمی در تامین نیاز بازار محصولات کشاورزی دارند. این دو کشـور علاوه بر تامین ۲۵ درصد گنـدم دنیا، منبع مهمی برای روغن آفتابگردان، ذرت، کود شیمیایی، جو و سورگوم دنیا هستند.

درشرایطی که جنگ اوکراین و روسیه عرضه این محصولات به بازار جهانی را مختل کرده، فشار به قیمت‌های جهانی افزایش یافته است. جنگ باعث تخریب بنادر مهم در اوکراین شده و صادرکنندگان سعی دارند کالاهای کشاورزی این کشور را از طریق خطوط آهن به خارج منتقل کنند که البته ظرفیت صادرات از این طریق بسیار کمتر از صادرات با کشتی است. یک قطار فقط می‌تواند ۷۰ تن غله را جابه‌جا کند و در هر روز می‌توان ۲۰۰ تا ۳۰۰ محموله با این وزن را به کشورهای همسایه صادر کرد.

صادرات غلات روسـیه شـاید به اندازه اوکراین مختل نشـود. شرکای مهم روسـیه مثل چین همچنان می‌توانند از این کشـور غـلات وارد کنند، اما در شرایطی که تجارت روسیه با اروپا به‌هم خورده باید انتظار داشت جریان تجارت جهانی گندم با تغییر و تحولاتی مواجه شود.

هند و مصر در یک کشتی

هند بزرگ‌ترین واردکننده سـبزیجات جهان اسـت که به‌نظر می‌رسـد در وضعیت بهتری نسـبت به مصر قرار دارد، اما شـاید نتواند از جهش نرخ مواد غذایی در امان بماند. این کشـور هم‌اکنون از قیمت‌های بالای انرژی و محدود شدن صادرات ازسوی دولت‌ها ضربه خورده است. بانک مرکزی هند در واکنش به گرانی کالاها مجبور شده برای نخستین بار طی چند سال گذشته نرخ بهره را به‌شدت افزایش دهد.

رئیـس این بانک با پیش‌بینی چشـم‌اندازی تیره‌وتار بـرای بازار محصولات کشـاورزی در جهان گفت: جهش نرخ کود شـیمیایی و دیگر نهاده‌های تولید کشاورزی اثر افزایشی شدیدی بر نرخ مواد غذایی در هند داشته است.

ممنوعیت صادرات روغن پالم ازسـوی دولت اندونزی بازار هند را تحت تأثیر قرار داده اسـت. در نتیجه این تصمیم نرخ روغن پالم در هند نسـبت به سال گذشـته ۲۲۴ درصد رشد داشته است. در حالی که صادرات روغن آفتابگردان روسـیه و اوکراین هم از تعادل خارج شـده، خریداران هندی باید خود را برای جنگی بر سـر یافتن منابع جایگزین و پرداخت مبالغ بیشتر برای واردات آماده کنند.

از سـوی دیگر در شـرایطی که هند با مشـکل تورم روبه‌رو است، دولت این کشور تلاش دارد جایگاهی در بازار گندم دنیا پیدا کند و خلأ ایجادشده به‌دلیل خـروج منطقه دریای سـیاه از این بازار را پر کند، امـا این کار می‌تواند ذخایر گندم هند را تحلیل ببرد و به رشد نرخ مواد غذایی در این کشور دامن بزند.

قاهره قراردادی را برای خرید گندم از هند امضا کرده و انتظار می‌رود با این قرارداد صادرات گندم هند در سال ۲۰۲۳-۲۰۲۲ به ۹ تا ۱۰ میلیون تن برسد.

نگاهی به اروپا و امریکا

حتی اقتصادهای ثروتمندی مثل امریکا، استرالیا و فرانسه نیز با چالش‌هایی برای مقابله با تورم مواجه شـده‌اند. نرخ بالای مواد غذایی در این کشـورها به تورم شدید در آنها دامن زده است.

امریکا با بالاترین نرخ تورم طی ۴۰ سال گذشته مواجه شده و انتظار می‌رود در کوتاه‌مدت همچنان با قیمت‌های بالای نان، گوشـت و شـیر مواجه باشـد. استرالیا برای مقابله با تورم برای نخستین بار طی ۱۱ سال گذشته سیاست‌های پولی خود را تغییر داده اسـت. تورم مواد غذایی در فرانسـه در آوریل به ۳.۸ درصد رسید، این در حالی است که سال گذشته تورم مواد غذایی در این کشور منفی بود. انتظار می‌رود قیمت‌های بالای مواد غذایی در این کشور فعلا پایدار باشـد. براساس پیش‌بینی موسسـه ای‌ان‌جی تورم جهانی در ماه‌های آینده و بـا تداوم جنـگ اوکراین، ایجاد اختلال در زنجیره‌هـای عرضه، گرانی انرژی و افزایش نرخ کالاها و مواد غذایی، همچنان روندی صعودی را طی خواهد کرد.

به‌علاوه افزایش هزینه‌های تولید کشـاورزی مثل رشـد نرخ کود شـیمیایی به این معناسـت که کشاورزان در کشـورهایی مثل استرالیا و برزیل به کشت محصولاتی روی می‌آورند که هزینه‌های تولید کمتری دارند.

شـاید یک شـاخص مهم از وضعیت بـازار محصولات کشـاورزی در آینده چشم‌انداز تولید گندم استرالیا باشد که سومین صادرکننده بزرگ این محصول در جهان اسـت. سطح زیر کشت گندم این کشـور برای سال زراعی جاری ۴ درصد نسـبت به سـال قبل کاهش یافته کـه علت آن افزایش نـرخ انرژی و هزینه‌های تولید عنوان شده است.